דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, י"א בתשרי תשמ"ח, 4 באוקטובר 1987 • גליון 1[illegible]837

היום 10 עמודים • המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

קאסקים

היום בדבר

• יוזמה בלתי־אפשרית / דני רובינשטיין
• גם אתה, שנקמן? / חיים ביאור
• הקיבוצים והריבית / שלמה לשם
• צרפת מהדקת קשר לנאט"ו / אקונומיסט
• רפואה ומדע (עמ' 4); "דבר פתוח" (עמ' 7)
• כוכבים ולילות (8); ספורט (9)

מזג האויר

מעונן חלקית עם ירידה נוספת בטמפרטורות.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 15־25, רמת־הגולן: 15־26, חיפה: 14־26, טבריה: 18־30, השומרון: 16־27, תל־אביב: 19־28, לוד: 18־28, יריחו: 20־32, עזה: 19־28, באר־שבע: 17־30, אילת: 24־36.

אני חופשיה! – צעקה אידה נודל בבכי בבשׂרה לאחותה על היתר העלייה שלה

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

אידה נודל, אסירת ציון לשעבר, הדמות שסימלה יותר מכל את מאבקם של יהודי ברה"מ לעלייה לישראל, קיבלה בערב יום הכיפורים היתר יציאה מברה"מ. בשיחת טלפון עם אחותה בישראל, אילנה פרידמן, היא צעקה בבכי: "אני חופשיה, אני חופשיה".

"קיבלנו אישור, נתראה בקרוב", צעקה אידה נודל לאחותה, אילנה פרידמן. "הצעקה שלה עדיין מהדהדת באוזני", אמרה אילנה פרידמן.

בהמשך סיפרה אילנה פרידמן, כי בבוקר יום ו', ערב יום כיפור, התקשרה לאידה למוסקווה, כדי לאחל לה "צום קל". אילנה הפצירה בה ללכת ל"אוביר" ולדבר עם המנהל אלברט קוזניצוב, בעניין אישור העלייה שלה. "אינני הולכת, אם יצטרך אותי הוא ימצאני" – השיבה אידה.

סמוך לשעה שלוש אחרי הצהריים צלצל הטלפון בביתה של משפחת רדנר, ידידיה של אידה במוסקווה, שם התארחה. אידה נתבקשה להתקשר מיד טלפונית למשרדי ה"אוביר" בבירה. היא עשתה כן. מעברו השני של הקו הודיעה לה ראש ה"אוביר", אלברט קוזניצוב, לחזור מיד לבנדרי ולקבל בקישינייב את האישור ליציאה.

"בתחילה לא האמנתי, חשבתי שזאת מלכודת שמטרתה להוציא אותי ממוסקווה לפני יום הכיפורים", סיפרה אידה נודל במוצאי יום כיפור בשיחת טלפון לגלי צה"ל. לדבריה, יקח לה כשלושה־ארבעה שבועות לארגן את יציאתה ארצה. "אני רוצה רק לחבק את המשפחה שלי, את הידידים שלי ואת העם שלי בישראל", אמרה אידה בשיחת הטלפון.

אידה נודל נולדה ב־27 באפריל

(המשך בעמ' 2)

אידה נודל

נחשף המטוס הסודי ביותר

מטוס הביון "ס.ר.71", הנחשב למטוס הסודי ביותר של ארה"ב, חונה בשדה־התעופה הצבאי כבל שאס שבלואיזאנה, לאחר שנאלץ לנחות נחיתת חירום עקב בעיות במנוע בעת טיסה מעל מפרץ מקסיקו. סופר "דבר" בארה"ב אמנון דנקנר מוסר, כי מטוס ביון אמריקאי אחר, שניסה לעקוב אחרי ניסוי טילים סובייטי באוקיאנוס השקט ליד הוואי, נפגע מקרן לייזר, ששיגרה לעברו ספינת מלחמה סובייטית. טייס־המשנה של המטוס איבדה את ראייתה ל־10 דקות ויש חשש לפגיעה תמידית בכושר הראייה שלה. ארה"ב הגישה לברה"מ תלונה על התקרית. (צילום: א.פ.)

עשרות צעירים יהודים התנפלו על 12 ערבים בחיפה ופצעו אחד קשה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

כ־50 צעירים יהודים וביניהם שלושה חיילי צה"ל לבושים במדים ועמם נשקם האישי, התנפלו בערב יום הכיפורים אחרי השעה 10.00 בלילה על 12 ערבים העובדים באכסניית הנוער "שבשכונת בת־גלים" בחיפה והיכו אותם.

הערבים מתחזקים את אכסניית הנוער במשך כל ימות השנה. התוקפים החזיקו בידיהם מקלות, והחיילים הרכו את נשקם האישי ואיימו על העובדים. הם צעקו לעברם קריאות גנאי ואיימו, כי אם לא יסתלקו מהמקום, יהרגו אותם.

במקום התפתחה קטטה, ובמהלכה נפצעו שני ערבים, אחד מהם נפצע קשה, כנראה ממכות של גרזן. מאוחר יותר הועבר לטיפול בבית החולים רמב"ם בחיפה. הוא נותח בראשו ויצא מכלל סכנה. חברו נפצע קל ממכות רבות, שספג בכל חלקי גופו, וגם הוא הועבר לטיפול בבית החולים.

את ההודעה למשטרה מסר מנהל אכסניית הנוער, אולם כשהגיעה למקום ניידת משטרה, ברחו התוקפים מהמקום. אתמול בשעות הצהריים הגיעו בני הנוער פעם נוספת לאכסנייה, כדי לעשות שפטים בערבים, אולם המנהל איים שיזעיק את המשטרה, ובני הנוער נמלטו מהמקום.

משטרת מרחב חיפה פתחה רק אמש בחקירת האירוע בתום צום יום הכיפורים. נראה, כי הרקע למעשה הוא באמצעי, למרות שהמשטרה אינה מוציאה מכלל אפשרות שמדובר בסכסוך מקומי.

דרוקמן במאמץ להסדר: נקש יישפט בצרפת – אבל ירצה עונשו בישראל

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

מאמצים קדחתניים של הרגע האחרון נעשים על־ידי הרב דרוקמן כדי להביא להסכמת משרד המשפטים להסדר, שלפיו יוסגר ויליאם נקש לצרפת לשם עריכת משפטו ויובא מיד לאחר מכן לריצוי עונשו בישראל.

הרב דרוקמן הבהיר, כי אם כאן יסכים משרד־המשפטים להסדר זה, יביא לביטול תביעתה של רינה נקש לעיכוב יציאתו מן הארץ של בעלה וממילא יבוטל הדיון בעניין זה בבית־הדין הרבני, האמור להתפרש מחר.

במרכז המאמצים הקדחתניים מצויה חוות דעת סודית של שני משפטנים פרטיים בכירים, שהעביר דרוקמן ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ובה כלול אישור משפטי למהלכיו של דרוקמן. כזכור, דרוקמן הציע בעבר לשר המשפטים הצרפתי, שנקש יוסגר לצרפת יישפט בה ואם יורשע – ירצה את עונשו בישראל. ההסכמה של שר המשפטים הצרפתי כלולה בחילופי אגרות ביניהם, אך זו טעונה אישור של הגורמים המשפטיים בארץ.

בעוד שר המשפטים אברהם שריר אינו מתנגד להצעה, הרי מתנגדים לה נחרצות היועץ המשפטי לממשלה ומנכ"ל משרד המשפטים חיים קלוגמן. בסיכומים שהגיש פרקליט מחוז ירושלים עו"ד יוסף בן־אור הוא אף קבע, כי לבית הדין הרבני אין כל סמכות לעכב את ביצוע צו־ההסגרה נגד ויליאם נקש וכי ביצוע הצו עוכב עד כה מתוך כבוד לצו העיכוב, שהוציא בית־הדין הרבני בירושלים.

ח"כ דרוקמן אמר בסוף השבוע, כי הנושא ששמו ויליאם נקש היה יכול להסתיים כבר מזמן וניתן היה להסגירו. לדבריו, הוא מודאג מהעימות שנוצר בין שתי הרשויות – בית־המשפט העליון ובית־הדין הרבני – והדבר היה נמנע, אלמלא היו "מאבקי כוח" במשרד המשפטים.

הממשלה תדון היום במשבר במערכת האשפוז

הסכסוכים בבתה"ח עלולים להביא לשביתה כללית במערכת הבריאות

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר נענה אתמול לפניית שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו לקיים היום בישיבת הממשלה דיון על עיצומים של קבוצות עובדים שונות במערכת הבריאות, שמסכנים את תפקודה.

לדעתה של שרת הבריאות, אם הממשלה לא תעשה פעולה מיידית להרגעת הרוחות במערכת הבריאות, עלולה להתפתח שביתה כללית שתביא לשיתוק מוחלט של כל שירותי המערכת.

מזכיר הסתדרות המיקרוביולוגים, ביוכימאים ועובדי מעבדות, אשר גולדשלגר, אמר בפגישה עם שרת הבריאות בסוף השבוע, כי אם האוצר יפתח מייד במו"מ יבטלו העובדים את השבתת המעבדות שנקבעה למחר. לפני שעה לא נענה האוצר להתערבות משרד הבריאות בעניין פתיחת המו"מ עם עובדי המעבדות.

בסוף שבוע שעבר הודיעו למשרד הבריאות גם הרוקחים על סכסוך עבודה. הם מאיימים להשבית את כל בתי המרקחת במגזר הציבורי.

רופאי בתי החולים של קופ"ח ממשיכים בעיצומים והיום יעבדו במתכונת שבת בבתי החולים "כרמל" בחיפה ו"העמק" בעפולה, ומחר ב"קפלן" ברחובות ו"לוינשטיין" ברעננה.

לסופרת "דבר" נודע אמש, כי בצאת יום כיפור חודשו המגעים בין הנהלת קופ"ח לבין נציגי הרופאים, אבל לא נמסר על תוצאות המגעים. בכל מקרה, דחיית הניתוחים היום ב"כרמל" וב"העמק" היא בלתי נמנעת, משום שעל ביטול העיצומים מוסמכת להחליט רק מועצת הרופאים.

היום בערב תתכנס ישיבה מיוחדת של הנהלת קופ"ח כללית כדי לדון בעיצומים שנוקטים רופאי בתי החולים של הקופה ובתביעותיהם החדשות. במקביל פנתה הנהלת קופ"ח לרופאים לחדול מהעיצומים ולאפשר את המגעים בדרך עניינית מועילה וללא הפעלת לחצים כלשהם.

מחנה הסגר לנפגעי קרינה בגויאנה שבברזיל. במחנה מוחזקים חלק מנפגעי הקרינה שזוהמו מחומר רדיואקטיבי שהושלך ברשות הרבים. החומר, האיזוטופ הרדיואקטיבי קאסיום 137, היה בשימוש במכון לריפוי בקרינה שנסגר בשנה שעברה ושהמבנה שבו שכן נהרס. הוא הושלך למגרש גרוטאות ושם נחשפו לו האנשים. (צילום: א.פ.)

משפחתו של ואנונו מנסה לשכנעו לאכול

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

שביתת הרעב של אסיר האטום, מרדכי ואנונו, נכנסת היום ליומה החמישי. ואנונו פתח בשביתת רעב ב־30 בספטמבר, במחאה על הבאתו הכפויה לארץ. הוא גם מוחה על יחס בלתי אנושי כלפיו, על בידודו המוחלט ועל כך שאין נותנים לו להיפגש עם ידידתו ג'ודי זימט.

אחיו, אשר ואנונו, אמר, כי בני המשפחה ינסו לשכנעו להפסיק את שביתת הרעב, כיוון שהוא עומד לפני משפט וחובה עליו לשמור על כוחותיו.

ואנונו, שזוהי לו שביתת הרעב השניה מאז הובא לארץ, אסור בכלא אשקלון בתא מבודד. לדברי בני המשפחה, בתוך תאו מותקנת מצלמה העוקבת אחר תנועותיו במשך 24 שעות. כמו כן, בחדרו יש מנורת ניאון דולקת, ומאפשרים לו לטייל בחצר שעה אחת ביום.

מקור ישראלי בניו־יורק:

שווארנדזה הבטיח לפרס אשרה לנודל

מאת מרים פוקס ויוסי מלמן, סופרי "דבר"

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). – נושא בקשתה של אידה נודל לעלות לישראל עלה בפגישה בין מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לבין שר החוץ אדוארד שווארנדזה שהתקיימה ערב ראש השנה בניו־יורק.

מקור ישראלי בכיר מסר, כי במהלך השיחה שהתקיימה בין שני שרי החוץ ביקש פרס משווארנדזה לטפל בבקשתה של אידה נודל. שר החוץ הסובייטי הבטיח לפרס לטפל בנושא. נראה שאכן קיים את הבטחתו, עוד טרם שובו לברה"מ.

סקירה בממשלה

הממשלה תשמע היום סקירה משר החוץ שמעון פרס על שיחותיו בעצרת או"ם בניו־יורק עם כ־30 שרי חוץ, ובכלל זה שרי החוץ של סין, ברה"מ וארה"ב.

כמה שרים יבקשו ממנו הבהרות על קריאתו ליהודי ארה"ב לתמוך ברעיון הוועידה הבינלאומית ולהשתתף בוויכוח הפנימי בעניין זה בישראל.

פרס בשובו: חלה הגמשה

עם שובו ארצה ביום ו' אמר שמעון פרס, כי חל שינוי חשוב ביחסים עם ברה"מ ועם סין.

פרס אמר, כי מצא את שר החוץ הסובייטי מאד פתוח ומוכן לשמוע, ואמר שיש גם הגמשה בעמדותיו. באשר לסין, עצם העובדה שהפגישה עם שר החוץ הסיני נעשתה בפומבי מהווה בעצמה שינוי ניכר, וכך תיארו אותה גם הסינים.

ישראל וניגריה יחדשו היחסים ביניהן בדרג של משרדי אינטרסים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ישראל וניגריה החליטו עקרונית לחדש את הקשרים הדיפלומאטים ביניהן בדרג הנמוך ביותר של משרדי אינטרסים. עם זאת העריכו מקורות מדיניים בירושלים, כי ביצוע ההחלטה יימשך עוד זמן מה.

את ההחלטה קיבלו בפגישתם בעצרת האו"ם בניו־יורק שרי החוץ של ישראל וניגריה. הודעה רשמית על כך תתפרסם רק בעוד שבועות אחדים.

ישראל וניגריה מקיימות זה זמן רב יחסי מסחר ענפים, וחברות מישראל ואנשי עסקים ישראלים פועלים בניגריה שהינה המדינה המדינה ביותר ביבשת אפריקה. עם זאת בגלל המיעוט המוסלמי הרב, סירבו שלטונות לאגוס באופן עקבי להיענות לדרישת ישראל לכונן גם קשרים מדיניים.

יהודי איראן נמלטים דרך פקיסטאן, סיפר אלויז מוק בניו־יורק

מאת מרים פוקס, סופרת "דבר" בארה"ב

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). – יהודי איראן בורחים מארץ זו בקצב הולך וגובר – כך מסר ביום ה' שר החוץ האוסטרי אלויז מוק לכתבים באו"ם.

לדברי שר החוץ האוסטרי, מ־1983 ועד עתה נמלטו מאיראן 5,188 יהודים שהגיעו דרך פקיסטאן לאוסטריה. לדברי מוק, באוסטריה הם נקלטו על־ידי הארגונים היהודיים הדואגים להם למקומות דיור.

מת משה חובב

מאת עלי כהן, סופר (דבר) בדנמארק

קופנהאגן (מיוחד ל"דבר"). – משה חובב, בכיר קרייני "קול ישראל", מי שהיה מנהל הרדיו ובשנים האחרונות שליח הקרן הקיימת לישראל בסקנדינאוויה, מת בקופנהאגן בערב יום הכיפורים, בגיל 57.

משה חובב עבר לפני כמה חודשים ניתוח לב פתוח בישראל, אך הוא לא חזר למלוא כוחותיו אחרי הניתוח. אחרי ראש־השנה התמוטט, הובהל לבית־חולים, אך לא התאושש עוד.

מותו בא כהלם על המושבה הישראלית הקטנה בקופנהאגן,

(המשך בעמ' 2)

הסוציולוג פרופ' אמנון סלע ל"דבר":

התקרבות סובייטית־ישראלית

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

שחרורה של אידה נודל ואירועים נוספים שהתרחשו באחרונה מצביעים על מידה רבה של התקרבות ביחסים בין ישראל וברה"מ – סבור הסוציולוג פרופ' אמנון סלע מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

אחת הדוגמאות הבולטות להתקרבות זו היא, לדבריו, הופעתו של סגן עורך "פראבדה" השבוע בטלוויזיה הישראלית, דבר שלפני כשנה לא ניתן היה להעלותו על הדעת.

למדינת ישראל חשוב מאוד שתחול התקרבות כזאת. מצב שבו ברה"מ תהיה אוייבת, האסומה לכל המתרחש במדינת ישראל, אינו רצוי למדינת ישראל. כל התקרבות כזאת ביחסים מועילה לאינטרסים של מדינת ישראל, בלי קשר לתועלת שמפיקים הסובייטים מכך, אמר פרופ' סלע.

אין ספק, אומר פרופ' סלע, שברה"מ מנצלת התקרבות זאת גם לאינטרסים האישיים שלה במערב. מדיניות זו משתלבת במדיניות ההפשרה הפנימית והחיצונית של גורבצ'וב, הכוללת נסיונות פתרון קשורים לטפל בבעיית הלאומים בברה"מ, בין היתר, בבעיית היהודים, אבל גם הגרמנים, הטטארים ואחרים. "גם אם ברה"מ משתמשת בהתייחסות הזהירה־ליבראלית לאסירי ציון וכמתן אשרות יציאה ליותר יהודים לצורך התקרבות לארה"ב ולא לישראל, גם אז מדינת ישראל מרוויחה מכך בעקיפין", אומר פרופ' סלע. "עם זאת צריך לזכור, שככל שהמדיניות הסובייטית תהיה יותר ליבראלית פנימית, יהיה קשה יותר לתנועה הלאומית בברה"מ. אחת הטענות המשכנעות ביותר של היהודים בברה"מ בעבר היתה שלא נותנים להם למצות את הפוטנציאל האינטלקטואלי שלהם. הקטנת החיכוך עם השלטונות ומתן חופש פעולה גדול יותר ליהודים בברה"מ יקטין גם את כוח המשיכה הזאת".

תוקפת קצין מג"ב מופרעת שניסתה בעבר לחטוף חייל

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

קצין משמר הגבול סיכל בערב יום הכפורים נסיון של צעירה ערביה בת 30 לרצוח אותו בדקירת סכין בגבו ליד שער שכם בעיר העתיקה בירושלים. הצעירה תושבת הכפר אל־רם שמצפון לירושלים נעצרה לחקירה והיא משתפת פעולה עם חוקריה.

ביום ו' ערך מפקח איתן לוי בן 27 מירושלים סיור ביקורת אצל אנשי מחלקתו המוצבים במזרח העיר. "עמדתי יחד עם השוטר יגאל עמר באי־תנועה ליד מעבר החציה לא הרחק משער שכם", שחזר מפקח לוי את האירוע. "עמדנו באור אדום וחיכינו שיתחלף לירוק. לפתע שמעתי מאחורי קריאה של אשה בערבית "תרים את הידיים וזרוק את הנשק".

מפקח איתן לוי הציץ לאחור וראה במרחק חצי מטר מאחוריו צעירה ערביה לבושה שמלה, המניפה סכין מטבח באורך של כ־15 ס"מ ועומדת לדקור אותו, מפקח לוי לא איבד את עשתוניו, "הסתובבתי אחורה ותוך כדי סיבוב, נתתי לה מכה ביד. הסכין נפל לה מהיד. דרכתי על הסכין עם הרגל וקראתי מיד לסיור שלנו, שעצר אותה והביא אותה לחקירה במרחב ירושלים".

מפקח לוי סיפר, כי בשעת האירוע המה האיזור אנשים, אך הקהל התפזר תוך שניות ולא מנע מאנשיו לעצור את התוקפת.

החשודה הודתה בחקירתה, כי באה לירושלים במטרה לרצוח לובש מדים ישראלי. היא היתה עצורה לפני שנה בחשד שהיתה מעורבת בנסיון לחטוף חייל, אולם שוחררה מסיבות נפשיות.

קצין משמר הגבול איתן לוי

חיילים במחסום הרגו שלושה תושבי הרצועה שניסו לברוח

לבנוני־אמריקאי נפצע קשה מירי צה"ל

מאת רפי מקודי, מלי ולנבר ושמעון ויים, כתבי "דבר"

שלושה מתושבי הרצועה נהרגו מירי חיילים ביום ה' האחרון. שמות שניים מהם – מוחמד אליאן עלי, בן 40 ממחנה הפליטים שאטי הסמוך לעזה, ומוחמד עבד אל רחמן אבו עוביד, בן 33, מדיר אל־בלח. גופתו של השלישי טרם זוהתה עד מסירת הידיעה. שלושת הגופות הועברו לבדיקה במכון הפאתולוגי באבו־כביר.

לפי הודעת צה"ל, נעצרה המכונית שבה נסעו השלושה מול מחסום צה"ל בכניסה למחנה הפליטים אל־בורג' בצד הכביש הראשי מעזה לדיר אל־בלח, בשעה 8.30 בערב. נהג המכונית לא עצר להוראת חיילי המחסום לעצור לביקורת, ובמקום זאת הגביר את מהירות הנסיעה. החיילים פתחו ביריות באוויר. המכונית נעצרה, ושלושת נוסעיה החלו לברוח ממנה. החיילים קראו להם לעצור, ומשלא נעצרו, פעלו לפי הנוהל של עצירת חשודים בפקודות הצבא וירו לעברם. מפגיעות היורים נהרגו שלושת הנוסעים.

לפי מקורות שונים אפשר שמדובר בפושעים פליליים או בחברי ארגון מחבלים. סופר "דבר" מציין, כי בתקופה האחרונה היו ברצועה מספר מקרים שבהם לא נענו נהגים להוראות חיילי המחסומים לעצור, והצליחו להתחמק מהמרדפים אחריהם.

לבנוני בעל אזרחות אמריקאית מאושפז בבית החולים רמב"ם בחיפה לאחר שנפצע קשה מירי חיילי צה"ל ברצועת לבנון. בדרך־כלל שרר במהלך יום הכיפורים שקט יחסי ברצועת לבנון כמו באזורים אחרים בהם פועל צה"ל.

התקרית אירעה ליד הכפר הלבנוני מרון אל־ראס בגזרה המרכזית של אזור הבטחון, כשני ק"מ מגבול ישראל מול מושב אביבים. המכונית הגיחה במפתיע ונהגה ניסה לדרוס את אחד החיילים. בזכות השכפ"ץ שלבש החייל, הוא לא נפגע. הכוח פתח מיד באש ופגע בנהג.

מבדיקה שערכו לאחר מכן כוחות צה"ל, התברר, כי הנהג הלבנוני הוא בעל אזרחות אמריקאית והחזיק בכיסו "גרין קארד" אמריקאי. אין מוציאים מכלל אפשרות שהנהג נשלח לבצע את המשימה על־ידי גורמים עויינים ברצועת לבנון. כוחות צה"ל וצד"ל פתחו בסריקות בנסיון לאתר את הגורמים העומדים מאחורי נסיון הפיגוע.

גופת החייל דנמן הועברה לשדות פרוד אחרי שנרצח

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

החייל חנוך דנמן נרצח במקום כלשהו בגליל, ולאחר הרצח העבירו כמה אנשים את גופתו לשדות הכותנה של קיבוץ פרוד, הסמוכים לקיבוץ כפר מכריק.

את הדברים גילה אמש מקור במחוז הצפוני של המשטרה. למימצא זה הגיעו החוקרים לאחר שהשוו את ממצאי הבדיקה הפתולוגית לממצאים שונים שנאספו באותו בו נמצאה הגופה. וכן לממצאים שלוקטו במשך השבוע האחרון על־ידי צוות החקירה המיוחד בראשותו של סנ"צ משה אסס, המשמש כמפקד תחנת עכו.

מימצא זה מחזק את ההשערה הראשונית של החוקרים, כי מדובר ברצח על רקע חבלני, אם כי, נכון לאמש, החוקרים עדיין לא הוציאו מכלל אפשרות רצח על רקע אחר. ככל הנראה, חנוך דנמן גם לא נרצח באזור מגוריו בעכו.

עוד נודע ל"דבר", כי צוות החקירה, שחלק אף עבד במהלך יום הכיפורים, תוגבר בחוקרים וברכזי מודיעין מהשורה הראשונה במחוז הצפוני.

לוויתו של חנוך דנמן תיערך מחר בשעה 4.30 אחר הצהרים בבית העלמין הצבאי בנהריה, שבוע ימים בדיוק לאחר מציאת הגופה. הוריו של דנמן, שהגיעו באמצע השבוע שעבר, היו נחושים בדעתם לקבור את בנם במקום הולדתו בעיר אוטרכט בהולנד. הם אף ערכו סידורים ראשונים עם צה"ל להטסת הגופה וחזרו [illegible] הפניות אליהם שהלוויה תיערך בארץ.

אך בסוף השבוע נמלכו ההורים האומללים בדעתם, לאחר שנפגשו עם מפקדיו הישירים של חנוך ועם חיילים מיחידתו בהנדסה קרבית. אלה דיברו על ליבם ואמרו להורים, שאילו חנוך היה בין החיים, משאלתו האחרונה היתה שהוא ייקבר בארץ וזאת עקב האהבה הרבה שרחש למדינה ולתושביה.

משחקי האופניים – מכת יום הכיפורים:

אמבולנס הרג ילד – שרכב על אופניים באמצע הכביש

(ע). – הילד אלדד בודינסקי בן 8 מכפר סבא נהרג ביום הכיפורים כאשר רכב על אופניו ונפגע על ידי אמבולנס מד"א שנסע בתפקיד. התאונה אירעה [illegible] אחרי צומת הכפר הירוק, לכיוון צומת הקאנטרי קלאב הרצליה.

הילד נפגע מהפגוש הימני של האמבולנס ונהרג במקום. רופא ילדים שהגיע למקום, ותיירת טיפול נמרץ, ניסו לבצע בו החייאה, אך בדרך לביה"ח בילינסון נקבע מותו. נהג האמבולנס, בן 24 נעצר, נחקר ושוחרר על ידי המשטרה. מנהל מד"א בנתניה מסר, כי תופעת הילדים [illegible] באופניים לכל רוחב הכביש בכבישים בין עירוניים בלטה ביום כיפור זה, והקשתה על נהגי האמבולנס לבצע את תפקידם.

2,558 איש טופלו ביום כיפור על־ידי צוותי עזרה ראשונה של מד"א. 1,050 מהם פונו לבתי חולים, 561 טופלו בתחנות מד"א ו־629 טופלו בביתם. 90 איש מהם סבלו מחולשה בשל הצום. 143 ילדים שנפגעו כתוצאה ממשחקי אופניים טופלו גם הם על ידי צוותי מד"א.

חרף הבקשות החוזרות ונשנות, לא לפגוע באמבולנסים בתפקיד, מסר דובר מד"א, כי בתשעה מקרים נזרקו אבנים על אמבולנסים, [illegible] בשכרי הכביש [illegible], וליד מושב עזריה בשפלה, מתחו אלמונים כבל לרוחב הכביש, ורק בשל עירנותו של נהג האמבולנס נמנע אסון.

בערב יום הכיפורים השליכו נערים אבנים על מכוניות שחלפו באזור מחלף נתניה. לא היו נפגעים.

מת האדמו"ר ממכנובקה

(ע). – האדמו"ר מכנובקה, זקן האדמו"רים, רבי אברהם יהושע העשיל טברסקי נפטר בליל יום הכיפורים בביתו שבבני ברק. בן 93 שנים היה.

מת השופט אליהו גלסנר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בבאר שבע אליהו גלסנר נפטר אתמול בבוקר באופן פתאומי, בעת שהות בלונדון.

גלסנר בן ה־64 נפטר במלונו, וסיבת המות טרם ידועה.

בניגוד לעמדת הממשל

חימוש גרעיני מוגבל בתקציב של הסנאט

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – הקונגרס והנשיא רייגן נכנסו בסוף השבוע למסלול התנגשות לאחר שהסנאט הצביע ביום ו' על תקציב הגנה שכלולות בו הגבלות חמורות על החימוש הגרעיני, בניגוד לעמדת הממשל.

התקציב שאישר הסנאט קובע, כי הממשל יאלץ לקיים, בניגוד לרצונו, את סעיפי הסכם סאל"ט 2, והטיל הגבלות על פרישת מתקנים הקשורים לתוכנית "מלחמת הכוכבים" של רייגן. הנשיא איים שלשום, כי יטיל וטו על חוק תקציב ההגנה.

בהתפתחות מקבילה, החל מסתמן רוב בסנאט נגד הצעתו של הנשיא רייגן למנות את רוברט ברק לתפקיד שופט בית המשפט העליון של ארה"ב. מינויו של ברק נהפך בחודשיים האחרונים לשורה מערכה בין ליבראלים לשמרנים בציבור האמריקאי ועתה מסתמן רוב בסנאט המתנגד למינוי, הכפוף לאישור הסנאט.

התפטרותו של יורם זיו מכי"ל – כנראה סופית

מאת מריה אבנימלך, סופרת "דבר"

מנכ"ל "כימיקלים לישראל" יורם זיו הודיע ליו"ר מועצת המנהלים של הקונצרן רפי איתן על כוונתו להתפטר בסוף השנה. איתן ביקש מזיו לשקול שוב את החלטתו וזיו הסכים לעשות כן. בסוף החודש תידון ההתפטרות במועצת המנהלים, וכפי הנראה תאושר.

השר גדעון פת, שמינה את זיו לתפקיד, אמר ל"דבר", כי הוא מעריך שהתפטרות זיו היא סופית ויש לכבד את החלטתו. פת אינו מתכוון להעלות את הנושא בממשלה. לדבריו, לא יהיה קל למצוא מחליף לזיו, שהיה מנכ"ל טוב, ואין הוא מעלה על דעתו כי תפקיד כזה יאוייש במינוי פוליטי.

זיו מכהן כמנכ"ל "כימיקלים לישראל" זה שש שנים, לאחר שקודם לכן היה מנכ"ל משרד התעשיה. לפני־כן מילא תפקיד בכיר ב"בנק הבין־לאומי".

מאז מונה איתן ליו"ר "כימיקלים לישראל" בינואר 1986 בוצעו בקונצרן מינויים פוליטיים רבים על־ידי השר אריאל שרון – הן בחברות־הבנות והן במועצת המנהלים. זיו נוטרל מזה זמן־מה, ואיתן מנהל את הקונצרן באמצעות המשנים, בעיקר דרך אלחנן פס, הרואה עצמו כמועמד להחלפת המנכ"ל.

זיו שקל זה מכבר התפטרות ואף שהסכים לשקול אותה מחדש – החלטתו כנראה סופית.

פרופ' נתן גולדבלום חתן פרס ישראל תשמ"ח במדעי החיים

(עש"ת למ"מ). – פרופ' נתן גולדבלום נקבע כחתן פרס ישראל על מפעל חיים בתחום הרפואה והמחקר במדעי החיים לשנת תשמ"ח. סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, התקשר לחתן הפרס, בישר לו על ההחלטה להעניק לו את הפרס בשנת ה־40 למדינה ובירכו בשם הממשלה.

פרופ' גולדבלום נולד בשנת 1920 בפולין, עלה ארצה בשנת 1938, ונתקבל ללימודי הבקטריולוגיה באוניברסיטה העברית. בין 1952–1956 כיהן כיו"ר המחלקה לאפידמיולוגיה במכון לחקר רפואה צבאית בתל־השומר, ובין 1956–1960 ניהל את מעבדת הנגיפים של משרד הבריאות ביפו־תל־אביב. במקביל פיתח מערך ייצור עצמי של תרכיבים כנגד שיתוק ילדים, באמצעותם אפשר היה לבער את המחלה שהחלה מתפשטת בארץ.

מאז 1967 משמש פרופ' גולדבלום כפרופ' בן המנין וראש המחלקה לוירולוגיה בביה"ס לרפואה של האוניברסיטה העברית והדסה. במחלקתו התבצע מחקר מקיף על וירוסים גורמי סרטן. שם גם הקנה חינוך מקצועי לרבים מהוירולוגים בארץ.

פרס ישראל יוענק לפרופ' נתן גולדבלום על־ידי ראשי המדינה בטקס ממלכתי שיתקיים ביום העצמאות בירושלים.

מת משה חובב

(המשך מעמ' 1)

שאנשיה אהבו את האיש הצנוע ורעייתו חנה, שילדה לו בן לפני עשרה חודשים. הבן נקרא דרור, על שם אשתו הראשונה, דרורה בקאב"י, בתו של איתמר ונכדתו של אליעזר בן־יהודה, שמתה חמש שנים קודם לכן ממחלה ממארת.

גופתו תוטס היום לישראל לאחר טקס קצר בקופנהאגן בהשתתפות אנשי הקהילה הישראלית והיהודית וידידיו הרבים. בנו גיל הגיע לקופנהאגן וילווה את הארון לארץ יחד עם האלמנה חנה.

חשד בלונדון: חוליית רצח מאיראן באה לחיסולם של מתנגדי המשטר

מאת רליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – היחידה ללוחמה בטרור של הסקוטלנד־יארד חוקרת את נסיבות הרצח של שני גולים איראנים מתנגדיו של חומייני – מוחמד עלי טאבאטבאי בגאורי, בן 58, ובנו נוראדין בדירתם באזור וומבלי בצפון לונדון ביום ו'.

דובר הסקוטלנד־יארד מסר, כי שניהם נורו בראשם מטווח קצר, כנראה מאקדח. לא נמצאו שום סימנים לפריצה או למאבק, והמשטרה מניחה, כי הרוצח היה מוכר לאחד מהם או לשניהם.

המשפחה באה לבריטניה מאיראן בשנת 1979 וקיבלה מעמד של פליטים. הם ידועים כמתנגדי המשטר של חומייני והאב ניהל קבוצה פוליטית אנטי־חומייניסטית קטנה בשם "ג'אוואנך". שכנים סיפרו, כי היה נוהג לתלות כרוזים נגד המשטר האיראני בחדר המדרגות.

הסקוטלנד־יארד חושש, כי חוליית רצח איראנית פועלת שוב בלונדון, והגיעו לאוזניו שמועות כי מתכננות רציחות נוספות. המשטרה הציבה שמירה על פליטים איראנים ומתכוונת לבדוק בקפדנות את מבקשי אשרות הכניסה לבריטניה.

ארונו של אחד משני האיראנים, אב ובנו, שנרצחו בלילה שבין יום ו' ליום אתמול מובל למכונית קבורה בוומבלי שבלונדון אתמול בבוקר. השניים נמצאו הרוגים בדירתם כשפצעי יריות אקדח מטווח קצר בראשיהם. (צילום: א.פ.)

מטוס סעודי (?) סיכל נסיון של איראן לפשוט בגבול עם כוויית

מנאמה (א.פ.). – נסיון תקיפה איראני בספינות מהירות שאויישו באנשי משמרות המהפכה על נמל נפט בגבול סעודיה־כוויית סוכל אור ליום אתמול עוד בטרם הגיעו הספינות להוף על־ידי מטוס בלתי מזוהה, כנראה של צבא סעודיה, שחלף מעליהן בגובה נמוך והניס את רובן – אמרו אתמול מקורות דיפלומטיים מערביים.

לדברי מקורות אלה התגלו הספינות, מתוצרת שוודיה ויותר מ־50 במספר, על־ידי מטוסי ביון סעודיים מדגם "איוואקס" בעודן בלב המפרץ. סעודיה וכוויית הכחישו את הדבר, ככל הנראה במגמה למנוע הגברת המתח באזור בשעה שבאו"ם נעשים מאמצים להשיג הסכם הפסקת אש בין הצדדים למלחמה.

אניית הפיקוד האמריקאית "לאסאל", שהפליגה בראש שיירת ליווי למיכליות כוויתיות העושות דרכן במורד המפרץ, הובהלה בשעת לילה מאוחרת ביום ו' לצפון המפרץ עם הגיע הידיעות הראשונות על התקרבותן של הספינות האיראניות לנמל הנפט.

בוואשינגטון, [illegible] הבית הלבן דן האוורד בהודעה סתמית: "אנו מודעים לכך שספינות קטנות נראו בצפון המפרץ וכי כלי שיט סעודיים סיירו בסמוך להן וכן שהספינות הקטנות, האיראניות ככל הנראה, עזבו את האזור. עם זאת לא היה כל עימות או מגע במקום למיטב ידיעתנו, ולנו אין כל כלי שיט באזור".

בסוף השבוע נמשכה מלחמת המיכליות, אם כי אתמול לא הותקפה, בכל הידוע, כל מיכלית. ביום ו' תקפה סירה מהירה שלא זוהתה, כנראה איראנית, מיכלית הודית בדרום המפרץ והעלתה אותה באש. אניית הצי הבריטי "ספיק אמראלד" ששייטה בקרבתה חשה לה לעזרה. צוות המיכלית השתלט על האש בעזרת ימאי האניה הבריטית ונמסר, כי לא היו נפגעים.

יום קודם לכן נהרג האוסטרלי רוברט וילקוקס, רב־החובל של ספינת הדייג האוסטרלית "סנטון בלאוף", בהתקפת טילים של חיל האוויר העיראקי. ששת אנשי צוותה האחרים של הספינה לא נפגעו.

מקור ספנות שהיה בקשר עם ספינת הדייג סיפר, כי "כל תא ההגה שלה כמעט שנעלם מפגיעת הטיל". הספינה שטה בתחום המים הטריטוריאליים של איראן ועל פי חוזה עם ממשלת איראן.

אני חופשיה! – אידה נודל

(המשך מעמ' 1)

1931. בשנת 1971 הגישה בראשונה בקשה לעלות לישראל. בקשה זו והבאות אחריה נידחו ללא הסבר. לאחר הגשת הבקשה, פוטרה מעבודתה ולפרנסתה עבדה כמטפלת.

אידה נודעה בכינוי "המלאך השומר" של אסירי ציון. היא כתבה להם מכתבים, נסעה לבקרם במחנות העבודה בהם נאסרו והביאה להם מצרכים ואף ניהלה כרטסת אישית לכל אחד ואחד מהם. באוקטובר 1973 נאסרה ל־15 יום לאחר שכתבה מכתב "פשמי" לליאוניד ברז'נייב, ובו דרשה לשחרר את כל אסירי ציון ולאפשר לה לעלות לישראל. היא הושבה בכלא בתא אחד עם פושעים.

ב־1 ליוני 1978 תלתה על דירתה במוסקבה כרזה עליה נכתב "ק.ג.ב. – תן לי את הויזה שלי". אנשי הק.ג.ב. קרעו את הכרזה ובאותו יום תלתה כרזה נוספת עליה צוירה מגן דוד. היא נעצרה באשמת חוליגניות זדונית. משפטה נערך בדלתיים סגורות והיא נדונה לארבע שנות גלות בסיביר. בתום המשפט אמרה: "אני עומדת למשפט על כל שבע השנים שחלפו. שבע השנים היפות ביותר בחיי. במשך שנים אלו למדתי להלך גאה בראש מורם כאדם וכאשה יהודיה".

אידה נודל ריצתה את עונשה בכפר קריבושיינו בסיביר, מרחק 6000 מייל ממוסקבה, כפר שמרבית תושביו היו פושעים בגלות ובני משפחותיהם. היא גרה בצריף קטן, ללא מים זורמים ונאלצה ללכת מרחקים [illegible] מאמרים [illegible] המקומיים שהשמיצו אותה והסיתו את האוכלוסיה המקומית נגדה. במרץ 1982 סיימה לרצות את עונשה, אולם לא ניתן לה לחזור למוסקבה. חודשים היא נאלצה לנסוע יום אחר יום מעיר לעיר ללא מקום מגורים קבוע. לבסוף קיבלה אישור להתגורר בעיר בנדרי. מאז לא הותר לה לשהות במוסקבה באופן קבוע, אלא לימים ספורים בלבד.

הרצוג מודה

נשיא המדינה חיים הרצוג הודה אמש בשם מדינת ישראל לכל האישים והגורמים בארץ ובעולם, שפעלו ללא לאות למען שחרורה של אידה נודל. גם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס שלחו לנודל מברקי ברכה.

"זו בשורה נפלאה לעם ישראל במוצאי יום הכיפורים. אנו מצפים כולנו לאידה נודל בהערצה ובלב אוהב ובברכה".

יצויין, כי הנשיא הרצוג היה בין הפעילים למען שחרורה של אידה נודל. [illegible] ביקש מנשיא מערב גרמניה ריכרד פון ויצזקר להעלות את הנושא בביקורו במוסקבה. הנשיא הרצוג ורעיתו אימצו את אידה נודל מאז נבחר הנשיא לתפקידו, וכל שנה היו משאירים כסא בליל הסדר.

בערב יום הכיפורים התקשרה אחותה של אידה נודל אילנה פרידמן וביקשה לבשר על שחרורה.

"מגן" קרן פנסיה מרכזית לקואופרציה ביצרנות, תחבורה ושרותים – אגודה שתופית בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר 1986

	באור	ליום 31 בדצמבר 1986 שקל חדש	ליום 31 בדצמבר 1985 שקל חדש
השקעות מוכרות	2	10,632,091	5,856,677
השקעות אחרות		1,456,288	30,379
חייבי ריבית והצמדה		1,249,643	893,268
רכוש קבוע	3	4,179	4,481
הלוואות	4	3,000	3,709
פקדונות	5	466,630	115,667
חייבים		51,287	162,407
בנקים		21,101	–
		13,884,219	7,066,588
הפרשי שיערוך	6	83,703,888	71,893,699
		97,588,107	78,960,287

	באור	ליום 31 בדצמבר 1986 שקל חדש	ליום 31 בדצמבר 1985 שקל חדש
קרנות הגמל			
קרן פנסיה מקיפה		41,516,594	34,935,703
התחייבות למקבלי פנסיה	7	37,780,000	28,950,000
		79,296,594	63,885,703
קרן תגמולים		15,671,385	13,158,619
עתודה אקטוארית	8	2,506,530	1,808,213
סה"כ קרנות הגמל		97,474,509	78,852,535
קרן בטוח הדדי	9	68,572	51,367
בנק משיכות יתר		–	259
התחייבויות		45,026	56,126
		97,588,107	78,960,287

חשבון הכנסות והוצאות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
הכנסות		
ריבית, הצמדה על ריבית		
הכנסות שוטפות אחרות		
בניירות ערך	5,033,449	3,477,448
מפקדונות וחשבונות בנקים	79,157	216,521
מהלוואות לחברים	16,885	8,739
מחובות מעבידים	1,080	3,044
	5,130,571	3,705,752
רווחי הון הפרשי הצמדה שמומשו		
מניירות ערך	3,941,102	2,730,610
מפקדונות	66,463	30,759
	4,007,565	2,761,369
רווח שיערוך	11,810,240	47,643,080
	20,948,376	54,110,201
הוצאות		
משכורות	114,385	67,136
סוציאליות ונלוות	45,059	26,381
בקורת ופקוח	14,525	6,377
ריבית, עמלה ודמי ניהול	364	998
אחזקת משרד	36,363	24,845
הסברה והכשרה מקצועית	2,015	120
יעוץ משפטי ומקצועי	23,751	10,275
מיכון	26,685	17,359
אחרות	17,433	4,149
	280,300	157,840
עודף הכנסות על ההוצאות שהועבר לחשבון יעוד העודפים	20,668,076	53,952,361
	20,948,376	54,110,201

חשבון קרן פנסיה מקיפה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

	1986 שקל חדש	1985 שקל חדש
תקבולים		
יתרת הקרן לתחילת השנה	63,885,793	20,981,987
הפרשות שוטפות ונוספות	1,821,090	862,250
העברה מחשבון יעוד העודפים	16,974,824	43,802,001
	82,681,617	65,646,238
תשלומים		
תשלומי פנסיה למבוטחים	2,742,822	1,441,764
לבנים	149,303	65,747
לשארים	297,473	160,505
סה"כ תשלומי פנסיה	3,189,598	1,668,016
החזרים לעמיתים שעזבו החברה	195,425	92,519
יתרת הקרן מועברת למאזן	79,296,594	63,885,703
	82,681,617	65,646,238

הערה:
דין וחשבון מבוקר עם באורים של ההנהלה ימסר לרשות העמיתים במשרדי הקרן

שכטר מרדכי
מנכ"ל

תרגיל הג"א במרחב תל־אביב

ביום שני וביום שלישי, 5 ו־6 באוקטובר, יהיה תרגיל הג"א במרחב תל־אביב. במהלך התרגיל יבוימו קולות ירי וישמעו צפירות. אם תהיה אזעקת אמת, יושמעו צפירות עולות ויורדות.

הודעה לצרכני החשמל

חברת החשמל מבקשת להודיע לציבור צרכניה כי לרגל חופשה מרוכזת בחג הסוכות

לא תתקיים קבלת קהל במשרדי החברה מיום ד', י"ד בתשרי תשמ"ח (7.10.87) עד יום ו', כ"ג בתשרי, תשמ"ח (16.10.87) ועד בכלל.

כל השירותים להבטחת אספקת חשמל סדירה ואמינה לצרכנים ולטיפול בתקלות יפעלו כרגיל.

צרכנים החייבים לפרוע חשבונותיהם בקופות החברה (ולא בבנקים), יוכלו לשלם במשרדי החברה בימים: ד' 7.10.87, א' 11.10.87, ב' 12.10.87, ג' 13.10.87, ו־ו' 16.10.87.

לא תתקבלנה הזמנות לחיבורים למערכת אספקת החשמל בכל תקופת החופשה.

אנו מבקשים מהצרכנים להקפיד על תשלום חשבונות החשמל במועדם.

חברת החשמל ועובדיה מאחלים חג שמח לכל בית ישראל

חברת החשמל לישראל בע"מ

במלאת שנה לפטירתו של חברנו

קדיש גייר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שלישי י"ג תשרי תשמ"ח 6.10.87 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין במשמר

המשפחה ובית דפנה

ביום שלישי י"ג תשרי תשמ"ח (6.10.87)
יום השנה לנפול בננו־חברנו

חיים וקסר ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין ביגור

המשפחה ובית יגור

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

ישראל שילדקראוט ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה בבית העלמין בחולון ביום שלישי י"ג בתשרי תשמ"ח 6.10.87 בשעה 16.00.

נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה וארגון יוצאי אקרמן והסביבה

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

אוה בלבן ז"ל

נעלה לקברה ביום שלישי 6.10.87 בשעה 15.00.
נפגשים ליד השער המזרחי (השער הישן) של בית העלמין בחולון.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ.

משפחות: **בלבן, הלוי, אבינר**

תל־אביב
דיזנגוף – דיזנגוף 132 223390 קינג ג'ורג' – קופת חולים מכבי – המלך ג'ורג' 25 – 282650
ירושלים
קרית משה – קרית משה 1 – 526135
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק - רמת־גן
פינצ'י – חיבת ציון 43 רמת־גן 782821
בת־ים
בני בתים – הנביאים 3 בת־ים 5515671

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברזני
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111. מ. 33104

שרידי מטוס של צבא ממשלת אנגולה מוצגים בפני אנשי תקשורת מערביים ודרום־אפריקאים על־ידי אנשי מחתרת אוניט"ה שהפילו אותו באחד הקרבות המתנהלים בינם לבין כוחות הממשלה מאז 10 ביולי. (צילום: א.פ.)

מנהיג 'אוניטה': בתוך שבועיים קרב הכרעה עם כוחות אנגולה

יוהנסבורג (א.פ.).– מנהיג ארגון המחתרת הימנית 'אוניטה', הנלחם בממשלתה המארקסיסטית של אנגולה בסיועה של ממשלת דרום־אפריקה, הביע בסוף השבוע את הערכתו, כי בתוך השבועיים הבאים צפוי קרב הכרעה בין כוחותיו לבין כוחות הממשלה.

המנהיג, ד"ר ג'ונאס סאווימבי, אמר במסיבת עתונאים שכינס במטהו שבעיר האסטרטגית מאווינגה שבדרום־מזרח המדינה, כי הממשלה הציבה כוח המונה לא פחות מארבע בריגדות והכה כ־18,000 חיילים במרחק כ־50 ק"מ מבסיסו שבעיר. לדבריו, נתמך הכוח על־ידי טנקים סובייטיים מדגמי "ט־54" ו"ט־55" ומונהג על־ידי גנראל סובייטי.

מאווינגה היא, לדברי משקיפים מערביים, יעדה העיקרי של המיתקפה הממשלתית הנוכחית, שהחלה ב־10 ביוני השנה. לדברי משקיפים אלה זוהי המיתקפה הגדולה ביותר שערכו כוחות הממשלה עד כה.

אתמול אישר שר ההגנה של דרום־אפריקה מאגנוס מאלאן, כי ארצו אכן מחזיקה כוחות צבא בתחום אנגולה. לדבריו מספקת דרום־אפריקה למחתרת 'אוניטה' סיוע חומרי והומאניטארי וכן מה שכינה "תמיכה מוסרית".

על־פי חלק מהדיווחים הציבה דרום־אפריקה לעזרת 'אוניטה' כוחות יבשה ואוויר ניכרים של צבאה לקראת המערכה הצפויה. במסיבת העתונאים אמר ד"ר סאווימבי, כי בקרבות הבאים ייבחן כוחם של החיילות הקובאנים והסובייטיים שבשורות צבא אנגולה כנגד זה של חיילי דרום־אפריקה, ולתוצאותיהם תהיינה השלכות ארוכות טווח על עתידה של כל תת־היבשת. לדבריו, אם ינצחו הכוחות המארקסיסטיים, תיפתח בפניהם הדרך לנאמיביה, השכנה מדרום.

ישראל דחתה תביעת הנורווגים לפיקוח בי"ל על המים הכבדים

אוסלו (ע"ר). – ישראל דחתה תביעה נורווגית לאפשר פיקוח בינלאומי על המים הכבדים שסופקו לה על־ידי ממשלת אוסלו ב־1960.

דובר משרד החוץ הנורווגי פר פאוסט אמר לתחנת הרדיו הממלכתית של נורווגיה, כי משלחת שיצאה לישראל בשבוע שעבר ובפיה בקשה שתינתן האפשרות לפקח על 20 טונות המים הכבדים נתקלה בסירוב. לדבריו, ישראל דחתה את הבקשה להעביר את המים לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית שמרכזה בווינה בנימוק שהסוכנות מגלה עמדה חד־צדדית נגד ישראל במישור המדיני.

"נורווגיה מביעה את צערה על החלטה זו", אמר הדובר. הוא סירב להשיב על השאלה, האם תפנה עתה נורווגיה לישראל בבקשה שיינתן לה לבדוק את המים הכבדים, בהתאם לתנאי המכירה המקוריים.

ציור המתאר את מלכי השאול, פלוטו ופרספונה, נמצא על כס־מלוכה משנת 300 לפנה"ס, שנתגלה בחפירות באולם־קבורה בסביבות ורגינה שבצפון יוון. אולם־הקבורה נבזז, אולם הכס המצופה זהב שגובהו שני מטר – ניצל מידי שודדי־הקברים. (צילום: א.פ)

ירוזלסקי: שורת רפורמות תובא לאישורו של הפרלמנט הפולני

וארשה (רויטר).– מנהיג פולין, גנראל ירוזלסקי, הודיע ביום ו' שחבילת הצעות חוק לרפורמות מרחיקות לכת תובא בקרוב לאישור הפרלמנט הפולני.

בדבריו לפני עתונאים מקומיים אמר ירוזלסקי, כי חבילת החוקים תעסוק בכלכלה ובארגון מחדש של המנגנון הממשלתי ושל הניהול במדינה. כן יינקטו, לדבריו, צעדים להרחבת הדמוקרטיה, הממשלה תחפש דרכים לאפשר לאזרחים להגיב באופן חופשי על הרפורמות הצפויות.

ירוזלסקי אמר, שקצב הרפורמות החברתיות־כלכליות בפולין איטי מדי ואמר, שהאחראים להנהגת השינויים המתחייבים בתחומים אלה הם לעתים קרובות לא יעילים ולא עקביים. "הרבה השתנה, הרבה עוד ישתנה", הוא אמר. "אני מנצל הזדמנות זו כדי לומר לכם שצפוי לנו סתיו שוקק פעילות".

משקיפים מ־45 מדינות במערב ביקרו במפעל רוסי לנשק כימי

מוסקווה (א.פ.). – משקיפים מ־45 מדינות מערביות הורשו אתמול לראשונה לבקר במפעל סובייטי לייצור נשק כימי ולבחון את דרכי ייצורו ואת המתקנים להשמדתו ולמחזורו.

19 סוגי נשק כימי הוצגו במפעל שבבסיס הצבאי שיחאני שבאזור סאראטוב, כ־700 ק"מ מדרום־מזרח למוסקווה, בפני דיפלומאטים ומומחים צבאיים ממדינות הנוטלות חלק במשא ומתן המתנהל בז'נווה לפירוק הנשק הכימי.

המארחים הסובייטיים הציגו בפני המבקרים עשרה סוגי פגזי ארטילריה וטילים, שני סוגי נשק המיועדים לשימוש בטילים טאקטיים, שישה מיני פצצות ומתקני ריסוס וסוג אחד של רימון יד בעל חימוש כימי.

יצויין, שעד לאחרונה לא היתה ברה"מ מוכנה אפילו להודות בעצם קיומם של כלי נשק אלה. לדעת מומחים מערביים מסתכם מאגר הנשק הכימי שברשות ברה"מ בכ־300,000 טונות.

פקידים סובייטיים הסבירו אתמול, כי מטרת הביקור היא לעורר את אמון שותפיהם למשא ומתן. "אורחינו ראו במו עיניהם שברשות ברה"מ אין כיום כל נשק כימי שאינו מצוי גם ברשותה של ארה"ב או של כל מדינה אחרת", אמר לכתבים גנראל אנאטולי קונצביץ', שתואר על־ידי סוכנות הידיעות "טאס" כמומחה הבכיר ביותר במשרד ההגנה הסובייטי לנשק כימי. במועד מאוחר יותר החודש ייערך ביקור דומה במפעל למחזור נשק כימי בארה"ב.

נפסיק הסיוע שלנו לפיליפינים הזהירה ארה"ב מנהיג המורדים

מאנילה (ע"ר, ע"צ וא.פ.). – ארה"ב הזהירה את מנהיג המרד הצבאי הכושל בפיליפינים, כי תפסיק להלוטין את הסיוע לפיליפינים, אם הצבא יודיח את הנשיאה קוראסון אקינו מהשלטון, – כך אמר בסוף השבוע שגריר ארה"ב במאנילה. היתה זו הפעם הראשונה, שארה"ב הודתה במעורבות בלשהי במהלך המרידה והמגורה ביותר מאז עלתה אקינו לשלטון.

השגריר ניקלאס פלאט סיפר, כי במהלך המרידה התקשר פקיד בשגרירות אל מנהיג המורדים קולונל גרגוריו הונסאן, שנמצא באותה עת בבניין מטכ"ל צבא הפיליפינים. הפקיד מסר להונסאן, כי הבית הלבן תומך בנשיאה אקינו וכי אם תופל, תופסק העזרה לפיליפינים.

השגריר גם הודיע, כי ארצו הרישה מטוסים, נגמ"שים ומטוסי אימון לפיליפינים כחלק מהמשך התמיכה של וואשינגטון בנשיאה אקינו. מפקד הצבא, גנראל פידל ראמוס אמר כי הציוד, שיכלול גם משאיות ונשק קל ובינוני, יגיע עוד החודש וייעשה בו שימוש במלחמה נגד המורדים הקומוניסטים.

בסוף השבוע הכחישה אקינו בתוקף שמועות, שקומוניסטים הסתננו לתוך ממשלתה. "אין קומוניסטים בממשלה", אמרה אקינו לכתבים. יצויין, כי בשבועות האחרונים טענו אנשי צבא ועסקים, כי ממשל אקינו גוטה לטובת הקומוניסטים וכי שמאלנים רבים הסתננו למערכת השלטון.

סגן הנשיא סלווארור לורל נתן גיבוי להאשמות אלו, כאשר גילה בעדותו לפני ועדת הסנאט את דבר קיומם של מסמכי בינון ובהם רשימה של 100 פקידים בעלי נטיות שמאליות. אולם ראש שירות הביון, שהעיד בפני אותה ועדה, הפריך את עדות קודמו ואמר כי הרשימה האמורה מבוססת על מידע לא בדוק.

תע"א פיתחה מטוס תדלוק חדיש זול בהרבה ממתחרהו האמריקאי

מאת אריה אגוזי, כתב "דבר"

ישראל פיתחה שיטת תדלוק באוויר, שהיא דו־ביניים בין השיטה הישנה, המבוססת על קשר־עין עם המטוס המתודלק, לבין השיטה החדשנית, האלחוטית לחלוטין. מטוס התדלוק הישראלי עולה רק 10 מיליון דולאר בהשוואה ל־70 מיליון דולאר למטוס האמריקאי החדשני, ומעריכים, שיש לו פוטנציאל יצוא גדול. כפי שפורסם, שימש מטוס התדלוק הישראלי את המטוסים שתקפו בזמנו את בסיסי המחבלים בתוניסיה.

שיטת התדלוק, שפותחה בחטיבת הבדק של התעשיה האווירית, הוצעה בתחילת העשור לאמריקאים, אך הם טענו כי טכנולוגית, אי־אפשר ליישמה, לפיכך פותח מטוס התדלוק בארץ: לשיטה הישראלית יתרון מבצעי על כל שיטה אחרת, בכך שהיא משחררת לחלוטין הן את צוות המטוס המתדלק והן את צוות המטוס המתודלק מהעיסוק הישיר בפעולת תדלוק.

תפקידם של הטייסים המתדלקים והמתודלקים מצטמצם להבאת מטוסיהם לנקודת המיפגש בשעה היעודה, ולקיים טיסה מתואמת בשעת התדלוק. בשיטות אחרות מוטלות ההתחברות והתדלוק על טייסי המטוס המתדלק או המתודלק, דבר המסיח את דעתם מתפקידם העיקרי.

התעשיה האווירית בחרה להתקין את מתקני התדלוק על מטוס "בואינג 707", המוכר בישראל ומצוי בשירות חיל־האוויר, אולם אפשר למתקן באותה השיטה כל מטוס נוסף, ככל שהמטוס גדול יותר, הוא יכול לשאת כמות יותר גדולה של דלק. ה"בואינג" הישראלי מסוגל לשאת 33,000 גאלון דלק, כאשר מכליו של מטוס־קרב יכולים להכיל 5,000 עד 8,000 גאלון.

הדלק נשאב ממיכליו של המטוס המתדלק. כדי להגדיל את הקיבולת שלו התקנו ב"בואינג" מכלים במקום מושבי הנוסעים. אלה מגדילים את תכולת הדלק של המטוס ב־5,000 גאלון. המטוס מצוייד בווסת אוטומטי, המחלק את הדלק הנאגר בתוכו בין מכליו השונים, כדי לשמור על שיווי־משקלו.

מטוס התדלוק הישראלי מסוגל לתדלק גם מטוסי תדלוק אחרים מסוגו. כן אפשר למתקן את המטוס לתדלוק מספר מטוסים בעת ובעונה אחת.

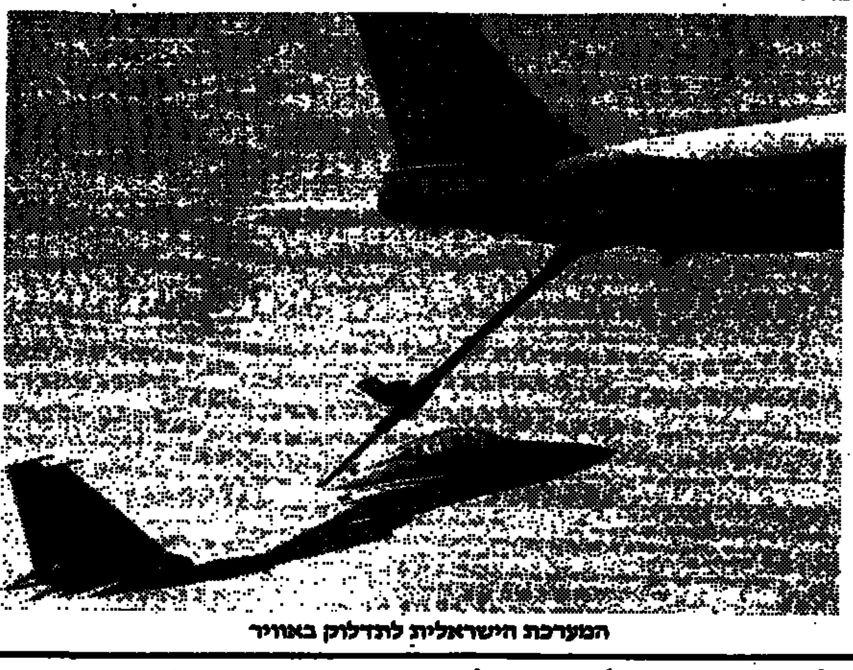

המערכת הישראלית לתדלוק באוויר

ארה"ב: הסדר ביניים בשטחים – לא ריאלי

מאת אמנון דנקנר ויוסי מלמן, סופרי "דבר"

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר").– פקידים במחלקת המדינה אמרו בסוף השבוע, כי ארה"ב אינה רואה כריאליים דיבורים על הסדרי ביניים בשטחים.

הפקידים אמרו, כי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ישמע מפי ראש הממשלה את רעיונותיו בדבר הסדרים כאלה, אך יאמר לשמיר כי אין להם שום סיכוי במציאות, וכי הדרך היחידה הנראית בשלב זה כמחזיקה איזשהו סיכוי היא ניסיון לבדוק את אפשרות כינוסה של ועידה בינלאומית.

כמה מקורות במחלקת המדינה אמרו בסוף השבוע, כי בישראל תולים ציפיות רבות מדי בביקורו הצפוי של שולץ, והתקוות כי שולץ ישלוף כקוסם מן המגבעת רעיונות חדשים ומקוריים, שיביאו את שמיר להתאהב פתאום בוועידה הבינלאומית הן תקוות מופרכות.

לעומת זאת, המשיכו משקיפים בוואשינגטון ומקורות ישראליים כאן לרמוז, כי שולץ יבוא לישראל, אם לא מצוייד ברעיונות חדשים, לפחות עם לחצים חדשים וכבדים על שמיר.

המקורות אמרו, שככל הנראה יפעיל שולץ לחצים כבדים ביותר על שמיר ועל צמרת הליכוד ויאמר להם כי בשל הקירבה החדשה בין שתי המעצמות שהושגה באחרונה הם עלולים להחמיץ הזדמנות בלתי־חוזרת של אווירה נוחה במיוחד לוועידה בינלאומית.

שמיר מכחיש

ראש הממשלה יצחק שמיר מכחיש, כי הוא מסכים להגיע להסדר עם ירדן לניהול משותף של יהודה, שומרון ועזה. לשכת ראש הממשלה פרסמה בסוף השבוע הכחשה בעניין זה בעקבות ידיעה בעתון "מעריב".

הידיעה ציטטה את מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין כאילו אמר בוואשינגטון, שיצחק שמיר יסכים להסדר שלום עם ירדן, על־פי רעיון של מינהל משותף של השטח. באותה ידיעה נאמר גם כי מזכיר הממשלה ציין, כי אם שלום בין ישראל וירדן יתבסס בעתיד, אפשר ששמיר יסכים גם לפשרה טריטוריאלית.

סגן שר החקלאות של מצרים מגיע לביקור

מאת מוטבה הלבי, סופר "דבר"

שגריר מצרים מוחמד בסיוני הודיע בסוף השבוע, כי סגן שר החקלאות המצרי יגיע מחר לביקור רשמי בישראל והוא ישתתף בטקס הנוכת תערוכת הפרחים בחולון. כן יבקר במכון "וולקאני" לחקלאות ובכמה משקים בצפון ובנגב.

השגריר בסיוני בירך על ביקורו הצפוי של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בישראל ואמר, כי ביקור זה יתרום בוודאי לזירוז תהליך השלום באיזור. הוא חזר והדגיש, כי מצרים תומכת בוועידת שלום בינלאומית וכי היא מאמינה שרק באמצעותה אפשר להתקדם בתהליך השלום.

צרפת החליטה לא לקנות מישראל מטוסי 'הרקולס סי.130' מיד שנייה

מנהלת מו"מ עם ירדן על מכירת שתי טייסות "מיראז' 2000"

מאת גדעון קרץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר").– צרפת החליטה שלא לקנות מישראל מטוסי "הרקולס סי־130" מ"יד שנייה", בעקבות מו"מ שהתנהל באחרונה. היא תרכוש מטוסים חדשים מחברת "לוקהיד". במקביל נודע בפאריס, כי ירדן מנהלת משא־ומתן לרכישת שתי טייסות של מטוסי "מיראז' 2000" צרפתים במימון סעודי.

שווי עסקת רכישת 10־12 ה"הרקולסים" הוא כ־200 מיליון דולאר. צרפת מעוניינת במטוסים אלה, בין השאר, לשימוש בצ'אד. ההחלטה כי קשישי ההעדפה לרכוש מטוסים מישראל בצד מטוסים חדשים. בין הסיבות להחלטה שלא לרכוש אותם מונים בפאריס השש מהסתבכות פוליטית עם מדינות ערביות ואפריקאיות, שאינן מכירות בישראל, היו צריכים המטוסים הישראלים לעבור הסבה כדי להתאימם לנורמות הצרפתיות, והדבר הצריך השקעה. אך נראה שההחלטה הצרפתית נפלה בגלל נכונותה של לוקהיד למסור במסגרת העסקה עבודות בתור קבלן משנה לתעשייה הצרפתית הנמצאת במשבר.

החלטתה של סעודיה לממן את קניית מטוסי "מיראז' 2000" על־ידי ירדן נבעה, כך נראה, מן המשא ומתן שהחלה ירדן לנהל עם ברית המועצות על רכישת מטוסי "מיג 29". בחודש יוני סירבה צרפת להעניק לירדן אשראי לקניית המטוסים. בחודש שעבר הגיעו לפאריס נציגים אישיים של המלך חוסיין, במטוסו הפרטי, כדי לחדש את המו"מ. סעודיה השקיעה מאה ושלושים מיליון דולאר בפיתוח ה"מיראז' 2000". צרפת ומפעלי דאסו תולים תקוות גדולות בעסקאות אלה שעשויות לצמצם את מימדי הפיטורים הצפויים בענף.

מצבם של מפעלי המטוסים של דאסו בצרפת "מדאיג מאד", הודיע נשיא החברה סרז' דאסו במכתב ל־15,000 העובדים שבו הם נקראו להיות מוכנים לפיטורים כדי להציל את המפעלים. אחת הסיבות למשבר במפעלי דאסו, היא, לדברי מומחים, היא התחרות הישראלית. בּרזיל וארגנטינה, למשל, מעוניינות במטוסים ישנים מדגם "מיראז' 3" ונוטות לרכוש אותם בישראל. מזה שנתיים לא רשמו מפעלי דאסו כל הזמנה חדשה של מטוסים לשימוש צבאי. במשך ששת החודשים הראשונים של השנה ידדו רווחי החברה בתשעים אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הלקוחות של המטוסים הצרפתים שקועים בחובות, מעדיפים לבצע מודרניזאציה של מטוסים קיימים ודורשים הקמת תעשיית מטוסים בעיקר אחוקתם בארצותיהם (כמו עיראק).

קולומביה תרכוש 14 "כפירים"

בוגוטה (ע"ר) – קולומביה מנהלת מו"מ עם ישראל בדבר רכישת 14 מטוסי יירוט מדגם "כפיר", שאת תמורתם היא מבקשת לשלם בפחם – גילה מיגאל מרינו, לשעבר שר הפיתוח של קולומביה, בראיון שנודר ברדיו.

השר אמר כי מסירת 2.1 מיליון טונות פחם, השוות כ־60 מיליון דולאר, במשך ארבע שנים תהיה התמורה שקולומביה תיתן תמורת המטוסים. הוא גילה כי שר ההגנה של קולומביה גנראל ראפאל סאמודיו מולינה, ביקר בישראל לפני כמה חודשים כדי לדון ברכישת מטוסי הכפיר.

דובר משרד ההגנה, שנתבקש להגיב על הצהרת מרינו, אמר ביום ו', שלא נתתם כל הוזה. הוא סירב לאשר או להכחיש את הגירסה שמתנהל מו"מ בציינו, כי רכישות נשק הם ענין סודי.

הנבחרים!

Regata.Duna.Uno '88

רגאטה:

1300 - 5 הילוכים/אוטומטית - סלון וסטיישן
1500 - אוטומטית - סלון
1600 - 5 הילוכים - סלון וסטיישן

במבצע

רגאטה 1600 - 5 הילוכים

27,354.- ש"ח

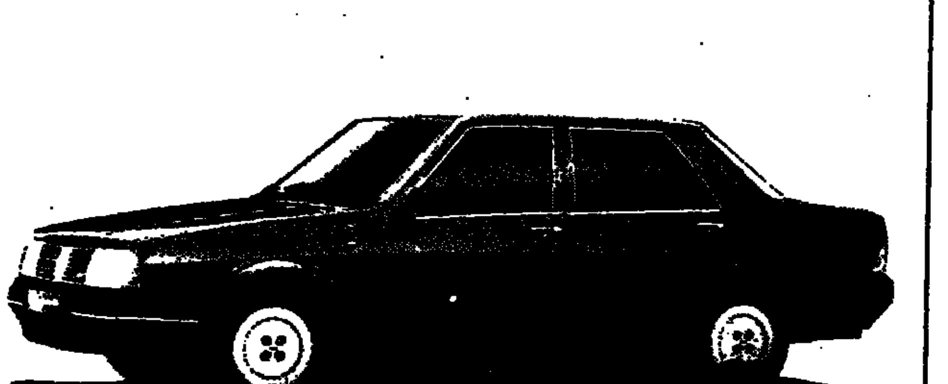

דונה:

ההצלחה החדשה של המכוניות המשפחתיות.
קומפקטית, אלגנטית, מודרנית, מהודרת וחסכונית.

פיאט דונה - 60 1100 סמ"ק (סלון)
פיאט דונה - 60W.E. 1100 סמ"ק (סטיישן)
פיאט דונה - 70 1300 סמ"ק (סלון)
פיאט דונה - 70W.E. 1300 סמ"ק (סטיישן)

חדש!

במחיר היכרות

החל מ- 22,470.- ש"ח

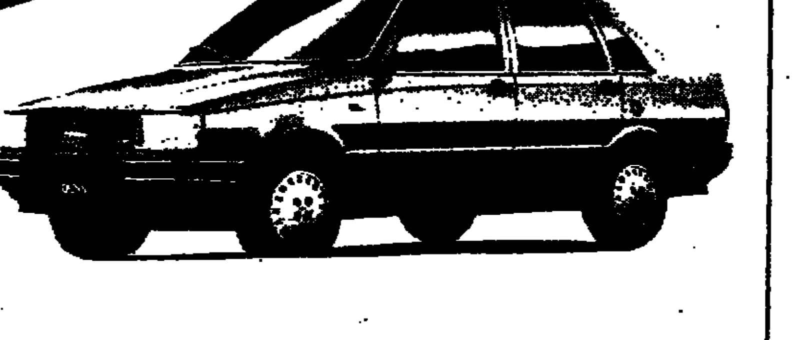

אונו:

903 • 1000 • 1100 • 1300 וכן אונו טורבו 1300 סמ"ק.

במבצע

אונו 903 - סטינג

19,115.- ש"ח

FIAT

הנבחרים של פיאט 1988

מכוניות המבצע באספקה מיידית

המחירים כוללים מע"מ, ללא הפקדה ואביזרי רישוי, לפי מחירון החברה מס'. 4/88 מיום 6.9.1987

ממתינים עד שנה לניתוח ירוד

מאת דנקה הרניש

לכנס הבין־לאומי, שערכה בירושלים בחודש שעבר החברה האירופית לשתילת עדשות מלאכותיות, הגיעו מחו"ל כ־700 רופאי עיניים, מכל מדינות המערב והמזרח כמעט, וביניהם מנתחים מן השורה הראשונה, כדי להשמיע ולשמוע על ההתפתחות המדהימה של רפואת העיניים ב־10 עד 15 השנים האחרונות. בחוגים רפואיים אומרים, שאת ההשתתפות המרשימה בכינוס זה יש לזקוף לא מעט לזכותו של יו"ר הכנס, פרופ' מיכאל בלומנטל מן המרכז הרפואי על שם שיבא בתל־השומר, הנהנה ממוניטין בין־לאומי בתחומו, כשם שרפואת העיניים הישראלית בכללה זוכה להוקרה רבה בעולם.

רמה גבוהה זו מתבטאת לא רק בהכשרתם של הרופאים, אלא גם בציוד הרפואי המודרני העומד לרשותם. „אנחנו משתמשים בכל השיטות המתקדמות החדשניות והציוד שיש לנו עונה על הצרכים, אם כי, כמובן, כל שנה ממציאים דברים עוד יותר משוכללים ולטוב אין סוף" – אומר בשיחה ל„דבר" מ"מ מנהל מחלקת העיניים במרכז הרפואי „בילינסון" ד"ר שמעון כהן. הוא קובע באופן סמכותי, כי מחלקות העיניים בבתי־החולים בארץ עומדות על רמה כירורגית טובה ביותר וחלק מן הרופאים שלנו הם בעלי שם עולמי בתחום התמחותם. „התשתית של רפואת עיניים בארץ ורמתם של המנתחים מאפשרת להתמודד בהצלחה מרבית עם רוב הבעיות" – קובע ד"ר כהן. גם מן הבחינה של תחלואת העיניים מצבנו אינו נופל מזה של מדינות מפותחות אחרות, על אף קרינת השמש החזקה, שבאופן תיאורתי לפחות עלולה להגדיל את שכיחותן של מחלות העדשה. הפרדוקס המכאיב במצב כה טוב הוא בכך, שלניתוח השגרתי ביותר בתחום רפואת העיניים, ניתוח הירוד (קטרקט), נאלצים החולים בישראל להמתין שנה ולפעמים יותר.

ריבוי מקרי הירוד בארץ הוא תוצאה ישירה של הזדקנות האוכלוסיה. ד"ר כהן אומר, כי 80% מכלל ניתוחי העיניים ב„בילינסון" הם ניתוחי ירוד ובתור לניתוח זה ממתינים באופן מתמיד, זה מספר שנים, בין 400 ל־500 אנשים. „הקטרקט הוא נכות נוראה. הוא מגביל את היכולת של האיש הקשיש ליהנות מקריאה ומצפיה בטלוויזיה או בסרט, וזו ממש טרגדיה".

הרופאים במחלקת העיניים של „בילינסון" עושים ככל יכולתם כדי להגביר את קצב הניתוחים. ד"ר כהן ועמיתיו מגיעים למחלקה עוד לפני השעה 7 בבוקר, וכבר בשעה 8 או קצת מאוחר יותר, לאחר הסדרת בעיות שוטפות וביקור אצל החולים המאושפזים במחלקה, הם מתייצבים בחדר הניתוח. הניתוחים נערכים כל יום עד לשעה 1.30. בתום עבודות הניקוי והעיקור נסגר חדר הניתוח והוא נשאר בלתי־מנוצל עד למחרת בבוקר. באין עבודה במשמרת שניה אי־אפשר להגדיל את מספר הניתוחים ולקצר את התורים – מאשר ד"ר כהן את מה שטוענת הסתדרות רופאי בתיה"ח של קופ"ח לגבי כל סוגי הניתוחים.

ניתוחי הירוד הם צוואר הבקבוק בעבודת מחלקת עיניים של „בילינסון". זוהי מחלקה גדולה עם 30 מיטות, אך היא אינה מנוצלת במלואה בגלל ה„סתימות" בחדר הניתוח.

יצוין שדווקא בתחום זה מתחוללת עכשיו מהפכה רפואית. ד"ר כהן מסביר, כי בניגוד לדעה הרווחת בציבור הרחב, ניתוח הירוד אינו מבוצע בעזרת לייזר. השיטה המקובלת היום היא, שהמנתח מוציא את העדשה הטבעית, שנעשתה עכורה ולכן אינה מאפשרת לקרני האור לפעול על הרשתית, ושותל במקומה עדשה מלאכותית. תפקידו של הלייזר, שפותח לצורך הטיפול בירוד, מוגבל לסילוק העכירות מאחורי העדשה המלאכותית. ד"ר כהן מגלה, כי בתקופה האחרונה הולכות ומשתכללות השיטות הכירורגיות ופותח מכשור חדשני, המאפשרים להוציא את העדשה העכורה דרך פתח קטן בקרנית ולהכניס דרך אותו פתח עצמו את העדשה המלאכותית, העשויה מחומרים גמישים מאוד ולכן אפשר לקפל אותה. לאחר

ד"ר כהן ליד לייזר המשמש לסילוק העכירות מאחורי העדשה המלאכותית

ד"ר שמעון כהן מ„בילינסון": „זוהי טרגדיה נוראה לאנשים קשישים, שהקריאה והצפיה בסרטים היא לעיתים התענוג היחיד שלהם". הפתרון: משמרת שניה בחדרי ניתוח

החדרתה היא מתפרסת ומתייצבת במקום העדשה הטבעית שסולקה.

שיטה זו פותחה עוד בשנות ה־70 על־ידי ד"ר קלמן, רופא יהודי מניו־יורק, ופרופ' לוד הישראלי אף ביצע ניתוחים בשיטה זאת בשנים 1967–1977 בביה"ח „איכילוב". אבל אחר־כך היא נזנחה בגלל בעיות המכשור ואיכות העדשות להשתלה. המהפכה הפוקדת באחרונה את המיקרוכירורגיה הביאה לחידוש הניתוחים מסוג זה.

תיקון כושר התשבורת

ד"ר כהן סבור, כי בקרוב נהיה עדים למהפכה נוספת בתחום רפואת העיניים, הודות לסוג חדש של לייזר. באמצעות לייזר זה, הנמצא בשלבי פיתוח מתקדמים ביותר, יבצע המנתח חתכים בקרנית לצורך שינוי כושר התשבורת של העין, במקרים של קוצר ראיה. מקורה של שיטה זו הוא בניתוחים שפיתח פרופ' פיודורוב הסובייטי. הוא השתמש בניתוחיו אלה בסכין יהלום, והעבודות בפיתוח הלייזר החדש נועדו לשכלל את השיטה. ד"ר כהן מוסיף, שהשיטה עצמה שנויה עדיין במחלוקת, מאחר שלא תמיד אפשר לחזות מראש את התוצאה הסופית של הניתוח. אצל חלק מן המנותחים מופיעות תנודות ניכרות בחדות הראיה: לפעמים בבוקר היא טובה ואילו בערב חוזר קוצר הראיה. לכן סבור ד"ר כהן, כי בשלב הנוכחי מתאימה שיטת טיפול זו בקוצר הראיה בעיקר לאנשים שאינם יכולים מסיבות שונות, למשל רגישויות למיניהן, להיעזר בעדשות מגע או במשקפיים.

שיטה חדשנית נוספת בתחום זה של שינוי תשבורת העין, שתילת עדשה מלאכותית בתוך הקרנית, נמצאת זה שלוש שנים בשלבי ניסוי מתקדמים.

בסוג מסוים של ניתוחי עיניים – טיפול ברשתית אצל חולי סוכרת – שולט הלייזר. הסוכרת פוגעת בכלי הדם של הרשתית וכתוצאה מכך נגרמים דימומים, תפליטים ובצקת, הפוגעים בתפקוד הרשתית. הלייזר משמש לטיפול גם במחלת הברקית (גלאוקומה), המגבירה את הלחץ התוך־עיני, פוגעת בעצב הראיה וגורמת לחולה לאבד חלקים ניכרים משדה הראיה שלו, אפילו עד כדי עיוורון, מבלי שיחוש כלל בתהליך זה.

תחום אחר ברפואת העיניים המודרנית, שתילת קרניות, מוגדר בפי ד"ר כהן „נושא כאוב" בתנאים הישראליים. הסיבה – היעדר נכונות מצד משפחות הנפטרים לתרום את קרניות יקיריהן ובכך להחזיר מאור עיניים לחולים הסובלים מפגיעות קשות בקרניותיהם. במחלקת העיניים של „בילינסון" מסוגלים לבצע לפחות 80 שתילות קרנית בשנה, אך בפועל עושים רק 30 שתילות כאלה, בגלל מחסור בקרניות. חולים רבים נאלצים להמתין לשתילת קרנית עד שנה וחלקם מגיעים [illegible] עיוורון. ד"ר כהן אומר, שהבנק הארצי לקרניות שהוקם על־ידי ד"ר לזר מאפשר אמנם לשמור על קרניות עד לתקופה של 14 ימים, אולם חלק גדול מן המלאי של בנק זה הוא קרניות מיובאות מארה"ב.

אבל הבעיה העיקרית של מחלקת העיניים היתה ועודה בעיית המחסור בשעות ניתוח. „הצוות שלנו מסוגל לבצע את כל הטיפולים החדשניים ביותר הידועים היום ברפואת העיניים, אולם איננו מסוגלים להפעיל משמרת שניה, להגדיל את מספר הניתוחים ובאופן זה לצמצם את סבלם של חולים זקנים, הנאלצים היום להמתין לתורם חודשים ארוכים" – אומר ד"ר כהן בסיום השיחה.

„גלילים" אלה של קרח, באורך של כ־90 ס"מ האחד, הוצאו מתוך קידוח עמוק בכיפת הקרח של מרכז גרנלנד, בסמוך לאתר של תחנת מכ"ם אמריקאית. גלילים כאלה, משכבות שהורבדו לפני אלפים רבים של שנים, משמשים בין השאר לחקר השינויים שחלו במרוצת הדורות באקלים כדור־הארץ.

הגֶן הכוזב של אלצהיימר

לפני חודשים אחדים דיווחנו במדור זה על גילוי גן האחראי, ולו באופן חלקי בלבד, למחלת אלצהיימר – המחלה העיקרית המנוונת ביסוד הסניליות באנשים קשישים. איש לא טען שבכך כבר נמצאה דרך לריפוי מחלה זו, הנפוצה בקרב עשרות מיליוני אנשים בארה"ב לבדה, אבל היה כאן פתח ראשון להבנת סיבתיה, בעוד שעד אז היו ידועים רק הסימפטומים שלה ואופן התבטאותה ברקמת המוח כפי שנתגלו בנתיחה אחר המוות.

אותו גן שנמצא פגום אצל חולי אלצהיימר, כך סופר, אחראי ליצירת חלבון מסוים, חלבון אמילואידי, והוא מצוי בכרומוזום מס' 21 – אותו כרומוזום המצוי בשלושה עותקים, במקום שניים [illegible] תסמונת דאון. קשר התופעות [illegible] ידוע שבמוחם של מונגולואידים המגיעים לגיל מתקדם יש עודפים של חלבון זה, כמו במוחם של אנשים שלקו במחלת אלצהיימר. התיאוריה גרסה, שבמחלה הראשונה נובע עודף זה מתוספת הכרומוזום, ואצל הלוקים במחלת אלצהיימר – ממוטאציה שלילית שחלה בגן (במקרה שמחלה זו הופיעה גם אצל חלק מבני משפחתם) או מהכפלה מקרית של הגן. קונרד ביירויטר מאוניברסיטת קלן במערב־גרמניה אף הצליח לשכפל את הגן במעבדה. הוא שלח עותקים של גן זה לחוקרים במעבדות אחרות ואלה התחילו לבדוק, אם אמנם גן זה הוא־הוא האחראי למחלת אלצהיימר.

החוקרים ביקשו לגלות וריאציות של הגן השונות בשיעור זעיר מן הגן המקורי, מה שקרוי אללים. הדעת נתנה, שאם אותו גן הוא האחראי למחלת אלצהיימר, צריכים להימצא אללים זהים של גן זה אצל כמה וכמה דורות של משפחה שבהם פשתה המחלה. אך הנה נתגלה, שאצל בני משפחה הנגועים במחלה לא נמצאו תמיד אללים זהים של אותו חלבון אמילואידי. המחקר נערך אצל משפחה אנגלית אחת על־ידי בית־החולים ס"ט מרי בלונדון ואצל משפחה בלגית אחת על־ידי אוניברסיטת אנטוורפן. החוקרים של שתי האוניברסיטאות גילו להפתעתם, ש„מוטאציה" בגן של החלבון האמילואידי אינה הפגם העיקרי הנגוע בכל המקרים במחלת אלצהיימר „משפחתית", כהגדרתה של כריסטין ון ברוקהובן מאנטוורפן. אישור לתוצאה מאכזבת זו בא אחר־כך גם משני בתי־חולים בארה"ב.

עם זאת החוקרים עדיין סבורים, שאצל הלוקים במחלה מצוי גן פגום בכרומוזום מס' 21 שלהם, אלא שאין זה הגן של החלבון האמילואידי, ובכלל רווחת היום הדעה, שמחלת אלצהיימר מסובכת עוד יותר מכפי שחשבו עד כה. פירוש הדבר, שיחלוף בוודאי עוד זמן רב עד שיימצא מרפא למחלה זו, שאפילו בארה"ב רבים קרבנותיה פי כמה וכמה מאלה של האיידס.

דור חדש של מכשירי אולטרא־סאונד

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

שיטת האבחון העל־קולי (אולטרא־סאונד) כבר רשמה לזכותה הישגים נכבדים בתחום הדיאגנוסטיקה, ועוד היד נטויה. בכנס שנערך לאחרונה בהלסינקי, בירת פינלנד, הוצגו מכשירי אולטרא־סאונד מדור חדש, שיכולתם עולה בהרבה על זו של המכשירים הקיימים.

את הסדרות החדשות מאפיינות חדות תמונה ויכולת משופרת של הפרדה בין פרטים (רזולוציה). הדבר מושג בשתי דרכים: עיבוד מחשבי מתוחכם יותר של האות העל־קולי המוחזר מן הגוף, וניצול תדרים גבוהים יותר של גלי העל־קול עצמם. העלאת התדר [illegible] על בעיה זו מתגברים המכשירים החדשים בדרך של קירוב המתמר („טרנסדיוסר", ה„ראש" המשדר וקולט את גלי העל־קול) אל האיבר הנבדק, תוך ניצול פתחים טבעיים בגוף או באמצעות דיקור. ואמנם בכנס הוצג מגוון עשיר של מכשירי אנדו־אולטרא־סאונד (מלשון „אנדו" – פנים), למשל: מתמר המוחדר לנרתיק לצפיה מדויקת של פנים הרחם והשחלות, החדרה לפי־הטבעת המאפשרת הדגמה מדויקת של הערמונית (פרוסטטה) והבחנה טובה יותר בין גידול שפיר ובין גידול ממאיר, הכנסת המתמר לשלפוחית השתן דרך השופכה לאבחון טוב יותר של גידולים בדופן השלפוחית, וכדומה. טכניקת האנדו־אולטרא־סאונד עושה עתה רק את צעדיה הראשונים, אך היא מבשרת רבות לעתיד.

יש בגוף איברים שהם בבחינת „ארץ לא־נודעת" לאולטרא־סאונד, מכיוון שאין שוני ביניהם ובין סביבתם באשר ליכולת הספיגה או ההחזרה של גלי העל־קול. גם בעיה זו עומדת להיפתר, הודות לפיתוחם של [illegible] סינתטיים, האטומים לגלי העל־קול. בכנס הוצג, למשל, חומר ניגוד אולטרא־סוני להדגמת החצוצרות, לצורך בדיקות במקרי עקרות. החומר עדיין בשלבי מחקר סופיים, אך ייתכן שבקרוב יופץ בין הרופאים. אין צורך לפרט ולהסביר את יתרונותיו של האולטרא־סאונד, לעומת צילום הרנטגן, בבדיקות של איברים מסוג זה: אין שום סכנה שהבדיקה העל־קולית, ולו הממושכת ביותר, תפגע בפוריות האשה, כפי שהדבר עלול לקרות עקב חשיפה ממושכת לקרני רנטגן.

בכנס בהלסינקי גם הודגמו מכשירים המאפשרים ייצוג חזותי של כיווני זרימת הדם בכלי הדם. כך, למשל, הוצגה מערכת אולטרא־סאונד כפולה (בעגה המקצועית: „מערכת דופלקס"): האחת היא השיטה הרגילה, בה נוצרת התמונה המופיעה על הצג מספיגת גלי הקול ומהחזרתם על־ידי רקמות הגוף השונות ומתקבלת מעין „מפה" של האיברים הנבדקים. השניה פועלת לפי עקרון דופלר ובעזרתה אפשר לקבוע, אם העצם המצולם מתרחק ומתקרב, ומה מהירות תנועתו. המערכת פועלת באופן זה: על הצג מופיעה תמונה של פנים הלב, על חדריו ופרוזדוריו. הדם הזורם לכיוון אחד מודגם, למשל, בצבע אדום, והדם הזורם לכיוון הנגדי מודגם בצבע אחר, למשל בכחול או בירוק. באמצעות מחשב פשוט אפשר לקבוע את מהירות הזרימה של הדם ואת ההתנגדות לזרימה בכל נקודה ונקודה. כך מגלים מעצורים לזרימת הדם ומאתרים מערבולות בנקודות תורפה, למשל על מסתמים לקויים, טבעיים או שתולים.

עוד הודגמו בכינוס חידושים בתיעוד האלקטרוני. שוב אין צורך לחבר לצג מצלמה (רגילה או פולרואיד). המידע החזותי האנלוגי מקודד לשיטה דיגיטאלית ונאגר בדיסק של מחשב או אף בדיסק התואם מחשב אישי, ביתי. משם אפשר לשלוף אותו בכל עת, לאגור אותו, לשמר את הצבעים מפני שיני הזמן, וכדומה. הוצגו גם מערכות פקסימיליה המחוברות למכשיר אולטרא־סאונד אבחנתי. בדיקות רפואיות שבוצעו בכפרים נידחים, למשל באזורי הצפון הרחוק של נורווגיה, בסמוך לחוג הארקטי, הועברו בזמן אמיתי למרכזים רפואיים בערים הגדולות והתמונה פוענחה שם על־ידי מומחים.

ועוד מחידושי הכנס: אב־טיפוס של אולטרא־סאונד תלת־ממדי ובן אפיון רקמות. התמונה התלת־ממדית מושגת באמצעות מתמר נע [illegible] התמונות הדו־ממדיות המתקבלות מנקודות תצפית שונות (עקרון דומה מופעל בסורק הממוחשב הפועל בעזרת קרני רנטגן). מרתק אף יותר אפיון הרקמות. עיבוד מעודן ומדויק יותר של האות האולטרא־סוני הנקלט במתמר יאפשר, למשל, להבחין בין רקמת כבד בריאה ובין רקמת כבד בעלת אחוז שומן גבוה מן התקין.

האולטרא־סאונד הוכנס לשימוש לפני כ־25 שנה, ומאז חשיבותו הולכת ועולה בקצב מסחרר. בסקירה ממצה שהושמעה בכנס נמסר, כי בשנים האחרונות הולך ופוחת, יחסית, מספר צילומי הרנטגן הרגילים, ולעומת זאת עולה מספר בדיקות האולטרא־סאונד והסריקות הממוחשבות.

מדי העתיד של הצבא השוודי

אלף מדים חדשים ייבחנו בקרוב בתמרוני הסתיו והחורף של צבא שוודיה, ואם יעמדו במבחן, יהיו אלה המדים הסטנדרטיים של צבא זה בשנות ה־60 וייוצרו בכמות של כ־60,000 פריטים לשנה.

המדים החדשים, שפותחו בתום מחקר של תשע שנים, הם חלומו של כל חייל: הם עמידים לאש, דוחים שמן ומים, בעלי בלאי נמוך, בלתי כוויצים, נוחים, חמים ומתמזגים היטב עם הסביבה (הסוואה). אפשר גם לרחוץ אותם במים, בעוד את המדים הנוכחיים יש לנקות ניקוי יבש.

המדים עשויים כותנה ופוליאסטר: הכותנה לבדה מתלקחת בקלות, והפוליאסטר נמס בהיותו חשוף לאש. אבל התערובת המיוחדת של שני חומרים אלה במדים החדשים היא, כאמור, חסינת אש.

המדים החדשים ייוצרו במספר צבעים: ירוק מטולא, שחור ואפור.

מפתחי המדים החדשים אומרים, שהמצאתם תאפשר לחיילי שוודיה „ללכת באש ובמים" למען ארצם, במשמעות המילולית. אבל היא תשמש דחיפה גם לייצור בגדים מיוחדים לעובדי תעשיה ולעובדים בקידוחי נפט, לייצור אוהלים ועוד ועוד.

מחפשים את כוח הדחיה

זה מאות שנים מקובל על המדע שהקבוע (קונסטנט) של כוח הכבידה, G, כלומר שיעור הגורם הקובע את מידת התאוצה שמקבל גוף בהשפעת כוח המשיכה של כדור־הארץ בנפילה חפשית, אחד הוא לגבי כל הגופים, יהיה משקלם הסגולי אשר יהיה. לדוגמה: כדור של ברזל וחבילת צמר־גפן יפלו לארץ באותה מהירות עצמה, למרות ההבדלים ביניהם מבחינת המשקל הסגולי, בתנאי שנפילתם תתרחש בחלל ריק, ללא התנגדות של אוויר או השפעתם של גורמים אחרים. את ההוכחה הראשונה לחוק זה נתן גליליי בניסוי המפורסם שערך ממרומיו של מגדל פיזה. ניוטון הרחיב אחר־כך חוק זה ומאז הוא אושר שוב ושוב. בכל ספרי הפיסיקה כתוב שחור על גבי לבן, ש־G הוא גורם קבוע, בשיעור של כ־9.81 מטר לשניה בריבוע.

והנה לפני שנים אחדות נמצאו מערערים על חוק זה. פיסיקאים מאוניברסיטת בריסביין באוסטרליה מצאו, בבדיקות מדוקדקות שעשו בגודלו של G בפירים תת־קרקעיים, שקבוע זה נמוך קצת יותר במעבה האדמה מן הגודל שנמדד במעבדות. הם פירשו תופעה זו בקיומו של כוח דחיה המנוגד לכוח הכבידה – כלומר כוח חמישי ביקום, בנוסף על ארבעת הכוחות הידועים: כוח הכבידה, הכוח האלקטרומגנטי, הכוח הגרעיני החלש והכוח הגרעיני החזק. תיאוריה זו עוררה אמנם סנסציה זוטא בחוגי הפיסיקאים, אך במעט הכול דחוה על הסף. כזאת לערך היתה גם התגובה לטענה דומה שהעלה האמריקאי אפרים פישבך מאוניברסיטת פרדו בראשית השנה שעברה, על סמך פרשנות חדשה שנתן לניסוי קלאסי אשר נועד להוכיח את אי־תלותו של כוח הכבידה בהרכב החומר. פישבך גרס, כי תוצאותיו של ניסוי זה אינן מוציאות מכלל אפשרות את קיומו של כוח דחיה.

שנת 1987 עומדת בסימן ניסויים רבים, המבקשים להפריך או לאשר את טענתם של החוקרים באוסטרליה. באמצע מארס ערך פיטר תיברגר מן המעבדה הלאומית בברוקהייוון את הניסוי הבא: הוא בנה כדור נחושת חלול, שמשקלו הסגולי היה זהה בדיוק לזה של המים, ולכן, כאשר הניח את הכדור על־פני מים שקטים, הוא נשאר שם מבלי לזוז. אם קיים כוח חמישי, גרס תיברגר, הרי כוח המשיכה של גוש בעל מסה גדולה צריך לפעול על כדור הנחושת באופן שונה מכפי שהוא פועל על המים, ואז הכדור צריך להתחיל לנוע בתוך המים. ואמנם זה בדיוק מה שאירע, כאשר תיברגר קירב את הכדור לצוקי סלעים. לעומת זאת נמסר בראשית אוגוסט בכתב־העת „פיסיקל רוויו לטרס" על ניסוי שנועד לשחזר את ניסויו של גליליי, בעזרת חתיכות אורניום ונחושת שנתנו להן ליפול בצינורות מרוקנים מאוויר. התוצאה: גליליי צדק, והרכבם הכימי של החומרים אינו משפיע על מהירות נפילתם החפשית. אולם באותו חודש עצמו נערך בחור קידוח במדינת מישיגן בארה"ב ניסוי דומה לזה שנערך לפני שנים אחדות באוסטרליה, וגם בו נתגלה שכוח הכבידה קטן במקצת מן הידוע.

לפי־שעה המצב הוא, איפוא, תיקו, עם יתרון קל לחסידי הכוח החמישי. אבל במדעי הטבע אין מחליטים כמו בפרלמנטים, על־פי הצבעות של רוב ומיעוט. לכן נערכים הפיסיקאים לקראת ניסויים נוספים שצריכים להכריע בשאלה המסעירה אותם. בניסוי הראשון ישתמשו בכדור המורכב משתי מחציות – אחת של בריליום ושניה של נחושת – ויתנו לו ליפול בנפילה חפשית. אם קיים כוח חמישי, הרי השפעת כוח הכבידה על הבריליום הקל יותר צריכה להיות שונה מהשפעתו על הנחושת הכבדה יותר, ואז יש לצפות שהכדור יסתובב סביב צירו תוך כדי נפילתו. מערכת של לייזרים ומראות תעקוב בדייקנות אחר כל תנועה ועידה אפשרית של הכדור בנפילתו.

הניסוי השני ייערך באמצעות גלאי לגלי כבידה, הנמצא במעבדות סר"ן של הקהיליה האירופית ליד ז'נווה. גלאי זה לא הצדיק עד כה את המטרה שהועידו לו – לגלות גלי כבידה, הנוצרים לפי התיאוריה בשעת שואה קוסמית או התפוצצות של כוכב. עתה מבקשים הפיסיקאים להפעיל את הגלאי באמצעות גלי כבידה מלאכותיים: גליל חלול, שמחציתו האחת בריליום ומחציתו השניה ברזל, אמור להסתובב ליד הגלאי בתדירות התהודה המדויקת של הגלאי. אם קיים כוח חמישי, יעורר הגליל המסתובב תנודות בגלאי – ממש כשם שמטוס גורם תנודות של שמשות חלון, כאשר קיימת התאמה מדויקת בין תדירות התהודה של השמשות ושל המדחף.

הפיסיקאים סבורים, כי תוך שנה בקירוב תוכרע סופית השאלה הנכבדת לגבי קיומו או אי־קיומו של הכוח החמישי, או – במונחים מעשיים יותר – אם קילו ברזל ייפול לכדור־הארץ לאט יותר מקילו של צמר־גפן.

שרטוט זה במחשב מדגים בצורה תלת־ממדית את הקשר המורכב בין כמות האוזון שבאטמוספירה (הסקאלה משמאל למעלה), הרוחב הגיאוגרפי (למטה) והחודש בשנה (משמאל למטה). התמונה לקוחה מתוך הספר „תמונות מן המחשב" בהוצאת „טיים־לייף", שיצא לאחרונה לאור בעברית והוא חלק מסידרה שלמה, „דור המחשב". עניינו של הספר – גרפיקה ממוחשבת.

אישור מקצועי ניתן לתכנית נאס"א לבנות תחנת חלל

מועצת המחקר הלאומית של ארה"ב סמכה לאחרונה את ידה על תכנית השלב הראשון של תחנת חלל מאוישת קבועה, שסוכנות החלל האמריקאית (נאס"א) מבקשת לשגר ולהרכיב באמצע העשור הבא. עם זאת סברה המועצה, שאומדן העלות הנוכחי של נאס"א, שכבר הוכנסו בו תיקונים מאז 1984, כאשר התכנית הועלתה על־ידי הנשיא רייגן, עדיין נמוך מדי ויש להגדילו ב־4.7 ביליון דולר, עד ל־22 ביליון דולר.

יצוין שהמועצה, המהווה זרוע של האקדמיה הלאומית למדעים, היא גוף מייעץ בלבד, הנדרש מפעם לפעם לבחון תכניות מדעיות וטכנולוגיות, לפי פניית הממשל. ההחלטה הסופית, אם לבנות את תחנת החלל, היא כמובן בידי הקונגרס בוואשינגטון.

המועצה שיבחה את התכנית שהוגשה לה וסברה שהיא עונה על היעדים המדעיים, הטכניים, המסחריים והבטחוניים שיועדו לה. כך, לפחות, לגבי שלב א', שמטרתו לחקור את התנהגותם של בני־אדם, בעלי־חיים וצמחים בתנאים של חוסר כבידה ולשמש מעבדה ייחודית לייצור חומרים בתנאים כאלה. אבל שלב זה לא יהיה בו די לכסות את כל הבעיות הכרוכות בשיגור בני־אדם למסעות ממושכים בחלל, למשל לכוכב־לכת האדום. יהיה צורך בשלב ב', ולדעת המועצה עדיין לא הוגדרו יעדיו של שלב זה בצורה בהירה וברורה.

המועצה גם מסתייגת מהיקף האמצעים המיועדים לבנייתה ולהרכבתה של תחנת החלל העתידה. במשימה זו צריך לשאת צי של מעבורות חלל. כיום יש לנאס"א שלוש מעבורות כאלה, לאחר האסון שפקד את „צ'לנג'ר", ובדעתה של נאס"א לבנות מעבורת רביעית, כתחליף לזו שאבדה. אולם המועצה גורסת שלא די בכך והיא ממליצה על בניית מעבורת חמישית וכן על בניית רכב חירום, שבשעת הצורך יחלץ אסטרונאוטים שייפגעו בתחנת החלל ויחזירם מוקדם ככל האפשר לכדור־הארץ. כן ממליצה המועצה על בניית נושאי טילים חזקים יותר, שיוסקו בדלק מוצק, לשיגור החלקים שמהם תורכב תחנת החלל.

נאס"א קיבלה את דו"ח המועצה בסיפוק, אבל גם תוך הסתייגות מסוימת. דובר מטעמה, מארק הס, חלק על הצורך בבניית מעבורת חלל חמישית. „די לנו בארבע מעבורות", אמר.

בינתיים נמשכות בנאס"א ההכנות לחידוש טיסות המעבורות, שהופסקו לאחר אסון „צ'לנג'ר" בינואר 1986. לפני כחודש נעשה שיגור נסיון של טיל דוחף באורך של 38 מ' מכן שיגור במדינת יוטה. בטיל זה הוכנסו מספר שינויים בעקבות התאונה, שקיפחה את חייהם של שבעה אסטרונאוטים. בין השאר הוכנסה בו לשון מתכת נוספת, שמטרתה למנוע פליטתם של גזים להטים מן המחברים שבין חלקי הטיל, כפי שאירע ב„צ'לנג'ר". עד לחידוש השיגורים של המעבורות, המתוכנן ליוני 1988, ייערכו לפחות עוד שלושה שיגורי נסיון כאלה.

תוספת ברזל מאוכמניות

מאת דנקה הרניש

מחסור בברזל הוא החסר המינרלי הנפוץ ביותר אצל האדם. הנפגעות הן בעיקר נשים, משום שהן מאבדות דם במחזור. לפי ההערכות סובלות כמחצית מכלל הנשים מחסר זה, וזאת מבלי להביא בחשבון נשים בהריון, שאצלן הצורך בתוספת ברזל ברור ומוכר. המחסור בברזל נפוץ גם אצל ילדים ואצל ספורטאים וביטוייו הם עייפות, חולשה, כאבי ראש, עור חיוור, ציפורניים שבירות, הפרעות במערכת העיכול והנשימה וירידה בכושר המערכת החיסונית, ואצל מבוגרים – גם האטה בפעילות האצת והקצב של הזדקנות התאים.

הברזל הוא חיוני לתאי הדם האדומים ולבניית השרירים. למילוי החסר בברזל מוצעים היום, מלבד מזונות עתירי ברזל, כגון כבד, תכשירים מתאימים, ביניהם המופקים מן הטבע.

לאחרונה פותח תכשיר חדש למטרה זו, המופק מן הטבע, על־ידי החברה האמריקאית „אורטיס", אחת החברות הגדולות בעולם לייצור מוצרי טבע. תכשיר זה מופק על בסיס יין הפיטסלה בשילוב צמחי בר העשירים בברזל, ביניהם אוכמניות הגדלות ביערות אירופה הצפונית. האוכמניות כתושות ונראות בבירור בנוזל.

הברזל המצוי בתכשיר החדש של „אורטיס" נקלט בגוף באופן הטבעי והוא מועשר בויטמין C המסייע לקליטת הברזל. בגלל היותו נוזלי הוא נספג היטב, ללא תופעות לוואי של כאבי בטן, עצירות וכד'.

דבר היום

מאוחר אך מבורך

נכונותו של שר החוץ ג'ורג' שולץ לבקר בישראל, במצרים ובירדן מבורכת במהותה אם גם מאכזבת בעיתויה. ייתכן אף שהיא מאוחרת מכדי לקדם את התהליך המדיני באיזור, כפי שסבורים שולץ ועמו גם ישראלים רבים, אך לא כולם. במרוצת שנת 1986 ניסה ראש הממשלה דאז, שמעון פרס, לשכנע את שולץ כי נוכחותו האישית תוסיף את החוליות המעטות שחסרו לגישור הפערים שבין פרס לבין המלך חוסיין והנשיא מובארק. ההזדמנות ההיא הוחמצה, גם משום שמלך ירדן לא היה נועז דיו להגיע לסיכומים שאליהם התרצה סוף־סוף להגיע בפגישתו החשאית, אך המדווחת בהרחבה, עם פרס באפריל השנה. בינתיים היתה רוטאציה בראשות ממשלת ישראל; יצחק שמיר הצליח לסכל הן את תקוות פרס לעבור מהסכמה עם חוסיין לוועידה בינלאומית והן את כוונת שולץ לבקר לשם כך בארץ בתחילת מאי.

ביקורו של שולץ עכשיו, בדרכו למוסקווה, הוא תחליף מאוחר למה שהיה צריך לקרות לפני שנה או מחציתה. הממשל האמריקאי נזהר שלא להיראות כמתערב בפוליטיקה הפנימית של ישראל וייתכן ששולץ נרתע ממסע לירושלים, כל עוד נחשבה הקדמת הבחירות לכנסת לסוגיה העומדת על הפרק. במקרה או שלא במקרה, הודיע שולץ על בואו בסמוך להודאה פומבית ראשונה של פרס (לעורכי „ביזנס־ויק") כי שגה בנסותו להקדים את הבחירות. לשכת שמיר אמנם חושדת בכמה מפקידיו הבכירים של הסטייט דיפרטמנט שהם נוטים לטובת פרס, אך חשוב להבחין בין עמדה מדינית שאימץ הממשל משיקוליו לבין נסיון להשפיע על תוצאות הבחירות או על הרכב הממשלה, מה שלא היה.

בעקבות ביקור עוזרו צ'ארלי היל ולשמע הצהרותיו הנחרצות של שמיר, מבין שולץ בוודאי כי ראש הממשלה מחופר בהתנגדותו לוועידה הבינלאומית וכי בשעה מאוחרת זו, הקרובה מדי לבחירות 1988, לא ימוש ממנה כשבגבו יריביו מבית שרון ולוי. התועלת העיקרית שעשויה לצמוח מביקור שולץ היא בלימוד מדוקדק של האותיות הקטנות בעמדות שמיר, כדי שבשיחותיו מיד אחר כך, בקהיר, ברבת עמון ובמוסקווה יוכל שולץ לשאוף לנוסחא שתרבע את המחומש (של החברות הקבועות במועצת הבטחון). לקראת פסגת רייגן־גורבאצ'וב יעשה הממשל מאמץ נוסף להשיג הסכמה לוועידה, לשיחות הכנה לוועידה או לתהליך אחר כלשהו, שישביע את רצון הכל. ההצלחה אינה מובטחת, בשלהי ממשל רייגן וממשלת שמיר־פרס, אך שולץ ראוי לברכה על החלטתו להתגבר על זכרונותיו המרים מהאיזור בשנים קודמות ולנסות שוב.

חשיבותו של תמרון

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

היתה זו תנועה על קצות האצבעות, אבל צרפת מעולם לא היתה קרובה יותר לשיתוף־פעולה מלא עם נאט"ו

במחצית השניה של ספטמבר השתתף כוח הפריסה המהירה של צרפת בתמרונים בדרומה של מערב־גרמניה. המטרה המוצהרת היתה לבחון את מחוייבותה של צרפת להגנת המערב, אבל התוצאה העיקרית היתה, ששני הצדדים – צרפת ובעלות־בריתה – נוכחו בחסרונותיה של המדיניות הצרפתית, שאינה מצרפת את כוחותיה לפיקוד המשותף של נאט"ו.

התרגיל נפתח בפלישה של „האדומים" (קרי: ברית וארשה) לשטחם של „הכחולים" (קרי: הברית הצפון־אטלנטית), דרך שטחם של „הירוקים" (קרי: אוסטריה הנייטראלית). האוגדה המערב־גרמנית השניה קראה לעזרה. כוחות הפריסה המהירה של צרפת – 20,000 איש וכ־500 כלי־רכב משוריינים – פתחו בתנועה ב־18 בספטמבר. הם נכנסו לשטחה של גרמניה ב־20 בספטמבר: חלקם נסעו כאלף קילומטרים והתחברו עם עוצבות גרמניות לצורך הדיפת הפולשים.

התמרון היה הזדמנות מלהיבה לתרגול מעולה, אך היה כשלון חרוץ מבחינת המטרות המדיניות שהציבה צרפת לעצמה. זאת על־אף נאומיהם המשתפכים של נשיא צרפת מיטראן והקאנצלר המערב־גרמני קוהל, שנראו בסוף התמרון על גשר הסירות המאולתר בין גדות הדנובה.

הצרפתים קיוו להוכיח כי לכוח הפריסה המהירה תפקיד חשוב בהגנת אירופה וכי צרפת יכולה לסייע בהגנתן של מדינות אירופה, גם בלי להיות חלק מן המבנה הצבאי הקבוע של נאט"ו, שהגנראל דה־גול הוציא אותה ממנו בשנת 1966.

המטרה הראשונה הוגשמה חלקית. כוח הפריסה המהירה הצליח לכנס יחידה בעלת משקל (שתי אוגדות של שריונים קלים, אוגדה מוטסת וכן חיל־רגלים) ולהטילה לקרב מרוחק בתוך זמן קצר למדי, אבל הוא היה תלוי בסיוע הלוגיסטי הגרמני. אף אין לו טנקים, והמקלע מהיר־הירי המותקן על שריוניו הקלים יכול רק לשרוט את הצבע של הטנקים הסובייטיים – לא יותר מזה.

האגף היעיל ביותר של כוח הפריסה המהירה היה האוגדה המוטסת, המנהלת את חלק הארי של צי המסוקים נגד־טנקים של צרפת. אלה הפגינו מהירות, וכן טווח־פעולה ארוך, וצלפו בשריוני האויב, שיהיו בהישג־יד במלחמה אמיתית. התמרון הוכיח כי כוח הפריסה יוכל ליצור פער איכות כבר בשלב מוקדם של הלחימה, אבל מול פלישה ופריצה בהיקף־מלא, יעילותו תהיה פחותה מזו של הארמיה הצרפתית השניה (החונה על אדמת גרמניה).

יכולתה של צרפת לסייע לבעלות־בריתה, על־אף הישארותה מחוץ לפיקוד המאוחד של נאט"ו, לא הוכחה בתמרון. מבחינה זו היה התמרון החמצה. גרוע מזה, הוא כמעט הוכיח את ההיפך. הקשיים התעוררו משום שנהלים של נאט"ו אינם נהירים לחיילים הצרפתים, ומשום שהפוליטיקאים סירבו לאפשר לאנשי השדה להשתמש במכשירי הפיקוד והפיקוח של נאט"ו.

לא כן היה בקרב האווירי, שכל היבטיו נוהלו במבצע־נאט"ו. בקרב האוויר השתתפו אמריקאים וקנדים, בריטים וצרפתים, ומרכזי הפיקוד של נאט"ו פיקחו עליו תוך הפעלת נהלי נאט"ו הרגילים. האיוולת היחידה היתה בקשתם של הצרפתים, שמטוסי־הקרב האמריקאים „הכחולים" יוטסו נמוך יותר, כדי שיהיה ברור שהם שייכים לצד של הצרפתים.

רוב היחידות שבפיקוד המאוחד של נאט"ו נמצאות רוב הזמן תחת פיקודן שלהן; ההבדל היחיד בינן לבין הצרפתים הוא, ששיתוף־הפעולה ביניהן יותר הדוק ויותר יעיל.

לאחר תמרון זה עשויה צרפת להדק את שיתוף־הפעולה שלה עם נאט"ו ולעורר פחות מהומה על עניינים חיצוניים של נוהל. אם זו תהיה התוצאה של התמרון, יהיה זה התמרון החשוב ביותר שקיימו חברות נאט"ו זה זמן רב.

יוזמה שלא תעלה על הדעת

מאת דני רובינשטיין

הסיכוי להגשים הסכם כל שהוא על גורל הפלשתינאים, שאש"ף לא יהיה שותף לו, יהיה כסיכוי שלא היה, בעצם, מלכתחילה להסכם השלום שנחתם עם לבנון. מישהו זוכר אותו?

ככל שהדבר איננו מתקבל על הדעת אפשר להשתעשע במחשבה מה יקרה אם מחר בבוקר יודיע ראש הממשלה יצחק שמיר שהוא מוכן לפגישה ולמו"מ עם מייצגי הפלשתינאים הירדנים, קרי: יאסר ערפאת והמלך חוסיין. שיחות ישירות, מיד, ללא כל תנאים מוקדמים, מלבד התנאי הברור מאליו שכל צד מכיר בזולתו, בלגיטימיות של קיומו ומוכן לדבר עמו במקום להוסיף להילחם.

נכונות לפגישה כזאת מנוגדת למצעי שתי המפלגות הגדולות המרכיבות את הממשלה. היא מנוגדת גם להחלטות הרשמיות של הפלשתינאים (מועצת אש"ף מתירה לקיים פגישות רק עם גורמים „מתקדמים" ולא ציונים). אף־על־פי־כן תסריט כזה איננו כה דמיוני. בממשלת ישראל יש לפחות שר אחד הקורא לכך בגלוי, עזר וייצמן. יש בוודאי עוד שרים שהיו מצטרפים ליוזמה דומה, אך הם חוששים להשמיע קול. גם באש"ף יש סימנים שיוזמה ישראלית כזאת תעורר ויכוחים בין מחייבים ושוללים, מכל מקום היא לא תיענה בדחיה מוחלטת. מובן שיוזמה כזאת צריכה לצאת מראש הממשלה יצחק שמיר ולא משום אדם אחר. לא מתנועות חברתיות חשובות יותר או חשובות פחות, לא ממפלגות ולא מחברי כנסת בודדים ובוודאי לא מאנשים שנפגשים היום עם ראשי הפלשתינאים מתוך התגרות מופגנת בחוק.

מה יקרה אם ראש הממשלה שמיר יקרא לפגישה כזאת?

קודם־כל מיותר למנות לפני הקורא הישראלי את שלל המגרעות של הארגונים הפלשתיניים (כלומר אש"ף) – התעסקותם בטרור, הפלגנות הרצחנית בתוכם, תופעות רבות של ניוון וסיאוב. דוברים ישראלים מזכירים לנו השכם והערב את כל אלה ועוד. אבל יש להם תכונה אחת, והיא החשובה בבחינתנו. הרוב המכריע של הציבור הפלשתיני, זה שתחת שלטון ישראל וזה שמחוץ לגבולותינו, רואה ביאסר ערפאת ובאש"ף את נציגו הלאומי. הדבר מוכר וידוע כבר שנים ארוכות: אין הוא משתנה גם בתקופות שאש"ף נחלש ומוכה (כמו בשנים האחרונות). לא רק הפלשתינאים חושבים וחשים כך, אלא כמעט כל מדינות העולם וכנראה גם רוב גדול בציבור הישראלי, אף שהוא מתנגד למו"מ עמו.

חשוב גם שאין שום גורם פוליטי אחר המתיימר לייצג את הפלשתינאים ולדבר בשמם. כל השנים ניסו כמה מדינות ערביות לעשות זאת ונכשלו. לא רק מדינת ישראל ניסתה בזמנה להקים ארגון שיתחרה באש"ף – אגודת־הכפרים – גם ירדן וסוריה עשו ועושות זאת. התוצאה של כל הנסיונות האלה היתה ונשארה, שבנקודה זו – כוח הייצוג – אש"ף, המפולג והמסוכסך, הוא הגוף הפוליטי הלאומי היחיד של הפלשתינאים. באין גוף אחר, ברור שכל פלשתינאי שיש לו אפילו מעט מזער של הכרה ושאיפות לאומיות חייב להצהיר: אש"ף הוא הנציג היחיד.

די בנקודה זו כדי שמדינת ישראל לא רק תסכים למו"מ עם אש"ף, אלא תראה בו צורך הכרח שאין לגנותו.

הנה, למשל, לפני שנים ספורות בלבד עשינו הסכם שלום עם לבנון. משום־מה שוכחים אצלנו, ואולי משכיחים, שהיה הסכם כזה. אני דווקא זוכר את המו"מ ואת ההסכם עם לבנון היטב. אולי מפני שכתבתי הרבה וזכיתי לסקר בעתון את פרטיו. עשרות פגישות, ועדות וועדות־משנה, ויכוחים אין־ספור על פרוצדורות, על סעיפים. ובסופו של דבר „הצלחה" (במרכאות כפולות ומכופלות) וטקס חגיגי בקריית־שמונה, עם דגלים ותזמורת, שבו נחתם ההסכם של ישראל ולבנון.

מובן שידענו (אני מעריך שגם אלה שחתמו על המסמכים היו ערים לכך) שכל ההסכם הזה אינו שווה ולא כלום. מסיבה פשוטה: לאלה שחתמו מהצד הלבנוני לא היתה שום סמכות של ממש בייצוג לבנון. הנשיא ג'ומייל יכול להיחשב כמוכתאר של שכונה וחצי בביירות. רק כמייצג השכונה הזאת עשינו אתו הסכם וגם שלחנו אליו, לשכונה, נציג דיפלומאטי (משהו כמו שגריר, שישב ליד ג'וניה חודשים אחדים).

די בדוגמה זו כדי לשים ללעג כל הסכם עם מי שאין לו כוח ייצוגי. לדאבון־לב, כל הסכם על גורלם של הפלשתינאים שאש"ף לא יהיה שותף לו, הסיכוי להגשים אותו יהיה דומה לסיכוי שהיה (בעצם, שלא היה) להסכם עם לבנון.

יוזמה ישראלית מסוג כזה איננה רעיון חדש. דיבורים עליה נשמעו עוד בממשלתו של יצחק רבין, לפני 13 שנים, וזו מעין מהדורה חדשה של „נוסחת ידיב שם־טוב" המפורסמת. העיתוי הנוכחי מתאים לה, משום שבעולם הערבי לא נראית אופציה צבאית. איש לא מפקפק בכוחה הצבאי והמדיני של ישראל ולא יראו בכך סימן לחולשה שלנו.

ספק אם הארגונים הפלשתיניים יוכלו להיענות ליוזמה כזאת. זה יטיל אותם למערבולות של ויכוחים והתנגשויות, יפנה כלפיהם לחצים וטענות בינלאומיות, והמאזן הכללי של יתרונות וחסרונות ביוזמה כזאת, נוטה בהחלט לטובת ישראל.

בעיה אחת: ראש הממשלה שמיר וראשי תנועתו, וגם צמרת המערך, אינם מעלים בדעתם לבצע מהלך כזה.

הסכם השלום עם לבנון נחתם והופר מיד. מישהו זוכר אותו כיום?

גם אתה, שנקמן?

מאת חיים ביאור

מזכיר הסתדרות ההנדסאים והטכנאים הפתיע בהצטרפותו לאיגודי האקדמאים המרדניים

הסכם השכר בשירות הציבורי, שנחתם פורמאלית לפני שבוע למשך חצי שנה, לא תרם לליכודה הפנימי של ההסתדרות. 15 האיגודים המקצועיים בשירות הציבורי משכו כל אחד את מטוטלת המשא־ומתן על השכר לכיוון שלו וכפי שאמר חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, „בכל הסכם יש איגודים מאושרים יותר ומאושרים פחות". הפעם היו אלה הסתדרויות המהנדסים, האקדמאים במדעי החברה והרוח, הטכנאים והעובדים הסוציאליים הטוענים לקיפוח בעקבות ההסכם, לעומת הסתדרויות הפקידים ועובדי המדינה, הגומרים עליו את ההלל.

הסכם השכר, שנחתם בראשי תיבות עוד בערב ראש השנה, מיטיב בעיקר עם בעלי השכר הנמוך. 75 שקלים, שיקבלו כסכום אחיד כל השכירים בשירות הציבורי ובמשרדי הממשלה, פירושם תוספת בשיעור של 10 עד 12 אחוזים למי ששכרו אינו עולה על 700 שקלים, וחמישה אחוזים למי ששכרו 1,500 שקלים, אך לא יותר משנים עד שלושה אחוזים למשתכר כאלפיים שקלים. מכיוון שרוב חברי הסתדרות הפקידים – בעיקר ברשויות המקומיות – ורוב חברי הסתדרות עובדי המדינה משתכרים לפי הדרגות הנמוכות יחסית, לא היה קשה לנבא מראש כי יברכו על ההסכם וימהרו לצרף אליו את חתימותיהם.

כן, כן – דווקא משה בית־דגן, מזכיר הסתדרות הפקידים, שבשלבים האחרונים של המשא־ומתן הורה על שביתת־מחאה ברשויות המקומיות ובכל מוסדות הציבור, וראובן בן־עמי, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, שהכריז „ברוגז" ארוך על הנהגת ההסתדרות, בגלל דרך ניהול המשא־ומתן – דווקא הם התייצבו ראשונים להגנה על ההסכם. ואילו האיגודים האקדמאיים, שנצרו את לשונם במשך החודשים הארוכים של המו"מ ואף לא הרהרו בעיצומים ובשביתות בטרם ישולם ההסכם – דווקא הללו חשים תסכול ומנערים את האבק מתכניות־מגירה מרדניות שהם רוקמים כבר שנים. איחודם של האיגודים האקדמאיים ושל הסתדרות ההנדסאים והטכנאים נובע בעיקר מאי־הכללתן של החברות הממשלתיות, שעל בסיס עסקי, בהסכם השכר החדש. והרי בין שליש למחצית מתוך 100,000 החברים באיגודים הללו מועסקים בחברות שהוצאו מההסכם. טרוניה נוספת שהשמיעו האיגודים ה„סרבנים" היא, שההסכם אינו כולל קיצור מיידי של שעות העבודה השבועיות.

ראשי ההסתדרות יצטרכו להתייחס בכובד־ראש למאבק הנפרד שיפתחו, לאחר סוכות, שלושה ואולי ארבעה איגודים גדולים נגד האוצר כמעסיק, בידיעה שתוצאות המאבק ישפיעו על היחסים־בעתיד בין האיגודים הללו לבין הנהגת ההסתדרות. זו מנועה מלהתמודד בשיבושים שהם מתכננים, ולו רק בגלל סעיף 11 בהסכם, שמשתמע ממנו שההסתדרות לא תאשר לאיגודים לפתוח בצעדים אירגוניים, אם הם קשורים בהסכם השכר שזה עתה נחתם.

אם להזכיר נשכחות, במשך 15 שנה, ואולי יותר, האיגודים האקדמאיים, ובמיוחד הסתדרות המהנדסים, מעמידים עצמם, בפרקי זמן קצובים, על תקן של „רפוקים", מארגנים פורום של פרולטאריון־העילית ורומזים על כוונתם לפרוש מהמסגרת האירגונית של ההסתדרות. הקומה החמישית כבר הורגלה למדיניות הבדלנית־משהו של הסתדרות המהנדסים, אף כי בשנים האחרונות, מאז מכהן בתפקידו המזכיר הנוכחי של המהנדסים יצחק רז, מגלה קומה זו יותר רצינות כלפי הקולות שמשמיע איגוד זה. יצחק רז עומד, במקביל, גם בראש גוף חוץ־הסתדרותי – לשכת המהנדסים האדריכלים – ובתוקף תפקידו הכפול הוא חולש על משאבים לא מבוטלים. רז נהנה מתמיכה בלתי מסוייגת, אם לא עזורת, מצד מזכיר הסתדרות האקדמאים, יעקב אוניקובסקי. ברית זו מוסיפה לו נקודות במאזן הכוחות שבתוך בניין ההסתדרות. מעמדו הציבורי החזק יחסית הובא בחשבון בשיקוליהם של המזכ"ל קיסר ושל חיים הברפלד.

אבל מי שבאמת הדהים את ראשי ההסתדרות בהתייצבותו נגד הסכם השכר החדש הוא זלמן שנקמן, המזכיר הוותיק של הסתדרות ההנדסאים והטכנאים. בעבר הלא־רחוק היה שנקמן יריב עיקש להסתדרות המהנדסים, על רקע נסיונם של המהנדסים לשמור על פער בין שכרם לשכר ההנדסאים והטכנאים. עתה ניצב האיש בחזית אחת עם הסתדרות המהנדסים, שפרש ממנה לפני 26 שנה כדי להקים את הסתדרות ההנדסאים והטכנאים, המאגדת כיום 60,000 חבר. לשנקמן, אומרים מיודעיו, חלק חשוב בטביעת המושג „הנדסאי" בלקסיקון המקצועי – לא רק משום שהקים את האיגוד החזק, אלא גם בשל תרומתו להקמת שורה של בתי־ספר ללימוד מקצועות ההנדסה.

גורם בצמרת ההסתדרות ביטא את אכזבתו מהשילוש שנקמן־דרשני־האיגודים־האקדמאיים בלשון זו: „שנקמן משול לגולם שקם על יוצרו. נענינו כמעט לכל תביעה שהעלה, העמדנו לרשותו מערכת שלמה של חדרים בקומת האיגודים המקצועיים – הכל כדי שיוכל לשמש משקל־שכנגד ליצחק רז, המנפנף באיומי פרישה מההסתדרות. לאחר שראה כי טוב, מחזיר לנו שנקמן במטבע אחרת. זה החל באירגון רשימה נפרדת לקראת הבחירות האחרונות להסתדרות, נמשך בהשעיית פעילותו במפלגת העבודה והסתיים בהתחברותו לאיגודים התוקפים את הסכם השכר".

שנקמן משיב בטענה מוצקה: „איש לא גידל אותי. אינני פוליטיקאי ממונה המדבר בשם של המפלגה, אלא נציג של ההנדסאים והטכנאים. לא יזמתי את ההתארגנות של האיגודים האקדמאיים, אלא נדחפתי אליהם בגלל המדיניות של דחיקת האיגודים המקצועיים לפינה, תחת הסיסמה של 'כלליות ההסתדרות'. פעם, כשהעליתי בעיה של תקציב האיגודים בישיבה של סיעת המערך, נזפו בי. הספקתי לומר: 'דעו לכם שההסתדרות זה גם איגודים מקצועיים'. ויש לי עוד דוגמאות: בזמן האחרון מעבדים באגף לאיגוד מקצועי תקנון לוועדי עובדים, שלדעתי מצר את צעדיהם של האיגודים המקצועיים. הנהיגו שיטה של 'מחזיקי תיקים', מין קומיסרים המטפלים בקבוצות עובדים. לשם מה? האם אין איגודים מקצועיים? וכך אנחנו מגיעים להסכם השכר החדש. האיגודים המקצועיים לא שותפו בשלבים המכריעים של המשא־ומתן וראשיהם קראו על ההסכם המתגבש בעיתונים. אפילו בחברה עסקית יש מועצת מנהלים הנוטלת חלק בהכרעות. בשנת 1984 הגענו להסכם עם הנהגת ההסתדרות שתינתן לנו אוטונומיה. פירוש הדבר – סמכות לנהל מו"מ נפרד על הסכמי שכר. נפעל עכשיו כדי ליישם את ההסכם הזה".

השב"ס – פרשה שבדרך?

מאת נתן רועי

שורה של שאלות קשות עולה מתוך מסמכים ועדויות של עובדים במשרד חשב השירות, שהגיעו לידינו

נציבות שירות בתי־הסוהר, ספינה הנטפחת תכופות לסערות, שוב עלתה בשבועות האחרונים לכותרות העיתונים בגלל פרשת בריחתם של האסירים הבטחוניים מכלא נפחא, פרשת יחסי אסירים וסוהרים ופרשה ישנה־חדשה שנוגעת לחשב משרד המשטרה ושירות בתי־הסוהר.

נגד החשב גונדר־משנה הרצל עטר – מידידיו הקרובים של תת־גונדר שלום רוזיליו, ראש מטה שירות בתי־הסוהר לשעבר, המואשם בעבירות של קבלת שוחד מן הקבלן שלום גניש – הוגשו לפני כמה חודשים תלונות על תפקוד לקוי וחשדות למעשים חריגים. מגישי התלונות היו פקודיו דינה שבבו ומשה חיות. השניים הפנו את המסמכים והגילויים שלהם לנציב שירות בתי־הסוהר גונדר דוד מיימון. מיימון העביר את החומר אל שר המשטרה חיים בר־לב. בר־לב החליט להעביר את הבדיקה אל מנהלו המקצועי של עטר, החשב הכללי במשרד האוצר. הוקמה ועדה שבה ישבו, בסודיות רבה, שלושה: סגן החשב הכללי („מפקח" המקצועי של עטר) מיכאל אליצור, החשב של „המוסד" לבטחון ומודיעין, ואיש שירות בתי־הסוהר. מבקר המשרד אלוף (מיל.) אברהם ארן נשאר מחוץ לתמונה, אף־על־פי שענייני החשב קשורים במישרין למשרד המשטרה לשירות בתי־הסוהר. לבסוף פורסמה הודעה שניקתה את החשב מכל חשד. דובר שירות בתי־הסוהר שמעון מלכה טרח השבוע לחזור ולמסור את ההודעה המקורית מחודש יוני השנה: „החשדות נגד הרצל עטר נבדקו כחוק ותוצאות הבדיקה מנקות אותו מכל אשמה. הרצל עטר ממשיך למלא את תפקידו לשביעות־רצון הנציב".

העיתונות נאלצה לקבל את תוצאות הבדיקה כלשונן – הפרטים והעדויות לא הוצגו לפניה.

בשבועות האחרונים שוב זעה האדמה מתחת לרגלי נציב שירות בתי־הסוהר גונדר דוד מיימון. עובדי אגף החשב החליטו לצאת למלחמה נגד המערכת, והחומר שבידיהם הגיע לעיתונות. פקודיו הקרובים של החשב חוששים לעתור לבית־הדין הגבוה לצדק, אך הם מעלים שורה של תלונות שיש בהן יותר מצל־צילו של חשד לליקויים ולמעשים חריגים. רוב תלונותיהם של העובדים לא נחקרו כהלכה, לדבריהם. „כשבאנו להעיד לפני הוועדה לא שש לגבות מאתנו עדויות: היתה לנו הרגשה שחברי הוועדה כועסים עלינו שהגענו אליהם", אמרו לי השבוע כמה מאנשי אגף החשב.

המסמכים שהועברו אלינו מצביעים לכאורה על שורה של מעשים, שההיגיינה הציבורית לא סובלת אותם. יש במסמכים ובעדויות, שנמצאים בידינו, כדי להעיד על שיטת העבודה של החשב הרצל עטר. את הפרטים המרכזיים בתלונות הבאנו בידיעה נרחבת, שפורסמה ב„דבר" בשבוע שעבר. מתוך תלונות־העובדים, שעל־פי דבריהם לא נחקרו כהלכה, עולות השאלות הבאות:

א. האם חשב שירות בתי־הסוהר ומשרד המשטרה, גונדר־משנה הרצל עטר, הורה לשלם הוצאות לרפי סוסה, נציב שירות בתי־הסוהר לשעבר, ולאדם נוסף, לאחר שחזרו מחו"ל, אף־על־פי שלא הציגו קבלות או תעודות, כמקובל?

ב. האם הרצל עטר שילם לחברת קייטרינג, שאביו הוא אחד מבעליה ושערכה את קבלת־הפנים החגיגית ב„בית השוטר" בירושלים לכבוד שחרורו של רפי סוסה מהשירות לנכות מהתשלום את המיסים כמקובל?

ג. האם עובדת באגף החשב של נציבות שירות בתי־הסוהר, שבעלה עשה שיפוצים בביתו של החשב, נשלחה על־ידי החשב לקורס להנהלת חשבונות, אף שלא היו לה כל כישורים להשתתף בקורס זה? האם החשב שילם בכספי ציבור בעד השתתפותה בקורס בלי לקבל אישורים, כנדרש?

ד. האם נתן החשב הוראה לפצל את תשלום חשבון הטלפון האישי שלו לחברת „בזק", אף שבמשרד המשטרה יש התנגדות למהלכים כאלה?

ה. האם הגרעונות בקופות השלישים, שהרקע שלהם לא נחקר, התהוו משום שהחשב לא פיקח כהלכה על חילופי השלישים (המשלמים את הכספים לסוהרים ולאסירים)?

ו. האם יעץ החשב, כפי שנטען באחת התלונות של עובד במשרדו, לספק שעובד עם משרד המשטרה להעלות את המחיר שהוא מציע בשני אחוזים, כדי שיוכל להשתכר יותר מן ההתקשרות עם משרדו?

ז. האם שיפץ החשב את משרדו באמצעות קבלן פרטי וללא אישורים בהתאם כפי שעולה מתלונה אחרת?

ח. האם היו ליקויים בתשלומים לחברת מע"צ ולחברת החשמל, כפי שנמסר בפרוטוקול באחת התלונות.

זה רק חלק מן התלונות הנוספות, שעל־פי דברי העובדים לא נחקרו כהלכה. דובר משרד האוצר יצחק פיינברג אמר לי השבוע, כי הוועדה בדקה את כל התלונות ומסקנותיה הובאו לפני שר המשטרה. הדבר, לדבריו, שהתלונות אינן מוצדקות. העובדים מוסיפים לטעון: „אמת דיברנו". דובר משרד האוצר סירב לומר לנו מי החוקר במשטרת ישראל שאליו הופנו תלונות העובדים, שהועלו בהן חשדות למעשים פליליים, והפנה אותנו למשטרת ישראל. דובר משטרת ישראל, עדי גונן, הפנה אותנו לדובר משרד המשטרה. דובר נציבות שירות בתי־הסוהר, שמעון מלכה, הוסיף להכחיש באוזנינו את התלונות.

פרופ' ברונו, הריבית והקיבוצים

מאת שלמה לשם

הגידול המטאורי בתשלומי הריבית של הקיבוצים בתוך תקופה קצרה יחסית – על־פי הערכה שילמו משקי התק"ם 500 מיליון ש"ח ריבית יתרה בשנים 1985–1987 – הוא בראש ובראשונה פרי מדיניות האשראי הכושלת של בנק ישראל

„האשראי לזמן קצר משמש גם כגורם ייצור אלטרנטיבי להון עצמי חסר ולפיכך הגידול הרב בעלותו פגע בתוצר של חברות רבות, במיוחד כאלה המייצרות בעיקר לשוק המקומי. סביר להניח כי הרמה הגבוהה של הריבית על האשראי השקלי, ששררה במשק בשנתיים, היוותה גורם לא מבוטל בהתרבות החברות שנקלעו לקשיים רציניים גם בעקבות ריסון הביקושים במחצית השניה של 1985. יש הגורסים, כי על רקע הירידה בציפיות האינפלציוניות של הציבור ובציפיותיו לפיחות, היתה אפשרות להורדה מהירה יותר של הריבית, גם ללא הגברת האשראי. גירסה זו נסמכת על הטענה כי בזמן הקצר הביקוש לאשראי בשיעורי ריבית כה גבוהים הוא קשיח".

אילו עיין נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו בציטטה הנ"ל, הלקוחה מפרק א' עמוד 9 מדו"ח בנק ישראל 1985, ואילו התעמק בקריאת דו"חות בנק ישראל לשנים 1985–1986, אולי לא היה מתריס בפורום הכלכלי של מפלגת העבודה כלפי קיבוצי התק"ם, שהשקעות סרק שביצעו גרמו להסתבכותם הכלכלית: אילו היה בודק את העובדות, גם לא היה שולף מהמותן את האמירה, שכמחצית הריבית ששילמו הקיבוצים בשנים 1985–1987 שילמו למגזר ההתיישבותי, ולא היה מגיע למסקנה שאין הצדקה לפניית הקיבוצים לקבל סיוע מהממשלה. לא בריבית הגבוהה, הנהוגה עד עצם היום הזה בישראל, רואה פרופ' ברונו את הסיבה העיקרית למשבר הפיננסי של הקיבוצים, אלא בניהול ובשיקולים מוטעים. האומנם? מן הטבלה ההשוואתית שלהלן עולה תמונה אחרת, מורכבת יותר.

הכנסות 178 קיבוצי התק"ם, במחירים קבועים, הן כ־5% מהתל"ג ומקורן – 55% תעשיה, 40% חקלאות ו־5% הכנסות שונות. שלא כמו כלל המשק הישראלי, שקפא על שמריו (למעט השנה), צמחו ההכנסות הללו ב־21% בשנים האלה. העודף התפעולי (אחרי מס) – נתון המתקבל כאשר מחסרים מההכנסות את ההוצאות המשקיות הכרוכות ביצירת ההכנסה ואת המיסים ומבטא את היעילות המשקית – היה יציב, והוא גבוה בהשוואה לעודף התפעולי של קונצרנים וקבוצות של מפעלים גדולים. הוצאות הקיום הצטמצמו במיוחד, אם מביאים בחשבון שבשנים תשמ"ג־תשמ"ז גדלה האוכלוסיה ב־3% בשנה (וזאת בהשוואה לגידול בצריכה הפרטית בישראל). השינוי היחיד שחולל את המשבר קשור בהוצאות המימון – אלה גדלו פי שמונה משנת תשמ"ג לשנת תשמ"ה ופי חמישה מהממוצע של השנים תשמ"ג־תשמ"ד ושמרו על גובה בלתי־סביר גם בשנים תשמ"ו־תשמ"ז. בגלל ההוצאות האלו (מדובר בריבית נטו, לאחר קיזוז התשלומים בין הקיבוצים) הצטמצם המקור העצמי (רווח בלשון הכלכלה) מ־170 מיליון ש"ח בתשמ"ג ל־105 מיליון בתשמ"ד, לגרעון של 40 מיליון בתשמ"ה ולעודף של 30 מיליון בתשמ"ז ו־70 מיליון חזויים בתשמ"ח, וזאת אף־על־פי שהתפוקה הכוללת גדלה.

ומכאן לעיקר. בשנת תשמ"ג היו תשלומי הריבית כ־2% מהתוצר ברוטו ומהתפוקה ובשנת תשמ"ה „קפצו" ל־11.5% מהתוצר ול־13.5% מהתפוקה. שינויים דראסטיים כאלה בתוך זמן קצר יחסית, בעיקר כשמדובר במגזר שאיננו עוסק בפיננסים אלא בייצור חקלאי ותעשייתי, המבוסס על שיקולים לטווח בינוני וארוך, אינם נובעים מדרכי הניהול או משיקולים כלכליים מוטעים: הם נובעים משינוי חד, דרמאטי ובלתי־מובן בחוקי המשחק של המדיניות המוניטארית. ברור שבשביל הנכסים הפיננסיים של הקיבוצים, הכוללים קופות גמל, תוכניות חסכון וני"ע, השיגו הקיבוצים תשואה עד 4% ריאלית לשנה ואילו בשביל החוב לזמן קצר, שנפתח כתוצאה מנפח הנכסים הפיננסיים, שילמו ומשלמים הקיבוצים בין 30% ל־100% ריבית ריאלית לשנה. זהו פן נוסף של המדיניות המוניטארית, המעדיפה „כסף חם" וספקולאטיבי על־פני כספי חסכון ארוך־טווח. הפער בין התשואות לכספים הנ"ל הוא אחוז גבוה בסך הריבית היתירה ששילמו הקיבוצים ויש בו ביטוי לפגיעות המדיניות בחסכון.

הגידול המטאורי הזה בתשלומי הריבית הוא בראש ובראשונה פרי המדיניות של בנק ישראל. בתחום המימון לטווח קצר, על־פי דו"ח בנק ישראל, קפצה ריבית התח"ד

(המשך בעמוד 6)

מכתבים למערכת דבר

שלום עושים עם האויבים

בימים אלה שרויים אנו בעיצומו של ויכוח ציבורי (יתכן ויכוח סרק) בעל חשיבות לאומית, וזאת בעקבות המסר בע"פ של ראש אש"ף באמצעותו או ביוזמתו של ח"כ צ'רלי ביטון. הוויכוח חוצה שתי דעות קטביות בשאלה — רואה בו תעלול תעמולתי, מלכודת ופתרון של הפסקת פעולות האיבה, כסבירי אש"ף נשמר הנפתה לקביעת המועד לוורדסון. הדעה השניה — רואה בו תפנית כנה בכל הנוגע לעמדתם וליחסם לישראל, ופריצת דרך להפסקת שפיכות הדמים ולהתבהשות ההדדית שנמאסה ודאי על כל הצדדים.

לפי הדיווחים העיתונאיים הראשונים מרגוה "הציג אש"ף סם פנים חדשות ומפתיעות", וראש אש"ף הצהיר: "אני רוצה לשאת ולתת עם אויבי — עם אלה שבהם לחמתי שנים רבות כדי להגיע לשלום צודק וכולל".

אין ספק, ששום בר־דעת ואדם שפוי לא ינהל משא ומתן עם אויב, שלא ביטל עדיין פומבית את "האמנה" הידועה המדברת על השמדת מדינת ישראל, ושטרם הכיר בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו־338. אם אכן יקרה כדבר הזה יהיה עלינו להתמודד עם האתגר. ואם כי אינני מוכן "להמר" על תרמיתו ה"תרשר" של רב המרצחים, המדבר כידוע בשני קולות, סבור אנוכי, כי עלינו לקחת סיכון מחושב ולפתור בדרך מיוחדת וחריגה סכסוך רב שנים, שאין שני לו בהיסטוריה של האומות.

כמי שחי בתחושה, כי השעון ההיסטורי ממשיך לתקתק, והבאים להביאנו לנקודת אין מוצא, וליצירתה של מדינה דו־לאומית עם רוב ערבי, או לחילופין — מלחמה נוספת העקובה בדם תחרה מסיכת מן הארץ, נראה לי, כי בסיטואציה הבין־לאומית הקיימת אין שום תחליף בעל משמעות אלא ועידה תחת מטריה בין־לאומית שבה ישתתפו גם נציגים מוסמכים ואותנטיים של העם הפלשתינאי שבחלקו חי עדיין במחנות, ושלמעשה מהווה את הגרעין המבקר של הבעיה הקרויה "מזרח תיכונית" או הסכסוך ערבי־יהודי. עלינו גם לבחור את נציגיו לפי ראות עינינו — גם אם הם לא מוצאים חן בעינינו. כידוע שלום לא עושים עם אוהבים אלא עם אויבים.

דב רוזנטל
רמת הדר

התקפלות

בטור השבועי של הסתדרות הגימלאים בישראל ב"דבר" מ־15.9.87 פורסמה פנייתו של אוריאל אברהמוביץ, יו"ר הסתדרות הגימלאים, אל מזכ"ל ההסתדרות ובה הוא מזכיר לקיסר את הודעתו בתחילת המו"מ על הסכמי השכר, כי "המו"מ לא יסתיים בלי לסכם גם את נושא הגימלאים, ובייחוד עניין תשלום פיצויי שחיקה בשיעור של 26.7%". בהמשך מכתבו מציין אברהמוביץ, כי "בינתיים נדחק עניין הגימלאים לקרן־זווית", והוא מסיים את מכתבו במלים: "אנו פונים אליכם בתביעה כי לא ייחתם הסכם בלי גמר נושא הגימלאים".

זאת היתה תגובה נכונה ומכובדת של יו"ר הסתדרות הגימלאים לנטייה שהסתמנה במהלך המו"מ להפקיר את נושא הגימלאים.

בטור השבועי ב"דבר" מ־22.9.87 כותב אוריאל אברהמוביץ, כי "תשלום מקדמה ע"ח שחיקת הפיצוי של 26.7% בשיעור לא פחות מ־10% כאשר הסכום הסופי יסוכם בוועדה משותפת".

זאת כבר התקפלות בלתי־מכובדת והתנאה של ציבור הגימלאים, לאחר שכתגובתו הראשונה הסביר אברהמוביץ בצורה כה משכנעת למה אין מקום לשום ועדה חדשה, בכתבה: "נזכיר, כי פיצוי השחיקה בשיעור של 26.7% בעד התקופה של שלוש שנים שהסתיימה באוקטובר 1986, נקבע על־ידי ועדת מומחים במשרד האוצר ואומצה אחרי בדיקה על־ידי ועדת הכספים של הכנסת, והכנסת אישרה כבר בקריאה טרומית את תשלום השחיקה כחוק".

תגובתו השניה של אברהמוביץ היא השלמה עם הפקרת ההסתדרות והאוצר את הגימלאים על מזבח אינטרסים אחרים, וחיים חפר יוכל לחזור על מה שכתב ב"ידיעות אחרונות" ב־3.11.86: "לא יעזור לכם כלום. אתם פשוט זקנים... אתם עולים לנו הרבה כסף וגם לתקציב המדינה יש גבולות... מה? אתם עדיין חיים?! על החתום — משרד האוצר".

כן, אדוני שר האוצר, אנו עדיין חיים ומתכוונים להמשיך לחיות ולשרת את המדינה, כפי שעשינו זאת כל חיינו, ועוד תינתן לנו גם ההזדמנות להעניש בבחירות לכנסת הי"12 את אלה שערב הבחירות האחרונות נתנו לגימלאים הבטחות בשפע והפרו את כולן בציניות לאחר הבחירות.

ד"ר אבא גפן
ראש רשימת הגימלאים לכנסת הי"12

איך נולדה ה"הסתדרות"

בחגיגות זכרון יעקב לציון מאה שנה לבית־הספר ניל"י השתתפה גם הסתדרות המורים, בציינה 85 שנה לייסודה בזכרון יעקב בתרס"ג. אז, בתרס"ג, נולדה גם המלה העברית החדשה, הסתדרות. בציע המלה הזאת, או מפרסמה הראשון, היה המנהיג הציוני הקנאי והעקשן, אבי המימרה "אין לך דבר העומד בפני הרצון", מנחם אוסישקין. הוא השתמש במלה הזאת בכעס בהיסטדרועת, כשביקש לכנס את נציגי הישוב העברי לאסיפה בזכרון יעקב, כדי לארגנו ב"הסתדרות" אחת גדולה. באותו זמן השתמשו בפועל "להסתדר" במובן "להתארגן" (המלים ארגון, לארגן, על פי אורגאניזציה, נולדו קצת אחר כך).

אוסישקין פירסם בעיתונים העבריים של אז כרוז המסתיים בקריאה: ועתה הננו קוראים אליכם, אחים, את הקריאה הזאת: מי אשר יישובנו והסתדרותנו בארץ אבותינו יקרים בעיניו יבוא לעזרתנו לעשות את האסיפה הכללית גדולה וחשובה, גם בכמותה וגם באיכותה, למען תהיה ראויה להניח את אבן־הפינה של האורגניזציה המקפת העתידה, שבה גורל ישובנו ועתידנו תלויים. הסתדרו, אחים, ואלוהי ציון יהיה בעזרנו.

"הסתדרות היישוב", שנוסדה אז בזכרון יעקב, לא הוציאה אפילו את שנתה. עם זאת, נוסדו באותו מעמד הסתדרות המורים וכן הסתדרות הפועלים החקלאים, והמורה־איסנה את השם הזה גם ה"אורגניזציה" הציונית והמתנגדים להצעת אוגנדה, שהועלתה אז, ולתנועה הטריטוריאליסטית, כינו את עצמם "מגיני ההסתדרות" (הציונית). כ־17 שנה אחר כך, בחנוכה תרפ"א וסוף 1920, נוסדה גם הסתדרות העובדים העברים בארץ ישראל.

ד"ר ראובן סיוון
ירושלים

להסביר הצורך בוועידה בין־לאומית

המערך מדגיש שרק על־ידי ועידה בין־לאומית (זה תנאי הערבים) נגיע אולי למשא־ומתן עם שכנינו לשלום המקווה ולחיים בלי מלחמות ולשגשוג מדינת ישראל. הליכוד קובע, שוועידה בין־לאומית היא אסון לאומי.

יש ציבור הוא רב מאוד הנבוצא בין שני הכוחות: המערך והליכוד, אבל מושפע יותר מההצהרות והנאומים הנבובים של הליכוד. הקולע למוחו של אותו הציבור שאינו מתעמק ואינו מבחין מה ומי באמת עתיד להביא לאסון לאומי. בציבור הזה יש הרבה מאוד פועלים, שלפי מעמדם אין הם צריכים לחשוב לכיוון הליכוד (אולי היתה כאן הונאה). הם צריכים לדעת שבמקרה הם חושבים כמו הליכוד ומתנגדים לוועידה בין־לאומית הם לוקחים על עצמם שותפות לעתיד של מלחמות אין סוף.

שלמה קיזר
תל־אביב

דרושה הסברה התקפית

מדוע ההסברה שלנו רק מתגוננת? אנא, רבותי המסבירים, הדגישו שעל אף ההצהרות שלנו לשלום למיתודים, לרצון לחיות יחד — הערבים הם שדוחים אותנו, ולאור האמנה של אש"ף הם הולכים ופועלים. הדגישו שלא היהודים זורקים בקבוקי תבערה על מכוניות ועל הולכי רגל. לא היהודים פוגעים בערבים העובדים, מטיילים ומסתובבים ברחובי המדינה בחופשיות ובבטחה, מה שאין היהודים יכולים לעשות בערים הערביות. הדגישו שלו חיו איתנו כמיעוט ערבי שלו, כשם שמיליוני יהודים חיים כמיעוט בארצות העולם, כולל ארצות ערב, הרי שהבעיה שלהם ושלנו לא היתה קיימת וכל השנאה והעוינות היו נחסכים לשני העמים.

יוכבד ליבנה
תל־אביב

"סטטוס־קוו" על יסוד השוויונות

השר הנר קבע, שה"סטטוס־קוו" קודש ויש צורך לחדשו. הלוואי והיה כך, כי היה זה רק סימן שהחברה שלנו מתעוררת מתרדמת ה"סטטוס־קוו", מחלה שרק חברה קטנה כבפיים, צרת־אופקים, נגועה בה ואם חפצי קידמה אנו שומה עלינו לעשות הכל שהקריסה תהיה מהירה ומושלמת, כי כל יום ב"סטטוס־קוו" רק מאריך את ייסורי החלמתנו ממנו.

אבל אם השר הנר בכל זאת רוצה "לחדש" את ה"סטטוס־קוו", הייתי מציע לחדשו על יסוד השוויונות, כלומר, זכויות שוות מול חובות שוות, חיל גמור... נכון, אז ה"סטטוס־קוו" מיותר ושלום על ישראל.

צבי אבליעזר
ירושלים

אין עשן בלי אש

פוליטיקאים שואפים, כידוע, להיות מעורבים בכל מיני אירועים כדי שישבעו ויפרסמו את שמותיהם. ל"פרסומת" מיוחדת זכה השר עזר וייצמן מפיו של מנהיג אש"ף שבבודפשט ב־13.9 אמר, כי וייצמן הציע לו בכתב את הקמתה של קונפדרציה פלסטינאית־ישראלית. והוא השיב למר וייצמן, כי מוטב לנו להקים מדינה משותפת של שני לאומים...

כמובן, שעזר וייצמן מכחיש כעת את ה"מגעים האלה". אלא שהכחשותיו לא יעזרו משום ש"אין עשן בלי אש".

ה"עשן" שעוטף את מעשיו יישאר ביחד עם השאלה: מדוע דווקא אתה מר וייצמן "זכית לכבוד" להיות נזכר מפיו של ערפאת?

שפרה אייזנשטיין
ירושלים

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

לא ראוי לתפקידו

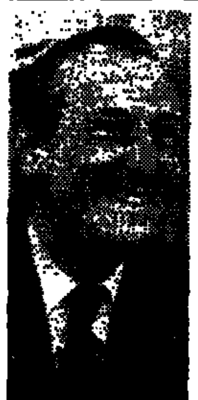

קורט ואלדהיים (בתמונה) שיקר במשך קרוב לארבעים שנה לגבי מהלך שירותו הצבאי. כנראה מחשש שהאמת תפריע למימוש שאיפתו למעמד ציבורי רם. זוהי, לדעתי, פסילה משמעותית הרבה יותר לתפקיד אחראי לאומי או בין־לאומי מאשר הראיות המצויות כיום לגבי מעשיו בצבא היטלר. ואלדהיים, שנתגלה כשקרן חי, גרם נזק עצום לא רק לארצו שלו אלא גם לארגון או"ם ולאלה שפעלו במסירות למענו ולפעמים אף הקריבו חייהם למענו. דברים אלה כלולים בספרו החדש של בריאן ארקהארט הבריטי, שפרש אשתקד מסגל או"ם בו שירת 41 שנים, מזה 12 שנה כמשנה למזכ"ל. ארקהארט מציין, שפרשת ואלדהיים מהווה האשמה לגבי הדרך שבה בוחרות המעצמות הגדולות בפקיד הגבוה ביותר של החשוב בארגונים הבין־לאומיים.

זוהי, בלי ספק, אחת המהלומות המכאיבות ביותר שהונחתו עד כה על נשיא אוסטריה, שנבחר בהמלצת מפלגת העם השמרנית. שיין

מודאגים

ראשי יהודות מערב־גרמניה, נשיא המועצה הד"ר נחמן והמזכ"ל אלכסנדר גינזבורג, הביעו את דאגת המוסד העליון של יהודי גרמניה נוכח המשך ויכוח ההיסטוריונים לגבי מקומו של הנאציונל־סוציאליזם ופשעיו. יש מדענים שבשם הפרדה כביכול בין אתוס פוליטי ומדעי מבקשים להעניק לתיזות הנפל המיועדות להפחית את נוראות הנאציזם מעמד אקדמי נכבד — מזהירים ראשי המועצה בגילוי דעת שפורסם לרגל ראש השנה תשמ"ח. יחד עם זאת ציינו הנציגים היהודיים בברכה את המחאות וההסתייגויות ממאמצי נפל אלה.

אולם, כפי שמתברר מראיון ארוך שפורסם באותו שבוע ביומון השמרני "די ולט", אין אזהרות אלה מרתיעות את ההיסטוריון המערב־גרמני ארנסט נולטה להמשיך בדרכו. ונראה שהוויכוח יקבל תאוצה מחודשת עם פרסום ספרו החדש של נולטה על "מלחמת האזרחים האירופית" מהמהפכה הבולשביקית ועד 1945. ש. שלמה

תופעה חולפת

"יש לאפשר גיל פרישה גמיש האחיד לנשים ולגברים". כך אמר בסוף השבוע שר הכלכלה גד יעקבי בדיון שקיימה המועצה הציבורית שליד המטה לייעול המשק הציבורי. לדברי יעקבי, גיל פרישה קבוע הוא אבסורד הגורם לבזבוז אדיר של משאבי כוח־אדם מיומן. מנתונים שהציג בדיון מנהל מכון ברוקדייל, ד"ר חביב, עולה כי קצב הזדקנות האוכלוסיה בישראל הוא המהיר ביותר בעולם המערבי. מנהל הרשות לתכנון לאומי וכלכלי במשרד הכלכלה ציין, כי זוהי תופעה חולפת שעתידה להצטמצם בין השנים 1990 ו־1995. אמנון אבנר

רק לפני שנתיים עוד לבשו כל תושבי סין את "חליפות מאו" המפורסמות. עתה נכבשת סין, ובמהירות, ע"י אופנת המערב. מה שאתם רואים בתמונה היא חנות לממכר בגדי ג'ינס בפקין. המונים צובאים עליה ולמרות שמחירי הבגדים מרקיע שחקים, עולה הביקוש על ההיצע.

בעיה כואבת

בהרצאה בפני סטודנטים באוניברסיטת בן־גוריון העלה ראש עליית הנוער אורי גורדון, את הבעיה הכואבת שלחגיגות המאה להולדתו של בן־גוריון לא היה שום היבט מעשי. חזונו להפרחת הנגב המהווה ששים אחוז משטחה של המדינה קפא, ולא הוקם בו לאחרונה אף ישוב חדש. יוצאת מכלל זה היתה עליית הנוער שהקימה עיר נוער בניצנה, שם לומדים צעירים "חלוציות" מהי, וכן את ההיסטוריה, הארכיאולוגיה והטופוגרפיה של האזור. בראש צוות ההקמה עומד לובה אליאב (בתמונה) שמפעל חייו הוא מן הייחודיים בארצנו. גורדון הוסיף והדגיש, שישוב הנגב הוא בעל חשיבות לאומית ראשונה במעלה וחשוב להתייחס אליו לפחות כמו ליהודה ושומרון.

זר שושנים

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר שיגר בסוף השבוע ברכתו האישית וברכת ההסתדרות לזמרת שושנה דמארי בתמונה עם בחירתה לכלת פרס־ישראל לזמר עברי בשנת ה־40 למדינה, שנת תשמ"ח. לזר השושנים הארומות שנשלחו מקיסר לביתה של שושנה דמארי צרף המזכ"ל גם איגרת ברכה שבה נאמר, בין היתר: "זר שושנים לך שושנה היקרה על פעלך כי רב למעלה מיובל שנים ברוכות רון ומעש ושנות דור של הנאה וחוויה לכל מוקירייך". ברכת ההסתדרות והמזכ"ל שוגרה גם למלחין אלכסנדר (סשה) ארגוב "שידע לצקת חן מקורי למילות השיר הישראלי ונגינותיו מלוות את טובי המשוררים בדור התחיה והתקומה".

יום הולדת לוראייטי

עשרים שנה חלפו מאז נולד הסניף של מועדון הוראייטי בישראל. מאז הוא צמח, התפתח, שגשג והגיש עזרה להרבה ילדים מקופחי גורל. זוהי בהחלט סיבה להגיג ואכן, לציון מאורע זה יקיים מועדון הוראייטי בחודש הבא ארוחת ערב חגיגית במלון הילטון בתל־אביב, בחסותו של נשיא המדינה חיים הרצוג, שהיה נשיאו הראשון של מועדון הוראייטי בישראל, ובהשתתפות שרים ואישי ציבור. יהיה נוכח גם נשיא הכבוד של הוראייטי בישראל חיים טופול, ומחו"ל תגיע קבוצת אורחים ובראשם נשיא הוראייטי העולמי מייקל סמואלסון.

פעילות תרבותית

בית ראובן מעשיר את חיי התרבות בתל־אביב. בחסות קרן מרג'ורי ואריה שרמן לחינוך ואמנות בבית ראובן, תתקיימנה החל מחודש נובמבר שתי סדרות תרבותיות. האחת של ששה ערבים מוסיקליים בהנחייתו של שלמה תדהר, והשניה, שלו־שים הרצאות של ד"ר גדעון עופרת (בתמונה) מרצה בכיר לפילוסופיה האמנות, על האמנות הישראלית וזיקתה לתרבות הצומחת בארץ מן הצלליינות בסוף המאה ה־19 ועד היום.

אות הערכה

ראש עיריית נצרת עילית, מנחם אריאב, העניק ביום שישי ערב יום הכיפורים שי לאבנר אלון (14), אלמקיאס יאיר (14) ולשי מגדלוביץ (13), שלושת הנערים שהיו מעורבים באסון רצחו של החייל אלכסנדר ארד בצומת מגידו בא' דראש השנה. השי ניתן לשלושה כאות הערכה והוקרה על התושיה וגילוי האחריות למופת שגילו במהלך האירוע. במעמד נכחו הממונה על המחוז הצפוני של משרד הפנים עמרם קלעג'י, חברי מועצת עיריית נצרת עילית, מפקד תחנת המשטרה בנצרת והורי הילדים.

נציג המשטרה אמר שעל אף גילם הצעיר, פעלו שלושת הנערים כפי שחייבו הנסיבות וגילו תושיה רבה. השלושה הם חברי נבחרת רוכבי האופניים של נצרת עילית, המחזיקה באליפות בענף ספורטיבי זה בגילים שונים. (עתיים)

גימטריה

זה שנים, רגילים הקשורים במשרד החקלאות לקבל לקראת השנה החדשה ברכה מלווה בחישובי גימטריה חקלאיים, שעושה מנהל האגף לשירות השדה במשרד, משה בועז. לקראת השנה הבאה חישב ומצא המנהל הגימטריה, כי שנת "תשמ"ח" שווה בגימטריה ל"המטיב עם החקלאי ייטיב עם לב העם והמדינה" (748). בברכתו המצורפת כותב בועז: "בערב ראש־השנה תשמ"ח אנו רוצים לשמוח עם החקלאים, אותם אנו משרתים, בכל השמחות הטובות ולאחל להם ולנו, שיוציאנו מיגון לשמחה". אריה ארד

משחקי מבחן בארה"ב

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

נעשה אתנחתא קטנה מברייטון, וניזכר בכמה חלקי התבל. בארה"ב הקטנה, רושמים עשרות אלפי שחקנים בהתאחדות הברידג', ומשחקי המבחן הינם פרוייקט מסובך (במיוחד בהתחשב בעובדה שישנן שחקנים רבים מדרג א'). מה עושים, חולקו את ארה"ב לאיזורים, כל איזור מתחרה בינו לבין עצמו, והטובים (הזוכים באליפות האיזור) מתחרים בינהם. לקראת אליפות העולם שתתקיים בג'מייקה. הגיעו לגמר איזור 10 (ניו אורלינס — כשחברי הקבוצה הם פרנק הוד לי, ג'ק להגורי, סידני לזאור וג'ון אונגסטוס) ואיזור 21 (איזור סן פרנסיסקו — כשבקבוצה חברים זוכי אליפות העולם במיאמי, צ'יפ מארסל, ליו סטנסבי, יו רוס, פטר פנדר ומייק לוחנס, איזור 21 ניצח והבריז (שזכו בגביע ברמודה בשנת 1985) יבסו לזכות בגביע בפעם השניה.

היד הבאה שוחקה דווקא על ידי נבחרת איזור 10 בדרכה לשלבים הסופיים, ויד זו תרמה רבות להצלחתה:

	צפון	
	♠AQ1076 ♥QJ53 ♦94 ♣A8	
♠---- ♥1092 ♦Q108762 ♣J842	צפ מז מע דר	♠KJ954 ♥864 ♦K35 ♣75
	♠832 ♥AK7 ♦A3 ♣KQ1096	

מחלק: מערב
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
3 דיאמונד	כפל	כפל מלים	6 קלאב
כפל	---	---	---

ההכרזה "קבט" מראית מכל הכיוונים, אולם כבר אמרנו לכם שהברידג' כיום אינו משחק "סולידי" כפי שהיה פעם, אלא כשחק אגרסיבי, בו סומכים השחקנים על כושר הביצוע המעולה שלהם (ובצדק), ומרשים לעצמם להכריז הכרזות מקסימליות.

מערב הוביל בהארט, הכרוז זכה עם האלוף בידו, והחליט שהלק מהכפל מבוסס על סידרה ארוכה בקלאב ולכן המשיך בעשירית קלאב, כשהוא מבצע עקיפה על הנסיך במזרח. לאחר המשיך באלוף קלאב, חזר לידו באלוף דיאמונד, והמשיך בשני סיבובים נוספים של קלאב (כשהוא משליך שני ספיידים מהדומם). לאחר המשיך במלך הארט והארט נוסף למלכה ולנסיך הארט, פאסאל (שישב בצורה), השליך את המלך דיאמונד ושני ספיידים, תשאר עם דיאמונד ושלושה ספיידים בידו, הוא אינו יכול להשליך ספייד נוסף (ולשמור דיאמונד נוסף בידו) משום שהכרוז יבסור רק לקחה אחת בספייד ויבצע את החוזה. לאחר שיחק את ה־9 דיאמונד, שנותכה בידו, והמשיך בספייד, מזרח זכה ונאלץ לחזור בספייד לתוך ה"מזלג" שבדומם, והחוזה המוכפל בוצע.

הרווח על יד זו היה גדול במיוחד משום שבחדר השני התנהלה ההכרזה בצורה הבאה:

מערב	צפון	מזרח	דרום
3 דיאמונד	דאבל	---	4 דיאמונד
---	4 ספייד	---	4 בלי שליט
----	5 ספייד	----	6 קלאב
----	6 הארט	---	6 ספייד
---	---	---	

מזרח לא הכפיל, כמובן, החוזה לא בוצע, והרווח היה גדול.

פרופ' ברונו, הריבית

(סוף מעמוד 5)

(כולל הריבית) הריאלית מ־12% בממוצע בתשמ"ג ל־88% בממוצע בתשמ"ד, ל־89% בממוצע בתשמ"ה ול־53% בתשמ"ו, וגם כיום היא נעה בין 30% ל־40% ריאלי לשנה. לא פחות אשמה בכך מדיניות האוצר, שהעלתה את הריבית הריאלית לטווח ארוך לרמה של 9%־11% לשנה, ובמיוחד בשנים 1983־1984. בשנים אלה "הצליחו" הבנקים, בעזרת תרגילים שונים כמו תוספת מרד, תוספת ימי ערך וכדומה, להעלות את הריבית לרמה של בין 17% ל־22% ריאלית לשנה.

מדוע איפשר בנק ישראל לבצע תרגילים כאלה ואיפה היתה הפקחת על הבנקים? דו"ח בנק ישראל 1985 בלשונו מבריק, מתייחס לנושא וקובע (עמ' 271): "יש לריבית גבוהה כזו גם מחיר. כמותו תוצר ובמונחי רווח עלויות במשק, האשראי לזמן קצר משמש כגורם יצור". ובעמ' 273: "ריבית נומינלית גבוהה הביאה לכך שפירמות שלא יכלו לפרוע אשראי, עקב הקלוסתן

תהליך זה נמשך תחת שרביטו של נגיד בנק ישראל גם בעצם הימים האלה. המוחשה לסדר העדיפויות המעוות הזה ניתן לראות בכך, שבמחצית הראשונה של 1987 הרוויחו הבנקים 120 מיליון דולר לאחר מס, לאחר שהפרישו לחובות מסופקים כ־250 מיליון דולר, וזאת בשעה שחלקים גדולים של המגזר התעשייתי והחקלאי כורעים תחת נטל הריבית. "הצלחת" הבנקים היא פועל יוצא של היתר שנותן להם הבנק המרכזי בישראל לפעול עם מרווחים גבוהים ביותר. את תוצאות המדיניות הזו שילם ומשלם המגזר ההתיישבותי. על־פי ההערכה שילמו קיבוצי התק"ם בשנים 1984־1987 כ־500 מיליון ש"ח ריבית יתרה.

שלא כמו פרופ' מיכאל ברונו, שאין לו האומץ להודות בכשלון המדיניות שהוא היה והוא עדיין אדריכלה, טען השר משה שחל, בראיון לעתון "קיבוץ" מיום 18.3.87: "רק מרטוריום — שמיטת חובות — יוכל לפתור את בעיית החובות ותשלומי הריבית הגבוהים, המעיקים

קיבוצי התק"ם תשמ"ג־מ"ז במליוני ש"ח במחירי 1.10.86

	תשמ"ג	%	תשמ"ד	%	תשמ"ה	%	תשמ"ו	%	תשמ"ז (תחזית)	%
הכנסות	1680	100	1770	100	1840	100	1810	100	2030	100
הוצאות משתנות ומיסים	1175	-	1290	-	1295	-	1270	-	1410	-
עודף תפעולי לאחר מס	505	30	480	27.1	545	30	540	30	620	31
הוצאות קיום כולל בטוח לאומי	305	18	305	17	335	18	335	18	320	16
סה"כ	200		175		210		205		300	
ריבית נטו	30	2	70	4	250	14	175	10	250	11
מקור עצמי להשקעות (רווח)	170	10	105	6	-40	2	30	2	70	4
השקעות*	375		420		405		280		250	
חוב ברוטו**	1480		1775		2170		2315		2400	
חוב נטו***	880		1200		1510		1650		1730	

* מעל ל־2/3 השקעות צרכניות הזרה בעיקרה שיכון
** מעל ל־20% החוב לזמן קצר
*** מתקבל לאחר קיזוז הנכסים הפיננסים מהחוב ברוטו

לקשיים, באלצו להגדיל את הביקוש לאשראי גם בגובה הריבית הגבוהה". נתונה זה, והעובדות בשטח, סותרים את טענתו של פרופ' ברונו, שהעלאת שערי הריבית נועדה להביא לצמצום הביקוש לאשראי במשק, וממילא ולצמצום כמות הכסף במשק. במציאות התהליך הוא הפוך.

מה היתה ההשפעה הממשית של מדיניות אשראי כושלת זו על כלל המשק הישראלי? מחברי דו"ח בנק ישראל מתארים (עמ' 271): "נטל הגודל של תשלומי הריבית למערכת הבנקאית היה, במחצית הראשונה של 1985, שבעה אחוז תוצר לאחר חמישה אחוזי תוצר ב־1984, וכאחוז אחד בשנת 1983". אם מביאים בחשבון שהתוצר הלאומי בישראל מגיע ל־24 מיליארד דולר בשנה, הרי שבתוך שנתיים עלו תשלומי הריבית שעמדו במערכת הבנקאית מ־240 מיליון דולר ב־1983 ל־1.2 מיליארד דולר ב־1984 ול־1.68 מיליארד דולר ב־1985, בסך־הכל תוספת של כ־2.4 מיליארד דולר. התרחשה כאן, בפועל, חלוקה מחודשת של ההכנסה הלאומית מהלווים ומהמגזר היצרני למלווים ולמגזר הפיננסי, וזאת בשנים שהמשק הישראלי לא צמח. ממש לא ייאמן.

על המגזר העיסקי, בתוך זה קיבוצים, מושבים, מפעלי חברת העובדים והתעשיה הפרטית. המשבר שאליו נקלעו גורמים אלה הוא באשמת מדיניות האשראי של הממשלה ובנק ישראל, ממש תוצרת כחול־לבן. שליש לפחות מחוב של התנועה הקיבוצית המושבים כקודו בשעת ממלכתית זו." ועוד: "יש לממשלה מחוייבות מוסרית לפתרון הבעיה. הצעתי זאת בעבר בממשלה ואני חוזר ומציע זאת כאן ועכשיו".

לא מניתי סיבות נוספות למשבר, כגון: הפסקת התכנון החקלאי, הבעיה המתמשכת ברווחיות הייצוא וגם בכך יש לבנק ישראל חלק, קידום השקעות חדשות בניצבה התק"ם בהתיישבות החדשה וערד. גם שגיאות בתחומים רבים ושונים, פיננסיים ומשקיים, הוחשו את המשבר. בתוצאות של השגיאות האלה נשאנו ונישא בעצמנו, אבל אין כל הצדקה שנישא בתוצאות הטעות החמורה של הממשלה ובנק ישראל, טעות שנעשתה לגבי חלקים ניכרים במגזר העיסקי בישראל. זה מחדל ממלכתי בקנה־מידה לאומי. אולי יש להקים ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק את סיבותיה, תסיק מסקנות, תמצא תקנה הגוזרות, כדי שישים לו קץ כיד וכדי שלא יישנה עוד.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי, טבריה מופקד שינוי תכנית המתאר תכנית מס' 5908 שינוי לתכנית מתאר מס' RP. 50/42 – ... יסוד המעלה ... אליו. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 13995 חלקות 15־20, 29, 31.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: יעוד שטחים למגורים, חלוקה ... צבור, דרכים ושבילים.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן ... רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

י"ד באב התשמ"ז 9.8.1987

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

שזו ... הגיש בקשה להקלה ואת בתוכנית בנ' 20105 לבנות בנין בן 2 קומות מעל 2 קומות קיימות ברח' ר' עקיבא 42 גוש 6123 חלקה 496 באזור מגורים במקלות הבאות.

1. הגבהת אחוזים מסומה לקומה על 4%.
2. הצגת קיר בנין צדדים בצד צפון־מערב ב־30 ס"מ והיינו בניה בקו בנין צדדי (2.7) מ' במקום (3.0) מ' המותר.
3. 11 אחוזים בנין בנית מעלית ספור הבא ... (173) אחוז המותרים.
4. יישור קו החזית לפי הבנין הקיים. וזה שלא בהתאם לתכנית בני עיש 335 החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות בכתובת תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. איזנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

לפני 60 שנה

תכונה גדולה ל"יום פלשתינה"

תעמולה רבה נעשית, בלוית אמצעי כפיה ואיומים, לקראת השביתה הערבית ב"יום פלשתינה". בערים תיערכנה תהלוכות. עוד לא שמענו על האמצעים שנקטו השלטונות למניעת התפרצויות ומעשי אלימות.

גינויי טרוצקי לסטאלין ובוכארין

מוסקבה. לאחר שהוצא טרוצקי מהוה"פ של האינטרנציונל הקומוניסטי, הוא האשים את מנהיגי המפלגה הקומוניסטית, ביחוד את סטאלין ובוכארין, וכינה אותם אוזורפאטורים ודיקטטורים בונאפרטיסטים.

צוענים יהודים

ה"שטרן" הקראקובאי מודיע כי לקראקוב הגיע מספר רב של צוענים, מהם יהודים רבים המדברים בינם לבין עצמם אידיש ותתרית. הרעב הבריח אותם ממקומות מגוריהם. רובם בעלי מלאכה נפחים וכו'.

דבר

לפני 40 שנה

החל משפט רוי פאראן

בירושלים החל משפטו של מייג'ר רוי פאראן, הנאשם בחטיפתו וברציחתו של הנער בן ה־16 אלכסנדר רובוביץ'. בישיבה לא הודה פאראן באשמתו. הנסיבות המיוחדות של הפשע וגילוי מסתוריהן בלחצם של אחי הנרצח, יעקב רובוביץ' והעתונות, העמידו את ענין רובוביץ'־פאראן במרכז ההתענינות הציבורית בארץ ומחוצה לה.

הוגבר ההסגר הימי והאווירי

לונדון. מוסרים כי השלטונות הצבאיים הוסיפו משמרות ימיים ואוויריים להסגר על ארץ ישראל כדי לבצע את מה שכתואר כ"נסיון הגדול ביותר להעלאת מעפילים בהבון". סבורים כי כ־10,000 מעפילים נמצאים עתה בים התיכון בדרכם לארץ.

במועצת ההסתדרות כ'

במרכז הדיונים אתמול היו בעיות הבטחון של הישוב העברי. נוכח העת והמצב בא לידי ביטוי גמור ליכודו המלא של צבור הפועלים בהרגשת אחריותו לבטחון הישוב ולכושר המגן שלו.

דבר פתוח

הפדרציה ורעיון מדינת הפלשתינאים

מאת אריה הס

אני באמין שעד שנת 2000 יתחוללו במזרח־התיכון מהפכים מדיניים דרמאטיים, שיישנו ללא הכר את דמותו. סוריה ולבנון יהיו בהדרגה לפדראציה מדינית אחת; סעודיה ומדינות המפרץ הפרסי יתאחדו לקהיליה כלכלית ומדינית; עבר הירדן וחבלי הגדה ורצועת עזה יתאחדו בתהליך ארוך־טווח לרפובליקה פדראלית, כדוגמת מאלזיה במזרח הרחוק, ויוכרו כמדינת הפלשתינאים.

שטחה הכולל של הרפובליקה הפלשתינאית יהיה יותר ממאה אלף קמ"ר. אוכלוסייתה תמנה בשנת 2000 כחמישה מיליון פלשתינאים, שיחיו בשני עברי הירדן. בראש הרפובליקה הפלשתינאית יעמוד פלשתינאי נבחר, הנמנה כיום עם הנהגת אש"ף; מלך ירדן יזכה למעמד כמעמד מלכי ספרד, אנגליה והולנד כיום.

לא יעברו שנים רבות מיום הכרזתה של מדינת הפלשתינאים והיא תתפוס מעמד מרכזי בעולם הערבי ובזירה הבין־לאומית. היא תשמש ראש גשר בין מערב ומזרח ותיחשב לאחת המדינות המתקדמות והדמוקראטיות בעולם המוסלמי ובמזרח התיכון. בשל נתוניה המיוחדים תהיה מדינת הפלשתינאים, בתוך שנים ספורות, למרכז מדעי, תיירותי, חינוכי, רפואי, ופיננסי של המזרח התיכון והעולם המוסלמי. יהיו בה מדענים, רופאים, מורים, מהנדסים, תעשיינים, עתונאים ובעלי מקצועות חופשיים יותר מבכל מדינה מוסלמית אחרת. חיי התרבות, החברה, הספרות והעיתונות יהיו מפותחים ותוססים. בראש מדינת הפלשתינאים, בממשלתה, בפארלמנט הפלשתינאי יעמדו אישים פלשתינאים, הנמנים כיום עם הנהגת אש"ף – אישים פלשתינאים בולטים בגדה וברצועה, ואישים פלשתינאים וירדניים בירדן.

המרכזים העירוניים הגדולים והחשובים של רפובליקת הפלשתינאים יהיו מזרח ירושלים, רבת־עמון, יריחו, עקבה, אירביד ועזה. בשל כוח האדם הרב והמעולה שלה, תמשוך מדינת הפלשתינאים הון בין־לאומי וערבי רב למימון פרוייקטים כלכליים גדולים ובהם נמל בין־לאומי בעזה, שדות תעופה בין־לאומיים חדישים משני עברי הירדן, ערים חדשות לאורך נהר הירדן, הרי עבר הירדן והרי השומרון המזרחיים, מרכזים תעשייתיים גדולים בענפים כאלקטרוניקה, מכונות, תעופה, נשק, מחצבים, מזון ועוד. מרכזי תיירות גדולים יוקמו גם בעבר הירדן ובגדה המערבית.

אתגר הפיתוח הראשי של מדינת הפלשתינאים יהיה ישוב הפליטים הפלשתינאים – החיים כיום במחנות הפליטים, בגדה וברצועה, בלבנון, בסוריה ובירדן – במרכזים עירוניים וכפריים חדשים, שיוקמו בשבילם במימון בין־לאומי בגדה המערבית ובעבר הירדן.

יש להניח שמדינת הפלשתינאים תמשוך גם עשרות־אלפי פלשתינאים החיים כיום בארה"ב, בדרום־אמריקה ובמזרח הרחוק. ללא ספק, בתוך עשרים שנה מיום הקמתה היא תהיה לדרום קוריאה או לטייוואן של המזרח התיכון. אחת הסיבות העיקריות לצמיחתה הכלכלית המהירה תהיה קשריה הכלכליים והמדיניים המיוחדים עם ישראל, שגם היא תיהנה משגשוג כלכלי בזכות קשריה עם מדינת הפלשתינאים.

הקמת המדינה תשנה מן היסוד את מעמד הפלשתינאים בעיני עצמם ובעיני זולתם. מעם של פליטים הנאבקים למען מדינה עצמאית והנלחמים במדינת ישראל, יהיו הפלשתינאים לעם זקוף־קומה, דמוקראטי, מתקדם, האחראי לגורלו ולעתידו, השואף לפתח מדינה ערבית מוסלמית מתקדמת ומפותחת, בעלת קשרים בין־לאומיים ענפים עם כל מדינות העולם, עם המקיים קשרי שלום הדוקים עם ישראל ועם תושביה היהודים והערבים.

הסכם שלום עם ישראל יזכה את הפלשתינאים בהערצת העולם כולו. הקמת מדינת הפלשתינאים תיחשב לאחד האירועים הגדולים ביותר של המאה העשרים.

•••

כגודל החזון כן גודל האומץ והתעוזה הדרושים למימושו מצד מנהיגי ישראל והפלשתינאים. בראש וראשונה יש ליזום דיאלוגים רבים, בהשתתפות אישים ישראלים ופלשתינאים, על תכנית מדינית זו. בין היותר יש לקיים מפגש פיסגה ישראלי־פלשתינאי, שבו יסכימו ראשי ישראל ואש"ף לאמץ, עקרונית, תכנית זו. בהתאם לכך תיכרת ברית מדינית בין העם הישראלי והעם הפלשתינאי, שביסודה הכרה מדינית הדדית והכרה בזכות ההגדרה העצמית של כל עם ועם.

כשלב א' של הגשמת תכנית זו יחליטו ראשי ישראל והנהגת אש"ף על כינון פדראציה פלשתינאית בגדה וברצועה, שתהיה בקונפדראציה עם מדינות ישראל וירדן. מיד לאחר כינונה תתקבל הפדראציה הפלשתינאית כחברה באו"ם, תנפיק תעודות־זהות ודרכונים פלשתינאים, תקים תחנות רדיו וטלוויזיה, תפתח מערכות חינוך, תרבות, מדע ורפואה, ותושביה יבחרו בפארלמנט, בממשלה וברשות שופטת. במסגרת הסכם ישראלי־פלשתינאי זה ייקבע שלפדראציה הפלשתינאית לא יהיה כל צבא ונהר הירדן יוכר כגבול הבטחון של ישראל. מבחינה כלכלית יוכרז על אחדות כלכלית בין ישראל והפדראציה. הגבולות ביניהן יהיו פתוחים למעבר אנשים, סחורות וכלי־רכב ללא מכסים.

בשלב השני, לאחר התבססות הפדראציה הפלשתינאית וכינון קונפדראציה בינה ובין ישראל וירדן, ייפתח מו"מ ירדני־פלשתינאי לאיחוד פדראלי או קונפדראלי בין ירדן והפדראציה הפלשתינאית בגדה וברצועה. ישראל מצידה תסייע לאיחודם מחדש של חבלי הגדה והרצועה עם עבר הירדן והפיכתם למדינת הפלשתינאים, שתשתרע משני עברי הירדן. ברגע שתיכון פדראציה מדינית פלשתינאית בגדה וברצועה, תהליך איחודה עם ירדן וצמיחתה כמדינת הפלשתינאים יהיה בלתי־נמנע.

ביום שהנהגת אש"ף תיאות לשוחח עם ישראל ולפתוח בשיחות מדיניות עם הנהגת מפלגת העבודה על אופציה זו, תיסלל הדרך לשיחות ראשוניות בין ראשי מפלגת העבודה וראשי אש"ף, שכן גם למפלגת העבודה אין אופציה אחרת.

(הכותב הוא ראש קבוצת הפדרציה במפלגת העבודה)

ארץ ישראל ומדינת ישראל

מאת צבי כסה

רחבעם זאבי חוזר כמעט מדי שבוע בעתונות אל מקור הכשל שלו, אל הכרזתו – כהומניסטן ידוע – בעניין רעיון הטרנספר. בחריצות בלתי־נלאית הוא נלחם בכולם להצדיק את עצמו. ועושה לו סימנים על־ידי שהוא נועץ ציפורניו בעברה של תנועת העבודה ומביא פסוקים וציטטין מגדולי האומה ואבותיה המייסדים.

יתכן שזאבי בקיא בפסוקים, אבל בקיאות אינה סימן להבנה. וההבנה קודמת לבקיאות. ראשית, כאשר האבות המייסדים של תנועת העבודה, שזאבי מכתיר את עצמו כתלמידם, דיברו בנושא הטרנספר, זה היה כאשר היו בעולם 16 מיליון יהודים. על־פי הציונים, 8 מיליון מהם, ממזרח־אירופה, היו מועמדים לעלייה מיידית. בארץ היו כחצי מיליון פלשתינאים. מה הם לעומת 8 מיליון. אבל, אין לנו עוד מיליוני יהודי אירופה. ובארץ ישראל השלמה הפלשתינאים הם 36 או 40 אחוזים של האוכלוסיה. האם טבנקין, ברל כצנלסון, ארלוזורוב, שרת, היו חוזרים על ההצעה הזאת היום? האם בן־גוריון לא הביע את דעתו הנחרצת להחזיר הכל (פרט לירושלים) תמורת שלום? מי ראה ומי שמע על טרנספר אוכלוסיה של 40 אחוז. רק מי שנערותו מתעקשת שלא לפנות מקום לבגרותו, יכול להוות שטות כזאת. לכן, הטרנספר של זאבי אינו רק כשל, אלא הבל. ושנית, כאשר טבנקין או ברל דיברו בשנות ה־20 על טרנספר, לא היתה כאן מדינה ריבונית יהודית. היו שתי קהילות לאומיות נאבקות על חבל ארץ, שאין עליו ריבונות אף לאחת מהן.

אבל, היום ישראל היא מדינה ריבונית. ומדינה אינה שבטית. יש לה כללי משחק שונים מכללי המשחק של שבטים. רחבעם זאבי, במושגיו ובמנהגיו, מומחה לשבטים. עד היום לא עיכל ולא הפנים את כללי המשחק של המדינה. בוודאי לא של מדינת חוק.

מי שאינו מבין את משמעות השינוי הגדול שחל בדמוגרפיה הציונית אחרי השואה ואינו מבין שמדינה ריבונית, לא רק שאינה יכולה לעסוק בטרנספרים, אלא גבולותיה יכולים להיות רק אותם הגבולות שבתוכם כל התושבים הם אזרחים שווי זכויות, ומי שמביא את כל הציטטין מימים אחרים, כהוכחה, למי הוא דומה? למי שיאמר היום שהעולם נברא לפני 5,000 שנה, כי כך אמרו אבותינו המייסדים.

ואיך נגררים זאבי וחבריו לרעיונות הזרוריים כאלה? אין להם ברירה. יש סתירה בין ארץ־ישראל למדינת ישראל. ומי שרוצה ארץ־ישראל, מוכרח לערער את היסודות שעליהם בנויה מדינת ישראל.

טראנספר פליטים – ללא דמגוגיה

יוחנן רמתי

איני רואה ברעיון הטראנספר תרופה מיידית למצבנו המדיני, ואני שולל אותו לחלוטין לגבי ערביי ישראל הנאמנים למדינה. אך הרעיון הוא חשוב ויש לבדוק אותו. בראש וראשונה יש לבדוק על מי להחילו, ללא היסטריה וללא דמאגוגיה זולה.

כל ממשלות ישראל עד 1974 הצהירו, שאת הפליטים הערביים יש ליישב בארצות ערב. לא אכנס לשאלה אם היו אלה ממשלות „גזעניות", על־פי הגדרת מפ"ם, ר"צ ורק"ח דהיום; מה שברור לי הוא, שעמדת אותן ממשלות – שאני שותף לה – היתה מבוססת היטב על נימוקים הגיוניים וחזקים. על־פי נתוני אונר"א, מספר הפליטים ביש"ע גדול מ־400,000, מהם כשלושה רבעים ברצועת עזה וכרבע ביו"ש. לדעתי, לגבי פליטים אלה צריכות כל ממשלות ישראל בעתיד להוסיף ולדבוק במדיניות התובעת יישובם בארצות ערב, ויש לנקוט את כל הצעדים הדרושים להגשמת מדיניות זו.

לא המספר המדוייק חשוב כאן. יתכן שנתוני אונר"א מגוזמים. חשוב העיקרון. אוכלוסיית פליטים זו היא גורם מתסיס הרבה מעבר לכוחה המספרי. היא מורכבת מאנשים, שבפירוש אינם רואים את מולדתם או את עתידם ביש"ע. הם קשורים למקומות שבהם נולדו (או שבהם נולדו הוריהם) – ליפו, לחיפה, למאות עיירות וכפרים שננטשו ב־1948. באופן טבעי, הם נמשכים לאש"ף, התובע „לשחרר" מקומות אלה. חלקם עוזר לו במעשי טרור, חלקם – ביצירת מתח ואי־סדר, אך אפילו אלה שלכאורה אינם קשורים לאש"ף, אינם רוצים להישאר במחנותיהם לצמיתות. אין למדינת ישראל כל אינטרס לעודד את השארותם שם, ואף לא את ישובם ביש"ע.

אין שום נימוק הומאניטארי להשאיר פליטים אלה במקומם. ישובם מחוץ לארץ־ישראל ישפר את מצבם לאין שעור, במיוחד אם יהגרו לארצות שאינן עניות. כמובן, יהודים המעוניינים בלבוי יצרים לאומניים ערביים ביש"ע כדי לחזק את דרישתם שנוותר על אזורים אלה יטענו, שעידוד הגירת הפליטים הערביים פוגע ב„זכויותיהם הלאומיות". אך עצם הכרתנו בזכויות אלה, כפי שציבור זה מגדיר אותם, פירושה סוף הציונות ואי־הכרה בזכויותינו על חלק כלשהו של ארץ־ישראל.

רעיון הטראנספר – עד כמה שהוא נוגע לאוכלוסיית הפליטים ביש"ע – הוא רעיון חיובי, הומאניטרי וחשוב ביותר מבחינת בטחון המדינה.

הפועלים הנפקות בע"מ

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח–1968 ניתנת בזה הודעה כי ביום 23.9.87 פורסם

תשקיף

של

סדרת אגרות חוב, רשומות על־שם, 2007־1993 (סדרה 17), בערך נקוב כולל של 42,000,000 שקל חדש, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש אוגוסט 1987 (179.6 נקודות) ונושאות ריבית בשיעור של 5.7% לשנה.

בנק הפועלים בע"מ (להלן: „הבנק") התחייב לרכוש מאת החברה אגרות חוב בערך נקוב כולל של 630,000 שקל חדש במחיר המכירה כהגדרתו בסעיף „הצעות בדרך של מכרז" בעמוד 6 בתשקיף, כפי שייקבע במכרז השני, לצורך ביצוע מסחר סדיר, כמפורט בסעיף „רישום בבורסה ומסחר סדיר" בעמוד 9 בתשקיף. אגרות החוב תוקצינה לבנק ביום 4.10.87 ולפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל של 41,370,000 שקל חדש.

אגרות החוב מוצעות לציבור בשני מכרזים במחיר של 90% מערכן הנקוב כמפורט בסעיף „הצעות בדרך של מכרז" בעמוד 6 בתשקיף כדלקמן:

1. אגרות חוב בערך נקוב כולל של 21,000,000 ש"ח הוצעו לציבור במכרז הראשון ביום 30.9.87 ונמכרו כולם.
2. אגרות חוב בערך נקוב כולל של 20,370,000 ש"ח יוצעו לציבור ביום 4.10.87 (בתשקיף זה „המכרז השני").

אגרות החוב שלא תמכרנה בשני המכרזים, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור החל מיום 11.10.87 במחיר של 90% מערכן הנקוב, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה על הקרן והריבית שיצטברו מיום 1.10.87 עד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף „הצעה בדרך רגילה" בעמוד 7 בתשקיף.

בנק הפועלים בע"מ („החתם") מתכוון להזמין 10% מאגרות החוב המוצעות בתשקיף זה (ראה עמוד 7 בתשקיף).

תמורת ההנפקה תופקד בבנק הפועלים בע"מ, ללא עדיפות על שאר הפקדונות בבנק. החברה שעבדה לטובת מחזיקי אגרות החוב, בשעבוד קבוע, ראשון בדרגה, את הפקדון בבנק הנובע מתמורת הנפקה זו, וכן מובטחות אגרות החוב בשעבוד צף, ראשון בדרגה, על נכסי החברה, בדרגת בטחון שווה עם אגרות החוב שבמחזור (ראה פרק „שטר הנאמנות" בתשקיף).

לפי סעיף 354 (ג) לפקודת החברות (נוסח חדש), יהיה לחובות המפורטים בסעיף 354 (א) מהפקודה האמורה, דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות החוב מכח השעבוד הצף שיצרה החברה, אולם לא יהיה להם דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות החוב מכח השעבוד הקבוע שיצרה החברה כאמור לעיל.

סך כל עמלות החיתום, הניהול וההפצה שהחברה תשלם בהנפקה זו לא יעלה על 4.5% מתמורת ההנפקה.

היחס בין ההון העצמי המותאם לבין היתרה המותאמת של אגרות החוב שבמחזור (לרבות תמורת הנפקת סדרה זו) הוא: 1,889:1 (ראה עמוד 29 בתשקיף).

הרישום של אגרות החוב למסחר בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור.

עותק מהתשקיף הנ"ל והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות לשם רישום.

החל מהיום ניתן להשיג עותק מהתשקיף הנ"ל במשרדי חברי הבורסה ובמשרדי החברה. הזמנות לרכישת אגרות החוב ניתן להגיש בכל סניפי הבנקים וחברי הבורסה כאמור בפרק „הצעה בדרך של מכרז" בתשקיף.

הנאמנים: **חברת נאמנות שלבנק הפועלים בע"מ (בעלת ענין בחברה).**
החברה לנאמנות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

החתם: **בנק הפועלים בע"מ** (חברת האם של החברה).

תאריך התשקיף: כ"ט באלול תשמ"ז – 23 בספטמבר 1987.

אין לראות בהודעה זו הצעה לרכישת אגרות החוב.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

פתיחת העונה הנ"ב

תשמ"ח 1987/88

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוברטה אלכסנדר
סופרן
התכנית:
אודגה: „בלדה"
ברליוז: „לילות־קיץ"
ברהמס: סימפוניה מס' 2
סדרה א: יום א, 4.10.87
סדרה ב: יום ב, 5.10.87
סדרה ג: יום ה, 8.10.87
סדרה ד: מוצ"ש, 10.10.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א: יום ג, 6.10.87
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוברטה אלכסנדר
סופרן
התכנית כמו בתל־אביב
בסדרות א־ד

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוזלינד פלאורייט
סופרן
התכנית:
קמינסקי: פתיחה סימפונית
ברליוז: „מות קליאופטרה"
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
סדרה ה: יום ב, 12.10.87
סדרה ז: יום ג, 13.10.87
סדרה ח: יום ה, 15.10.87

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה: יום א, 11.10.87
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוזלינד פלאורייט
סופרן
התכנית:
הינדמית: „מאתיס הצייר"
ברליוז: „מות קליאופטרה"
מוצרט: סימפוניה מס' 36 („לינץ")
ליסט: „הפרלודים"

ירושלים, בנייני האומה
יום ג', 20.10.87, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוזלינד פלאורייט
סופרן
התכנית כמו בתל־אביב
בסדרה ה'

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה
מנצח
רוזלינד פלאורייט
סופרן
התכנית כמו בתל־אביב
בסדרה ה'
סדרה ב: יום ד, 21.10.87
סדרה ג: יום א, 25.10.87
סדרה ד: מוצ"ש, 17.10.87

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון בבקר

מי מצא? — ריפוי והרזיה — עסקים — אולמות — מגרשים — הצעות עבודה — מכוניות — השכרת רכב — רהיטים — הלוואות — פוליש ונקיון — נרשמו לנישואין — הכרויות — ירושלים — ריפוי והרזיה

למכירה מגרשים בבוטינסקי (גוש 3927) "שיון נכסים והשקעות" (29647) 03-941352

קבוץ טללים
קבוץ צעיר בנגב מחפש
אחות
עדיפות לבעלת נסיון לבנות למיכל טלטון מזכירות קבוץ טללים.
ד.נ. חלוצה מיקוד 85545
טלפון 057-74984

הלוח הכללי בשבע ובנגב

ביום השלושים לפטירתו של

רוני שלם ז"ל

נתייחד עם זכרו

נקיים אזכרה וגילוי מצבה מחר יום שני י"ב תשרי תשמ"ח 5.10.87 בשעה 11.00 בבית העלמין בחולון (שער חדש) אוטובוסים יצאו מבית החולים ע"ש שיבא תל השומר בשעה 10.30

המשפחה

ביום שלישי 6.10.87 תתקיים עצרת זיכרון בשעה 14.00 בבית סורסקי בתל השומר

במלאות ארבע עשרה שנים לנפילתו במלחמת יום הכיפורים של בננו

חיימקה חוצב (צ'צקי) ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון י"א תשרי תשמ"ח 4.10.87 בשעה 16.00 בחלקה הצבאית בסגולה פתח־תקוה

המשפחה
ובית גבעת השלושה

אוטובוס 88 מפתח תקוה

יום שלישי י"ג בתשרי תשמ"ח
14.30 בשעה (6.10.87)
נעלה לקברו ונתייחד
עם זכר יקירנו וחברנו

יונתן מקסימון ז"ל

בית יהל

אנו משתתפים בצערם של חברינו
ארנסט וחיים זליגמן
על מות אחותם

סופי תנאי ז"ל

בית גבעת ברנר

כוכבים ולילות

בלדה לתזמורת

פתיחת העונה של הפילהרמונית בסימן מוסיקה ישראלית

הערב תפתח התזמורת הפילהרמונית הישראלית את עונתה החדשה בנגינת יצירה ישראלית מרשימה: „בלדה" לתזמורת מאת בן־ציון אורגד, מחשובי המלחינים הישראליים. אמן רב־צדדי, מעמיק ובעל חזון. במשך השנים הזמינה התזמורת מבחינה אבסולוטית יצירות ישראליות רבות, אך היא אינה מרבה לחזור על בצוען, ובתוך הרפרטואר חלקה של המוסיקה הישראלית הוא צנוע מאוד, למרבה הצער.

עם זאת יש מספר יצירות, ובתוכן של אורגד, שזכו לבצועים נוספים, ועמן נמנית עתה ה„בלדה". התזמורת הזמינה אותה בשנת 1970 וניגנה אותה בקונצרט בסדרת „מוסיקה ויהי" בשנת 1972 בנצוח לוקס פוס. לפני־כן השמיעה אותה אמנם בקונצרט לנוער, והקהל הצעיר קיבל אותה באהדה; עובדה זו השפיעה על הנגנים, ומראש הורגש אצלם רצון מסירה שהשפיע לבסוף על הקהל.

ה„בלדה" מנוסחת לתזמורת גדולה עם דרישות וירטואוזיות למספר נגנים, ובכל קבוצות הכלים תפקידים סולניים רבים. בצד לשון מוסיקלית אישית פיתח אורגד לעצמו טכניקה של בזמניות הלובשת צורה משלה בכל יצירה, כאן ה„בלדה" לתזמורת היא מבחינת המקום: נגנים אחדים מתפזרים באולם מסביב לקהל, והתוצאה מנצול מחושב של רב־מקומיות זו נוצר בחלל האולם צליל נע, צליל קינטי.

„למה 'בלדה'?" – שאלתי את המלחין, והוא ענה: „בלדה מוסרת התרחשויות באופן חסכני, מוותר על תאורים ועל עלילות משניות. ההתרחשות ביצירה מוסיקלית היא מלודית, וזו ענינה של יצירתי. הבלדה אוהבת את הדיאלוג – גם כאן קיימים דיאלוגים – וכבר בתחילת היצירה מתנהל מעין דו־שיח בין שתי קרנות הניצבות זו מול זו בשתי קצות הבמה. עקרון דיאלוג זה מתפתח עד שהוא מקיף מעין

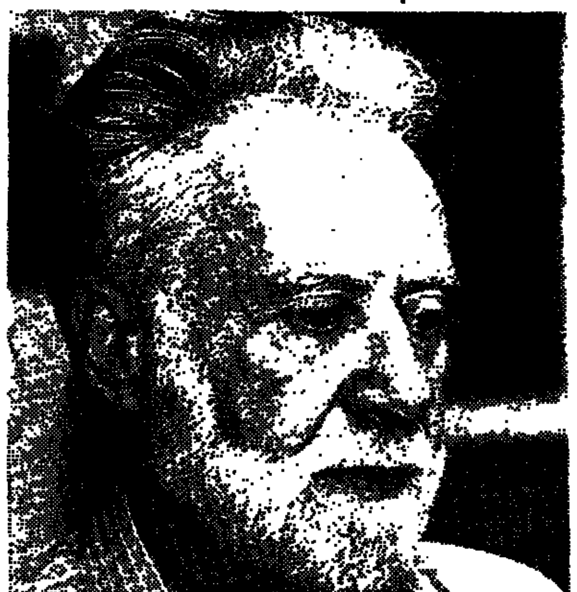
מלחין בן־ציון אורגד

רב־שיח סימולטני בכלים רבים; עד שהבמה צרה מלהכילו. מן הבמה יורדים נגנים תוך כדי נגינה, ועולים ליציע כדי להשתתף משם בנגינת־מענה (אנטיפונליות). עוד עקרון של בלדה הוא הפזמון; כאן הוא מופיע כמעין רמז: נושא מקצבי המבוצע על ידי תופי־מרים (טמבורין). כמו בבלדות רבות גווע גם אצלי הצליל בסוף היצירה. אני

זמרת הסופראן האמריקאית **רוברטה אלכסנדר** (למעלה) תופיע החל מהערב בקונצרטים למינויים, בפתיחת העונה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית. אלכסנדר תהיה הסולנית במחזור השירים „לילות קיץ" מאת ברליוז. הקונצרט בשלמותו, בניצוחו של **זובין מהטה**, הכולל גם יצירות מאת ברהמס ואורגד, ישודר בשירות מהיכל התרבות בקול המוסיקה ביום חמישי הקרוב, מוצאי החג.

מקוה שפרטים מעטים אלה יקלו על הבנת היצירה ומאחל לעצמי שני איחולים שהנגינה תבוא בסדר ותהיה יפה; ושהמאזינים ימצאו בה עניין".

★ ★ ★

גם בתחילת התכנית השניה לקונצרט הפילהרמוני הראשון תנוגן יצירה ישראלית: „פתיחה סימפונית" מאת יוסף קמינסקי, שהיה כנר ראשי וסולן של התזמורת הפילהרמונית הישראלית משנת 1937 עד 69. הוא נולד באודסה בשנת 1903 ונפטר בתל־אביב 1972. את הפתיחה הסימפונית חיבר בשנת 1960; היא זכתה בפרס התזמורת הפילהרמונית בשנת 1963 ונוגנה על ידה בראשונה באותה שנה בנצוח פול פאראי. בחודש יולי צפויה השמעת הבכורה של יצירה שמהותה טרם הוגדרה מאת מרק קופיטמן, מלחין פורה שנולד בשנת 1929 בברה"מ, ושאימץ ופיתח לו מיד עם עלייתו ארצה בשנת 1972 על פי דרכו סימני הכר ישראליים בצליליו.

גם הקונצרטים הפילהרמוניים הראשונים של שתי העונות שחלפו כללו יצירות מאת מלחינים שלנו. המנצח על בצועים אלה והעתידיים השנה הוא זובין מהטה. זו כנראה מחווה מכוונת מטעם הפילהרמונית למוסיקה הישראלית, אבל זה מעט. כבר הוכח גם בארץ כי לכל תזמורת אותו קהל שהיא מכנכת לה, וללא ספק יכולה גם הפילהרמונית לעורר בקרב מנוייה הנאה ממוסיקה ישראלית על ידי השמעה תדירה וחוזרת של יצירות מלחינינו.

יהודה כהן

האיש שגילה את אמריקה

אלטון ג'ון (מימין), זוכה פרס „צליל הזהב" של 'אקו"ם' (אגודת המחברים, המלחינים והמו"לים) בארה"ב, עבור הישגו כזמר הבריטי המושמע ביותר ברחבי ארה"ב, נראה כאן בעת סעודת הערב שאחרי הטקס החגיגי במלון „לונדון". ג'ון קיבל את פניהם של חברי אגודת בעלי זכויות היוצרים הבריטית. משמאלו שרלך „ג'נסיס" לשעבר, פיל קולינס, שנבחר ל„כותב הפזמונים של השנה".

אופרה ישראלית בפסטיבל ישראל

הפעם אין המדובר באופרה כגוף מבצע וכמוסד להפקות, אלא בסוג של יצירה מוסיקלית. באופרה ישראלית שכמעט אינה מופיעה ברפרטואר המוסיקלי בארץ, בימים אלה, כאשר הקהל הישראלי מגלה התלהבות, הולכת וגוברת, לאופרות.

במסיבת עתונאים שהתקיימה לקראת פסטיבל ישראל, באביב האחרון, נמסר על ידי נעם שריף, היועץ המוסיקלי של הפסטיבל, כי נבדקות אפשרויות להעלאת אופרה ישראלית בפסטיבל 1988, שיעמוד בסימן הגיעות לציון ארבעים שנה למדינה. באותו הקשר הוזכרה האופרה הקאמרית „מחכים לגודו" (לפי בקט) מאת המלחין הישראלי הצעיר חיים ויידברג. אופרה זו כבר בוצעה פעמיים בסדנת האופרה באוניברסיטה של אינדיאנה בארה"ב. כעבור כמה חודשים הגיעה השמועה על אפשרות שאופרה ישראלית אחרת תבוצע בפסטיבל: „העקידה" מאת אריה שפירא.

כעת, כשמונה חודשים לפני פתיחת הפסטיבל נתבשרנו רשמית על יוזמה (מטעם הנהלת „האופרה הישראלית החדשה") להזמין אופרה חדשה למהדרין שתפתח את הפסטיבל הבא: „יסורי איוב" מאת נעם שריף, לליברית על־פי מחזהו של חנוך לוין, שהוצג בשעתו בתיאטרון הקאמרי. קרן תל אביב לספרות ולאמנות אישרה מענקים מיוחדים לשריף וללוין לכתיבת המוסיקה והליברית. לפי מיטב ידיעתי ממשיך שריף בתפקידו כיועץ המוסיקלי הבלעדי של פסטיבל ישראל. הרעיון לפתוח את הפסטיבל באופרה חדשה עם מוסיקה שילחין שריף מעוררת שאלה האם אין בכך משום טעם לפגם. במיוחד לאור העובדה שמלחינים ישראלים חשובים לא מעטים, מאסכולות שונות, חיברו אופרות מקוריות, קאמריות ולהרכבים מלאים, מהן על נושאים מהמורשת וההיסטוריה של עם ישראל. ביניהן מאת טל, אורליך, אבידום, שלמון, מעייני, צור, שידלובסקי ואחרים. כמה מהן טרם הועלו בארץ. האם קיים גוף ציבורי כל שהוא המפקח בצורה אובייקטיבית על תהליך קבלת ההחלטות לקביעת הרפרטואר המוסיקלי בפסטיבל ישראל, שהוא אירוע תרבותי בעל אופי לאומי. שריף הוא מלחין ידוע עם זכויות והישגים. אבל גם מלחינים ישראלים אחרים אינם נופלים בהישגיהם האמנותיים, בתחומים שונים, כולל אופרה.

ישראל דליות

דמעות של תסכול

דייויד פאטנאם, איש הקולנוע הראשון מזה זמן רב שהתמנה לתפקיד בכיר בהוליווד, פורש מניהול אולפני „קולומביה"

200 האנספים, צוות אולפני בורבנק המסונפים לאולפני „קולומביה", חיכו לשמוע נאום דרמטי. השמועות על עתידו של דייוויד פאטנאם, מנהלו הבריטי של האולפן ההוליוודי, התאבכו באוויר מאז הודיע בעלת האולפנים, חברת „קוקה קולה", על „רציונאליזציה" של זרוע עסקי השעשועים של החברה. אך רק מעטים צפו את הכרזתו המפתיעה של פאטנאם על התפטרותו. לא היתה זו ההפתעה היחידה בנאום אותו ערב. כולם ציפו שפאטנאם ישוב לנושא האהוב עליו – לפני הצטרפותו לממסד ההוליוודי ואחריה – כלומר העקיצות שלו נגד השיטה ההוליוודית המגונה. לתדהמת השומעים סיכם פאטנאם את ההוויה ההוליוודית שלו כ„שנה הנפלאה בחיי" וציין את החודשים האחרונים כ„נהדרים".

כבר בראשית צעדיו בהוליווד, לפני כ־13 חודשים, גרף האיש יותר אויבים מידידים. שנאתו לבובנות, לעבודת האלילים ולשלטון המפיקים, הבמאים והסוכנים, העמידה את המסורת ההוליוודית הנושנה בסימן בפני מראה ממורקת שהיא אינה רגילה לה.

פאטנאם שקל את המשך עבודתו בהוליווד במשך השבוע שלפני הגשת ההתפטרות, לאחר שיחה נוקבת עם ויקטור קאופמן, עורך הדין הפלילי של חברת „קוקה קולה", שהוצנח למעשה כמנהלו של פאטנאם. קאופמן ניהל עד לא מכבר את חברת „טרי סטאר", הזרוע האחרת והקצת מפגרת של קונצרן המשקאות האדיר בעסקי השעשועים. „קוקה קולה" מיזגה את „קולומביה" עם „טרי סטאר" תחת תקציב חדש של שני מיליארד דולר, בראש החברה החדשה הועמד קאופמן.

פאטנאם לא קיבל מידע מוקדם על הצעדים של „קוקה קולה". הוא שמע על כך לראשונה בשיחת טלפון משכימה מפרקליטו, שקרא על כך ב„ניו יורק טיימס". עקב העימות הבלתי נמנע והכרזתו של קאופמן שהוא, ולא פאטנאם, יחרוץ את דינם של תקציבי הסרטים, לא ראה פאטנאם דרך אחרת אלא לפנות את משרדו המתרוקנת מתוכנה. ידידו של פאטנאם, סר ריצ'ארד אטנבורו, אמר על כך: „בנוסף להתמודדות היום־יומית עם האנשים ב'קוקה קולה' הוצנח לדייויד בוס מכפנים. בהוליווד לא די שיש לך אוטונומיה, צריך גם לראות שיש לך אותה."

רבים בתעשיית הקולנוע טוענים שמשימתו של פאטנאם היתה אבודה מראש. המפיק הבריטי, שרשם הצלחות מזהירות עם „מרכבות האש", „דמעות של שתיקה" ו„המסיון", היה לאיש הקולנוע הראשון מזה שנים שהתמנה לתפקיד מרכזי בהוליווד, תפקידים שבדרך כלל מאויישים בעורכי דין ומנהלי חשבונות. פאטנאם עצמו ידע שמדובר באתגר לא קל. „אסור לך להכנס לזירה אם אתה מודאג פן תצא משם עם עין נפוחה" אמר בנאומו האחרון. כניסתו של פאטנאם לזירה הרגיזה לא מעט אנשים. מיד עם הגיעו הכריז שהוא מתעתד להוזיל את תקציבי הסרטים מממוצע של 17 מיליון דולר לסרט, ל־11 מיליון. אתגר לא קל בזמנים בהם כוכבי קופה גורפים לכיסם 12 מיליון עבור השתתפותם בסרט בודד, ובזמן שאולפני „קולומביה" עצמם עמדו להוציא לשוק סרט שעלה להם 40 מיליון: „אישתאר" בכיכובם של וורן ביטי ודאסטין הופמן, סרט שפאטנאם יצא נגדו פומבית. גרוע מזה, התברר שפאטנאם צדק: היה זה אחד הכשלונות המפוארים בתולדות האולפן. גם התדמית הציבורית של פאטנאם פגעה בנורמה ההוליוודית. הוא בחר לנהוג ב„אאודי" במקום ב„מרצדס" המסורתית וסירב להשתכן בטירה הוליוודית כמקובל.

פאטנאם הרחיב את מעגל מתנגדיו כשהחל בסבב מנויים חדשים. ידידו הטוב מהמולדת פטיב נוריס זומן לשמש יועץ פיננסי, את התפקידים המרכזיים בתחום ההפצה והמסחר נתן בידי מומחים מבריטניה ואוסטרליה. „פאטנאם החל דרכו בהכרזה שהוא עומד לשנות את פניה של הוליווד" אמר אחד ממתנגדיו „הוא גם הכריז שהוא מתכוון לתת הזדמנות לכשרונות חדשים. בסופו של דבר חילק תפקידים למקורביו."

אך מתברר שחטאו הגדול ביותר של פאטנאם, במושגים הוליוודיים, היה הטיפול שלו בכוכבים. הכרזותיו הבקורתיות על שכר השחקנים והפרוייקטים שביוזמתם פגעו בכמה מהשמות המכניסים ביותר בעיר הסרטים. ביל מורי, דסטין הופמן ווורן ביטי, היו בין אלה שחשבו שבוקרו על לא עוול בכפם. בהוליווד מציינים גם שפאטנאם הוא שגרם לביל קוסבי, מכוכבי הטלוויזיה הגדול ביותר היום בארה"ב, לנטוש את האולפן. פאטנאם אמנם החתים את קוסבי על תפקיד ראשי ראשון לאחר זמן רב ב„לאונרד, חלק חמישי" אך לאחר ויכוחים אין־ספור נודע שקוסבי חתם עם „האחים וורנר" לקראת הפרוייקט הבא שלו.

אך לא כולם בהוליווד התנגדו לפאטנאם. ג'יין פונדה, שהוזמנה על ידו לככב בסרטה החדש „ללא פגמים" סיפרה שהתרשמה מהאיש עמוקות. „דייויד הוא מנהל מעודד הוראה, אך לא נתנו לו להתחיל לבצע את מה שתיכנן. אני חושבת שזה יכול היה להיות נהדר בשביל התעשייה שלנו שיוצר סרטים גדול, אדם עם דעות מוצקות וחזון נועז, יעמוד בראש אחד האולפנים".

למען הדיוק יש לציין שפאטנאם עדיין לא נוטש את עיר הסרטים. חבילת סרטים אותם יזם, בתקציב כולל של 270 מיליון דולר, הנמצאים בתהליכי עבודה שונים, יותירו אותו בהוליווד עד לסוף השנה. על אף שאיש אינו יודע באם יורשו יבטל, במיטב המסורת ההוליוודית, את כל הפרוייקטים של קודמו ויגנוז את צוותו מכל אנשי שלומו של פאטנאם. לאחר שיסיים את חובותיו בארה"ב סביר להניח שפאטנאם יחזור לאנגליה לביתו, חוות רוח מהמאה ה־16 המצוייה בוילטשייר, אותה הפך לביתו. הבית, מתברר מדבריו, היה אחד הגורמים המרכזיים להליכתו להוליווד. „אני צריך להרוויח די כדי לשלם את המשכנתא על הבית" אמר פעם בכנות. בעיה קטנה זו נפתרה כבר בינתיים. מעריכים שפיצוייו של פאטנאם ינועו בין חמישה לשמונה מיליון דולר, סכום המגיע לו מתוקף חוזה בן שלוש השנים.

אין ספק שפאטנאם יחזור להפיק סרטים. יש באמתחתו חוזה עם „האחים וורנר" במסגרתו הוא יכול לסרב (וכמובן לקבל על עצמו) להפיק אחד מהתסריטים הרבים המוצעים לו לקריאה. העובדה שהוא צפוי לחזור לבריטניה בדיוק בזמן שג'רמי אייזקס עוזב את תפקידו כמנכ"ל ערוץ ארבע הבריטי, רשת שידור שפאטנאם היה מעורב מאוד בהקמתה, מעלה גם היא השערות. אך סר אטנבורו, היו"ר החדש של ערוץ ארבע, אינו מאמין באפשרות כזו: „דייוויד הוא יוצר קולנוע, וכעת גם מולטי מיליונר. למה שיבחר להתחבט בארגון ענק, שחלקים גדולים בפעולתו לא מעניינים אותו?"

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: בסוכות תשבו (כ).
08.40 ספרות יסודי: מסך לספרות, (כ).
09.00 אנגלית ו'.
09.20 חינוך מיוחד: השעה שלנו, דג הזהב (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 פרפר נחמד, חגי תשרי.
11.00 חשבון ה': שברים שקולים (כ).
11.15 צרפתית על יסודי.
11.30 גיאוגרפיה כללית ה'–ו': יפן – בקצה המזרחים.
12.00 ספרות ד'–ט': אגדות חוני המעגל (כ).
12.25 אנגלית ט'.
13.00 אנגלית י'.
13.30 היסטוריה כללית: האיסלאם.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: מדינות באפריקה.
15.00 רכבת ההפתעות, סרט אנימציה.
15.20 גברת פלפלת – להתעורר בזמן.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שניות: דפי מידע טלטקסט.
15.55 רחוב סומסום.
16.25 ילדות הפלא: תהליך לאב (פרק 17).
17.00 ערב חדש.

טלוויזיה כללית

17.30 תהילה – שם הפרק „צריך לחצות את הנהר".
18.20 סרט הנפשה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 „עם הכוכבים" תכנית דו שבועית על להקות זמרים בעולם הבידור. הפעם – להקת „דמעות לפחדים" (תרגום לעברית).
18.45 חידושים והמצאות על חידושי המדע ושכלוליו, הפעם על מטוס פלסטי – חומר פלסטי, המחוזק בסיבי זכוכית או פחם, חזק יותר מפלדה וקל מאוד, משמש לייצור מטוסי העתיד. (תרגום לעברית).
19.00 יומן השבוע – „השבוע בשעה" על אירועי השבוע שחלף (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 עד פוס.
20.30 „תביעות קטנות"
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת – פרק 60: בלייק מגלה כי סטיבן עבר לגור עם העורך דין שלו, ומחליט להעביר את דני התינוק לרשותו. אלקסיס מסרבת לתת לחוקר הפרטי שלה כסף להימורים, והוא נשבע כי ינקום בה. פאלון נפגשת עם הרופא שטיפל באדם, ומקבלת ממנו רמז למחלתו של ג'ף.
22.40 „מצב הרוח" – על תרבות ואמנות בהנחיית: ירון לונדין.
23.30 „אלפרד היצ'קוק מגיש" – שם הפרק „חיה ותגלה" – ד"ר כריין מק'גרגור מקבלת שיחות טלפון מפחידה מאדם המאיים על חייה. המפחיד הוא שהקול ששמעה בטלפון נשמע כקול בעלה, שנהרג 4 שנים לפני כן בתאונת דרכים.
23.55 פסוק של יום. חדשות הלילה.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סדרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 מעשיות משמתות (ערבית); 14.00 הדול גמידי; 14.30 הבית המעופף (מצוייר); 15.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט (ערבית); 17.00 משפחת וולטון (סדרה); 18.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 19.00 מופעים קלסיים (מאהלר – סימפוניה מס' 4); 20.00 סרט „הפשיטה" עם ברט לנקסטר; 21.30 מעשיות משמתות (ערבית).

טלוויזיה ירדנית

13.50 סרטים מצויירים (ער' 1). 13.55 תן לי צ'אנס (ער' 1). 15.30 סרט עלילתי בצרפתית. 17.00 חדשות בצרפתית. 17.15 לקט שירים. 17.30 חדשות בעברית. 18.30 סוכן בית. קומדיה אמריקאית. 19.10 סרט דוקומנטרי. 20.00 חדשות באנגלית. 21.10 האנטר. סידרת מתח אמריקאית. 21.10 מישהו מטפל בך. קומדיה אנגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – באך: סונטה מס' 3 בסול מינור לויולה דה גמבה וצ'מבלו; קספרה: „אריון" קנטטה לסופראן, לחליל, לבס, ויולה וצ'מבלו. היידן: קונצ'רטו בפה מג'ור לכינור, צ'מבלו ולכלי קשת. רוסיני: סונטה לכלי קשת מס' 4 בסול מג'ור; ליסט: פנטסיה הונגרית לפסנתר ולתזמורת; שופן: „הסילפידים" בלט.
09.00 קונצרט בוקר – מנדלסון: הפתיחה „מערת פינגל"; ברהמס: סונטה מס' 1 במי מינור לצ'לו ולפסנתר אופ. 38; שוברט: חמישיית כלי קשת בדו מג'ור אופ. 163; בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ולתזמורת אופ. 58; מוצארט: סרנדה מס' 4 ברה מג'ור ק. 203.
11.57 פינת השיר – משירי אברהם בן יצחק (סונה).
12.00 אמנים באולפן – ריק ספרנר, פסנתר / במלאות 50 למותה – שומאן: שירי היינה, אופ. 24 (י. ויגדמילר בריטון; פרנגרס: סויטה ברזילאית; הרל"פ: „רשומי ילדות"; ולאבריגנה: מסטראלה דראצ'ניצה, אופ. 37; בארטוק: „בסבע".
13.05 בהאזנה נינוחה – מקוריציה: קונצ'רטו ברה לחליל ולכלי קשת אופ. 27; היידן: שלישיית בריטון מס' 109 בדו; ברליוז: רומנס וקפריס אופ. 8; פולנק: סויטה צרפתית על פי נושאים של קלוד ג'רבה; פאריש: קונצ'רטו בסול מינור לנבל ולתזמורת אופ. 81; דביסי: רפסודיה לסקסופון ולתזמורת; ראבל: רומנסה יהודית ספרדית; מוצארט: „הלצה מוסיקלית" ק. 522.
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – דיוקן של מלחין – אנדרה הייוד. תושמענה היצירות: „מסע סביב לפסנתר"; „פלאומה" (להקה / ד. שליט); „הנגדל הפורח באחיו" (ג' בארי / י. זאק); „יומן סידי בן סעיד" (אורה רוזן).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – ניקולאס גומברט: מוטט „אווה רגינה"; יקוב ארקולט: מוטט; אדריאן ווילרט: מוטט „אווה רגינה"; אנדרה קמפרה: „מיסת המתים"; מוצארט: „מיסה חגיגית" ק. 139.
18.00 דפי פסנתר – „הורוביץ במוסקבה" (ו. הורוביץ ע"ג ת"ק).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד – דפי מוסיקלי.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – הסדנה החמישית למוסיקה עתיקה של אגודת יובל (ש.ח.) – ג. פלדמן סופראן / ב. פרק הנגו, חליליות / ש. רובין, ויולה דה גמבה / ש. האוגסטן, צ'מבלו – מונטוורדי: מתוך „סקרצי מוסיקלי": המבט המגורה, לפנים היית שלי; פרסקובלדי: טוקטה מס' 11 לצ'מבלו; ד'אינדיה: כשליבי התענה באהבה; רוסי: כשהלילה פורש כנפיו; מארה: סויטה מס' 5 לשתי חליליות וב. מסופרו; לאמברט: צ'לו של אהובי; באך: סונטה בסול מג'ור לויולה דה גמבה וצ'מבלו; באך: קונצ'רטו איטלקי; טלמן: ליבי.
22.30 מן המקורות – המוסיקה בחצר המלוכה של קוריאה.
23.00 מחזורי יצירות – שוברט: מחזורי שירים.

רשת א'

10.05 שירייקוד – מחולות ושירים ישראליים.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה – „צרפתית למתקדמים" שעור מס' 38.
16.05 רדיודשה – מגזין נוער כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.10 צבעי הקשת – שירים „ממזרח ממערב וגם משלנו".
22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: „כשהילד זקוק לחנוך מיוחד".

רשת ב'

19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 שלום לבן דודי – פיוט וברכה בשידור חי.
22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים.
08.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מבצר המזמרים הלועזיים.
21.05 ארזם עתיק – שירים שלא נס ליחם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 רדיו ספורט.
20.05 עושים מדינה (ש.ח.).
21.30 לילה לא שקט.
23.55 שיחות חצות – עם ד"ר ניסים קלדרון – מרצה לספרות עברית.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 סבבבבסים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הגנה.
09.05 סלרדיו.
12.05 מעורב ים־תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אא בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושעורים.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בוקרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשעה.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פיתוח של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 קפה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 רז רה מי.
15.05 שירים לחג.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: הטורף 9.45, 7.30, 5
אורלי: משפחת פלורד 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: מנוסי פישמן, צהוב הזק 11.15, 9.30
בית־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
גורדון: סודוס וצעקה 9.30, 7.30, 4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הורד 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 2: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 3: שירותים אישיים 9.45, 7.30, 4.30, 1.30, 11.00
היכל: האלמנה השחורה 9.30 7.15
הוד־בראון: מרדף להום 7.15, ילדים חורגים לאלוהים 9.30
חצות – סקס
זהר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: פגישה עיוורת 9.45, 7.30, 5
חן 2: לבו של אנגל 9.50, 7.35, 5
חן 3: הנוכל, האהבה והמאהבת 9.55, 7.35, 5
חן 4: נשק קטלני 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: אני והחברה 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: המשמרה 9.50, 7.15, 4.40, 2
לב 2: גברים, גברים.. 10, 8, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 10, 7.50, 5, 2
לב 4: נרדפי החוק 10, 7.50, 5, 2
לימור: מעקב חשאי 9.30, 7.15, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
קולנוע קיץ בגבעה: בית המציעים 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 4.30
פאר (ואלנבי המחודש): בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
פריזמה 1: סוד ההצלחה 9.40, 7.30, 5
פריזמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: סרביקו קודינו המסע לפראם באם 7, תיאודורה 9.30
פאר: לא שם דין 9.45, 7
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30, 2, 12
11.30 מנוסי פישמן והגביע הקדוש
צפון: דאן דה פלורס 9.30, 7
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של בלש בעל הביצים העקומות 9.40, 7.30
תכלת: הזונות מעבר לפינה מוצ"ש 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
התיה הישראלית: חלום ליל קיץ 9.50

■ ירושלים

אור 4: 007 באור מסוכן 9, 6.50, 4.30
11.15 צעיר מכדי למות
אור 5: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30
11.15 מסע העסקים של אבא
אור גיל: בייבי אריזונה 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: תום סוייאר 4.30, כולם נפלו על הראש 6.00, מלון לצעירים 8.00, כמום הגוף 9.45
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
מיטשל: הבלתי משוחדים 9.15, 7.00, 4.30
מקסי: המשפחה 9.30, 7.00
סטודיו: אני והחברה 9.15, 7.15
עדן: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
רון: האלמנה השחורה 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 9.30, 7
דאן דה פלורס 9.30, 7
אריסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7.00, 4.30
אריאל: סגור
אורדין 1: מעקב חשאי 9, 7, 4.30
אור 2: לא שם דין 9, 7, 4.30
אור 3: לא יכולה בלי זה 9, 7
4.30 נוטס מכוכב אחר 11.15 רצה בעיניים
עצמון 2: גבר מאוהב 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
מאור: הטורף 9.15, 7, 4.30
קרן־אור: לא שם דין 9.15, 7, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: אני והחברה 9.15, 7, 4.30

■ חיפה

אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: הזונות מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: משפחת פלורד 9.15, 7, 4.30
ארמון: סגור
חן: האלמנה השחורה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

מאור: הטורף 9.15, 7
מבית: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7
אורדות: משפחת פלורד 9.15, 7
בית העם: סוד ההצלחה 9.15, 7
היכל: הג'יגולו האמריקאי 9.15, 3, 7
ציון: שרותים אישיים 9.15, 3, 7

■ אשדוד

אסתר: הג'יגולו האמריקאי 9.30, 3, 7.15
אשדוד: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7.15

■ אשקלון

אסתר: כפיר מוסקיט 9.30, 7.30
מאור: לא שם דין 9.30, 7.15

רחל: ליבו של אנגל 9.30, 7.15

■ באר־שבע

חן: סוד ההצלחה 9.30, 7, 4.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

הוכל: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15
כוכב: גבר מאוהב 9.30, 7.15
כוכב: 007 באור מסוכן 7, משוך פראי 9.30

■ עפולה

מטיעתרון: סוד ההצלחה 9.00

■ חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
מגדל: הטורף 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: אל תקרא לי לבן 9.30 – 7.15 / 4.00 בכורי
כוכבי: רובוקופ 9.30, 7.15, 5.00
עצמאות: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5

רינה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 4.30

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: שם הורד 9.30, 7
חן: לא שם דין 9.15, 7
אורדות: סגור
בית ברל: בית מבכוהים 8.30, 5

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
מה זיו: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
ארזים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

■ נהריה ■ עכו

הדר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
רון: בן זהרי האמריקאי 9.30, 7.15
אודיטוריום: סגור

■ נתניה

הדר: בגד כלך 9.30, 7.15
ריינה: 9.15, 7, 4.30

אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שרון: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 4.30

■ קרית אונו

מרכז קהילתי: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
היכל 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 2: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
היכל 3: משפחת פלורד 9.30, 7.15, 5

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: שוטר ראש 9.30
7.15, 5.00
ראשון: הטורף 9.30, 7.30
בית העם: שם הורד 9.30, 7
הדר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
חן: הטורף 9.15, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: פגישה עיוורת 9.40, 7.30
ארמון: הטורף 9.40, 7.30, 5
לילי: ברודווי להנס 9.30, 7.15, 5
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40, 7.25, 5
רב גן 2: הנוכל האהבה והמאהבת 9.40, 7.30, 5
רב גן 3: מעקב חשאי 9.40, 7.30, 5
רב גן 4: בקצב המועדון 9.45, 7.30, 5
שבתאי: לא שם דין 9.30, 7.15

לנוחות המבקרים מתבקשים לדייק ולהגיע בזמן לבתי הקולנוע

שוטרים סמויים יוצבו כבר בשבת במשחקי הליגה הלאומית

מאת ג.אשר

שוטרים סמויים יוצבו ביציעים החל ממחזור הליגה הקרוב, כך סוכם שלשום בפגישה בין ראשי ההתאחדות לכדורגל למפכ"ל המשטרה דוד קראוס. הפגישה נערכה בעקבות האלימות המתגברת במגרשי הכדורגל, שהגיעה לשיאה בתקיפתו של העיתונאי צדוק יחזקאלי.

הישיבה בין ראשי ההתאחדות והמפכ"ל עסקה בדרכים שיש לנקוט כדי להפחית את האלימות עד למינימום. הובהר, כי המשטרה תעצור מתפרעים ללא התרעה מוקדמת. כבר במשחק בין מכבי נתניה וביתר ירושלים, שיתקיים בשבת הקרובה בנתניה, יוצבו השוטרים הסמויים.

סוכם בין הצדדים, כי החל מהשבת יוקפד עוד יותר על נושא כניסת בעלי תפקידים לשדה המשחק. גם איגוד השופטים יתבקש לצמצם עד למינימום את מספר הנוכחים במגרש. השופטים הראשיים יקבלו הנחיות ברורות מהנהלת איגוד השופטים.

ראשי ההתאחדות לא שותפו עם המפכ"ל לגבי החקירה בדבר זהות התוקף בשבת שעברה בתום המשחק בין בית"ר ירושלים והפועל כפר־סבא. זהו עניינה של המשטרה הובהר בהתאחדות לכדורגל.

כן סוכם, כי ב־4 בנובמבר תקיים המשטרה בשפרעם כנס של מנהלי קבוצות, שופטים, עיתונאי ספורט ועסקנים אחרים הקשורים לכדורגל, שיעסוק במניעת אלימות בשדה המשחק ולאחריו.

ז'אנו ושבתאי לוי מועמדים להעברה

מאת ג.אשר

קבוצת הפועל תל־אביב עשויה לוותר על שירותיהם של שניים משחקניה הותיקים, שבתאי לוי ומורים ז'אנו, בעקבות שרשרת המשחקים הבלתי מוצלחים שהניבו 3 תוצאות תיקו אפס מתוך ארבעה משחקים.

המאמן יצחק שניאור אינו שבע רצון מיכולת הקבוצה במשחק האחרון מול הפועל לוד והביע את עמדתו בפני הנהלת הקבוצה. המגמה במשחקיה הקרובים של הפועל תל־אביב תהיה לשלב צעירים על חשבון הותיקים כך שברנס ובן־עזרא, הרכש מהפועל קרית־אונו, יקבלו הזדמנות על חשבון הותיקים.

שניאור תולה תקוות בחלוץ מיקי בן־שטרית. גם הוא עלול לאבד את האשראי בעוד כמה משחקים אם ימשיך לא להבקיע.

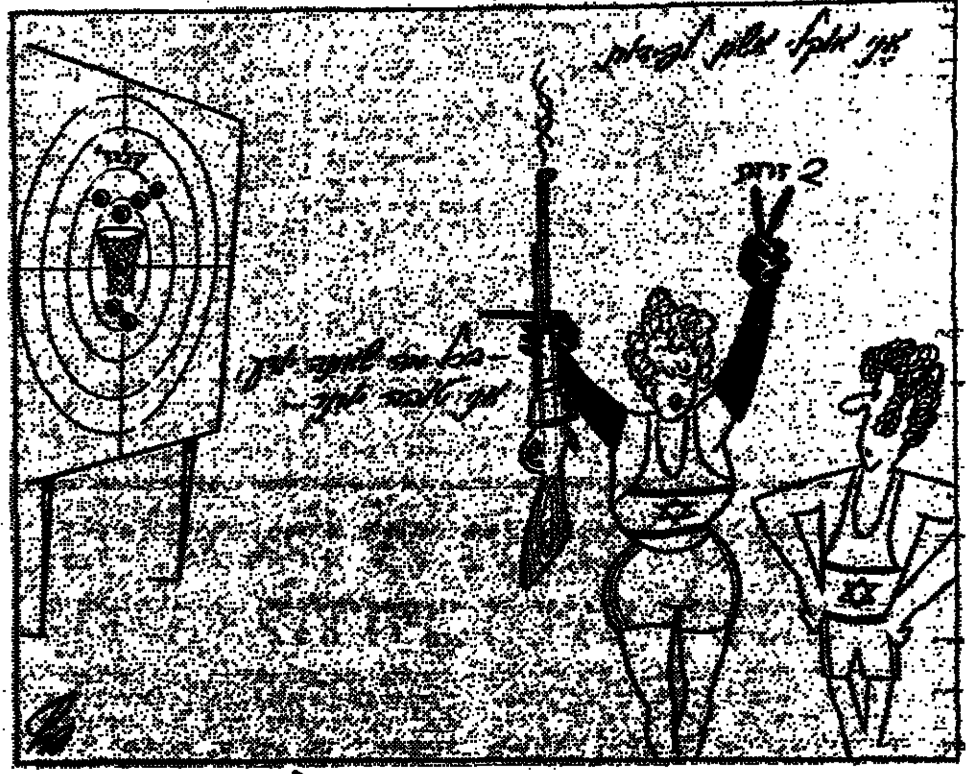

הריינג'רס שמרה על יתרונה בראש טבלת הליגה האנגלית

קבוצת קווינס־פארק ריינג'רס שמרה על הבכורה שלה בליגה האנגלית לאחר שגברה במשחק־חוץ על וימבלדון 1:2. לריינג'רס יתרון של שלוש נקודות לעומת ליברפול, אולם לליברפול שיחקה שלושה משחקים פחות.

גארי בניסטר הבקיע את שערו השביעי העונה בדקה ה־68 והבין־לאומי טרי פנוויק קבע 0:2 לריינג'רס. וימבלדון תקפה בסיום, אולם השכילה רק לצמק ע"י ג'ון פאשנו שלוש דקות מהסיום.

ליברפול שבה והוכיחה את גדולתה, כאשר מחצה את פורטסמות 0:4. היתה זו הפעם השלישית ברציפות, שחולצי ליברפול הבקיעו רביעיה. השערים הובקעו ע"י פיטר בירדסלי, סטיב מקמהון, ג'ון אולדריג' ורוני וילאן.

טוטנהאם, שהעבירה את מגינה הסקוטי הבין־לאומי, ריצ'ארד גאוף, לריינג'רס מגלזגו עבור 1.5 מליון לי"ש, סתמה את פיות המקטרגים בעליה למקום השלישי לאחר נצחון 0:2 על שפילד ונסדי משעריהם של פול אלן בדקה ה־70 והבלגי ניקו קלאסן.

במקום הרביעי מדורגת לתדהמת אחרת, צ'לסי, שסיימה בתיקו 2:2 עם ניוקאסל. צ'לסי נהנתה משער עצמי כבר בדקה השמינית וקרי דיקסון הגדיל את יתרונה. הברזילאי של ניוקאסל, מירנדיניה, העביר כדור מדוד לרחבת צ'לסי ואיפשר לפול גוראורד לצמק. ניוקאסל השוותה שמונה דקות מהסיום ע"י תורסון.

הגבור הגדול היה, ללא ספק, הסקוטי הבין־לאומי של אברטון, גרהאם שארפ, שהבקיע את כל ארבעת שערי קבוצתו לרשתה של סאותהמפטון. ארסנל זכתה אף היא בנצחון גבוה 0:3 על צ'רלטון ואילו מנצ'סטר־יונייטד המאכזבת סיימה בתיקו 1:1 עם לוטון.

שאר התוצאות: קובנטרי – ווטפורד 0:1; אוקספורד – נוריץ' 0:3; ווסטהאם – דרבי 1:1.

בליגה השניה: בירמינגהאם – הודרספילד 0:2; בלקבורן – לידס 1:1; ברדפורד – מידלסבורו 0:2; איפסוויץ' – ברנסלי 0:1; מנצ'סטר סיטי – לסטר 2:4; מילוואל – סווינדון 2:2; אסטון־וילה – פלימות 1:3; ווסט־ברומיץ' – רידינג 1:2; שפילד יונייטד – האל 1:2; שרוסברי – קריסטל פאלס 0:2; סטוק – בורנמות 0:1.

תיקו לריינג'רס

ריינג'רס גלזגו סיימה במגרשה בתיקו אפס עם הארטס והיא מדורגת רביעית. אברדין, שגברה 0:3 על דנפרמלין, מוליכה בראש.

קלן בראש בגרמניה

קבוצת קלן מוליכה בראש בטבלה הגרמנית לאחר שגברה במשחק חוץ על נירנברג 1:2.

שאר התוצאות: קרלסרוהה – דורטמונד 0:2; לברקוזן – קייזרסלאוטרן 0:2; שטוטגארט – בוכום 0:3; מנשנגלדבך – פרנקפורט 1:3; המבורג – ברמן 1:1; מנהיים – שאלקה 0:2; באיירן מינכן – האנובר 1:4; המבורג – אורדינגן 1:3.

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 7.10.1987 תונפקנה סדרות מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
ג' 1257	100	30.12.87	84
ד' 0218	100	3.2.88	119

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג', 6.10.1987 (ערך יום ד', 7.10.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד (סדרות מסוג ג') התשמ"ד – 1984 – ו(סדרות מסוג ד') התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

כדורעף וכדוריד – שנה חדשה

הרשקו: מהפך דמוגרפי
סלע: הפערים יצטמצמו

מאת ברוך רגן

יעקב הרשקו

אהוד סלע

עונת הכדורעף, שנפתחה בשבוע שעבר, לא תביא בכנפיה בשורה חדשה. דומה, שהענף כולו נע כל העת סביב הבה: אותם שחקנים, אותן קבוצות, אותה רמה. המעבר של שחקנים אחדים מקבוצה לקבוצה לא שינה את התמונה הכללית.

יעקב הרשקו, "קפטן" הפועל בת־ים (בן 29, 11 עונות בליגה הלאומית, לשעבר "קפטן" הנבחרת ובעל 60 הופעות בין־לאומיות), כיצד אתה רואה את הליגה הלאומית?

הרשקו: "הכדורעף הישראלי דורך במקום. איני מאמין, כי הליגה תחרוג מרמתה הבינונית. תוצאות רוב המשחקים יהיו ברורות מראש. לא יהיה, לצערי, שום שינוי".

ובכל זאת, כמה שחקנים החליפו אכסניות והיתה תחושה של תנודות ותזוזות בקרב הקבוצות. האם לא תהיה לעובדה זו השפעה על המהלכים?

הרשקו: "יתכן, כי כמה קבוצות יתפסו במעלה הטבלה ואחרות יצנחו לירכתיים, אולם הליגה כולה לא תהנה ממימד איכותי חדש. לדעתי, העברתו של אליעזר כנען מהמעפיל לרמת־אביב תסייע, אולי, לקבוצתו החדשה, אולם חסרונו יורגש במאבקי הצמרת ואף יוציא חלק גדול מעוקצם".

מהן הבעיות העיקריות, הבולמות את התפתחות הענף?

הרשקו: "אין עירוי דם בקבוצות מאחר ששחקנים צעירים אינם נמשכים אליו. כמה שחקנים מבוגרים אף חידשו את ימיהם בקרב בקבוצות וחלק מהן אף נותנים את הטון. ברוב הקבוצות מתאמנים בצורה תובכנית למדי, שלוש פעמים בשבוע, ההתייחסות של השחקנים אינה רצינית. ברור, איפוא, ששתיים־שלוש הקבוצות, שמכסת האימונים שלהן גדולה יותר, הן גם המתמודדות על הבכורה".

אפשר להצביע לפחות על שינוי אחד – מבין 12 הקבוצות הלאומיות שבע משתייכות למגזר העירוני.

הרשקו: "אין לזה שום השפעה על הרמה. אפשר לדבר על מהפך דמוגרפי בכדורעף, אולם לא על מהפכה מקצועית. אפילו הנהגת משחקי הפלי־אוף לא תשנה יתר מבחינת הרמה, אולי רק תוסיף בדבר קטן של מתח בסיום העונה".

מהם, להערכתך, הפתרונות לבעיות הכדורעף?

הרשקו: "צמצום הליגה והבאת שחקנים זרים. אני מאמין, כי איחודן של קבוצות סמוכות גיאוגרפית יצור תשתית איכותית ויעמיד משאבים, שיאפשרו העסקת שחקנים זרים".

מה יהיו יחסי הכוחות בליגה?

הרשקו: "האלופה, הפועל מטה־אשר, תאבק שוב על התואר מול הפועל כפ"ס והפועל קרית־אתא. כפ"ס חיזקה את עצמה בצורה משמעותית ולרשותה עומדת שישיה בין־לאומית מנוסה. מטה־אשר, הקבוצה המקצוענית ביותר בליגה, תתבסס על אודי חבר, אורן שר ואמיר סנפיר ואילו קרית־אתא תהנה ממאגר כוחות מקומי מצויין. הפועל המעפיל, האלופה הגדולה של שנים עברו, איבדה כמה שחקנים מצויינים, ולראשונה היא תתמודד בחלק התחתון של הטבלה. חיים קשים יהיו גם להפועל העוגן ולשתי העולות החדשות, הפועל איחוד עירון ומכבי פ"ת. קבוצתי, בת־ים, הצעירה במכון את הרכבה והיא תהיה קבוצת מרכז טבלה".

בצמצום הפער בין הקבוצות ומאבקים מרתקים בכל חלקי הטבלה יהיו, להערכתו של השוער הותיק אהוד סלע, מבכירי הליגה הלאומית בכדוריד, שתחל בעוד שבועיים.

סלע בן ה־41, זקן שחקני הליגה, מופיע יותר משני עשורים בליגה הבכירה ואינו מותיר רושם, כי הוא מתכוון לתלות את נעליו. אפשר יהיה, איפוא, לשוב ולחזות בביצועיו במדי האלופה, מכבי ראשל"צ.

אודי סלע, מהי התמונה הצפוייה העונה בכדוריד הישראלי?

סלע: "מתח ועניין, אולם דריכה במקום מבחינת הרמה. זהו תהליך, הנמשך כבר שנים אחדות. הישגיה הטובים יחסית, של הנבחרת הלאומית יוצרים טעות אופטית לגבי רמתה של הליגה. זו רחוקה בכמה דרגות מרמת הנבחרת".

מהן שורשי הבעייה?

סלע: "אין הצערה משמעותית של הקבוצות. אותן פנים נראות כמעט בכל עונה ולא צצים כוכבים חדשים. בני־הנוער לא נמשכים לכדוריד אף שהוא ענף אטרקטיבי ועשיר באירועים. לרוב הקבוצות הלאומיות אין תשתית ראוייה והתוצאות ניכרות במשחקי הליגה".

מהם המתכונים שלך לשינוי המצב?

סלע: "אין לי טענות לגבי ההכנות והאימונים בקבוצות ולגבי ההתייחסות המקצועית למשחק. ברוב הקבוצות כבר מתאמנים ארבע פעמים בשבוע, משקיעים עבודה מקצועית יסודית ומשתדלים לשחק בצורה מודרנית. הבעייה היא העדר עידוד רציני. בני נוער נמשכים לעסוק בספורט, הזוכה לכיסוי תקשורתי, מושך קהל ומעורר עניין. אם נשכיל לרתום את אמצעי התקשורת, במיוחד את הטלוויזיה, לסייע לענף נוכל להתמודד מול הכדורסל ולמשוך צעירים".

כיצד תראה הליגה הלאומית?

סלע: "הפערים בין הקבוצות יצטמצמו מאחר שכמה קבוצות תחתית התחזקו. תהיה, לדעתי, תחרות של קבוצות תחתית מהעונה שעברה לעבר מרכז הטבלה, ויותר קבוצות יקשו את חייהן של קבוצות הצמרת. צפויים, לפיכך, מאבקים שקולים ומעניינים יותר. בעונה שעברה שמרו רק שתי נציגות ראשל"צ על יציבות לכל אורך העונה. העונה יהיו שותפות נוספות למאבקי הצמרת, אולי בדמות הפועל ר"ג. עם זאת, הקרב על הכתר ישאר שוב בראשל"צ".

שורת המחדלים במסע לבולגריה מחייבת מסקנות

מאת משה כהן

"המחזור הבולגרי" של הכדורסל הישראלי במשחקי דרג ב' לא היה רק מקצועי. המחדלים הארגוניים היו חמורים לא פחות ונודע, כי במערכת הבטחון נערכת חקירה על "טיסת הלילה לדמשק".

על הכשלון המקצועי של הכדורסלנים רוכב רבות וה"מומחים" למיניהם כבר הציעו דרכים להצלת הכדורסל הישראלי, אבל על כמה "פאשלות" ארגוניות איש לא נתן עדיין את דעתו ויש לקוות שאחרי פרסום רשימה זו יוסקו המסקנות המתבקשות.

רמז ראשון על הצפוי ניתן שלושה ימים לפני הנסיעה לבולגריה, כאשר שלטונות צה"ל סירבו לאשר לשחקן הנבחרת אבי מאור לצאת לבולגריה. התברר, כי הבקשה לאישור היציאה הוגשה זמן קצר יחסית לפני הנסיעה והאיגוד שכחו כנראה כי מדובר בנסיעה למדינה קומוניסטית. רק לאחר מאמצים רבים השיג מאור את אישור היציאה המיוחל.

לאחר ליל שימורים של רוב שחקני הנבחרת, שראשם היה נתון לסכסוך הכספי עם איגוד הכדורסל, קיוו הכל שבבולגריה יפתח העידן החדש של הכדורסל הישראלי.

כבר בדרך לסופיה התברר שהנבחרת פתחה את המסע הקצר ב"רגל שמאל". טיסת חברת "לופטהנזה" מלוד למינכן נחתה דקות ספורות לפני יציאת טיסת ההמשך לסופיה. המזל האיר את פניו לנבחרת הישראלית ולא היו שיבושים בטיסה מת"א. אין ספק שאפילו אם היו שיבושים קלים ביותר הנבחרת לא היתה מגיעה לסופיה כמתוכנן.

ריצה למטוס

בשדה התעופה של מינכן נראה מחזה משעשע, כשחבורת "ענקים" רצה בהיסטריה לעבר המטוס שיעדו סופיה. מיקי ברקוביץ' שהמתין במינכן נראה חיוור וחסר אונים וביקש מספר פעמים שיקראו לישראלים ברמקול. בתמימותו הוא חשב שהמשלחת הישראלית איבדה את דרכה בשדה התעופה הגדול.

לטענת זוהר כהן ממשרד הנסיעות "שגיא טורס" לא היתה ברירה אלא לטוס לסופיה דרך מינכן, ואת משום שרק חודש לפני יציאת הנבחרת לבולגריה ביקשו ממנו לטפל בהסדרת הטיסות ובאותה תקופה לא ניתן היה למצוא מקומות פנויים ברוב המטוסים.

יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ', טוען כי במקרה של שיבוש בלוח הזמנים של הטיסה מהארץ היו ממתינים במינכן לנבחרת הישראלית ורק אז המטוס הזר היה יוצא לסופיה. ראוי לציין, כי כבר חודשיים לפני הטורניר בבולגריה היה ידוע על המיקום והמועד.

מקצוען נוסף

גם על חסרונו של עוזר מאמן דובר רבות בבולגריה. ברור, כי מקצוען נוסף בספסל הישראלי יכול היה אולי לסייע לשחקנים להחזיק מעמד מול הפינים ואז הכל היה נראה אחרת. באיגוד הכדורסל הבינו זאת ובימים אלה מחפשים ראשי האיגוד בקדחתנות רבה עוזר מאמן לאומי.

יורם אוברקוביץ' טוען, כי חוסר המידע על הנבחרת הפינית חרץ למעשה את גורלנו. חלק מאנשי המשלחת הפינית לא האמינו לנו, כשסיפרנו להם כי בנבחרתם מוהוה עבודנו נעלם. השאלה הגדולה היא האם זה מקרי שהנבחרת הפינית הגיעה לבולגריה רק 20 שעות לפני פתיחת הטורניר. היתה סברה, כי המשלחת הפינית עיכבה בכוונה את בואה כדי לסלק מלחמת העצבים שלה מול ישראל לפני המשחק. לפינים היה נוח שהם מהורים נעלם ואחד מראשי איגוד הכדורסל הפיני לא הסתיר זאת בעת בואו למילאנו, שם נערכה הגרלת משחקי אליפות אירופה לאומות. במצב זה נאלץ ויינקרנץ להסתמך על מידע בעופל של עופר פליישר שחזה בנבחרת אס"א של פינלנד חודשים לפני טורניר פלאבן.

לאחר שהתברר סופית כי ישראל נכשלה בטורניר זה נערך טקס סיום מרשים. ההרכב הישראלי שנכח בעת הטקס היה מדולל ולא כולם נראו עומדים יחד עם כל השחקנים המשלחות.

ביום האחרון בבולגריה החל בלגן הטיסות. מנהל הנבחרת, מישקה לפרדין, עזב יחד עם אלימלך ומאור את פלאבן בשעת בוקר מוקדמת. מיקי ברקוביץ' שהגיע בצהריים לסופיה כדי לטוס לוינה ומשם לרומא, נדהם לגלות כי בטעות נמסר לו כרטיס טיסה ל"אתונה. רק באדיבותה של הפקידה בשדה התעופה של וינה נמנעה ממנו אי־נעימות רבה.

שאר שחקני הנבחרת הגיעו לסופיה בערב במטרה לטוס לאתונה. הניסיון להטיס את מרסר למינכן, כדי שיגיע עוד באותו ערב לישראל, עלה בתוהו משום מה ומרסר סבל לילה נוסף מחוץ לביתו.

פרשת דמשק

בשדה התעופה של סופיה התברר לישראלים כי הטיסה של חברת התעופה הבולגרית "בלקן" נוחתת נחיתת ביניים באתונה ומייד ממשיכה לדמשק. חלקם סירב לעלות לטיסה ורק לאחר שהמארגנים דאגו לכך שהם יעלו אחרונים הסכימו הישראלים ברגע של חולשה לעלות למטוס.

לישראלים היו אלטרנאטיוות אחרות, כמו המתנה של יום נוסף ואז לטוס בביטחה למדינה מערבית אחרת, או אפילו לעלות על הרכבת מסופיה לאתונה.

הישראלים עלו אחרונים למטוס, שהיה מלא בערבים. צריך לזכור שבאותה העת המתה סופיה בתושבים ממדינות ערב שבאו ליטול חלק בחגיגות יום העצמאות הבולגרי וחלקם טסו לדמשק.

הישראלים החליטו לא לגלות לאיש את זהותם והתייחסו לטיסה זו כמבצע צבאי. אולם, המלווה היהודי הנחמד של הנבחרת, פטר מרקוב, עלה למטוס וממש לפני המראתו איחל להם הצלחה וטיסה נעימה ב..עיברית. מרקוב לא הבין כנראה מדוע הישראלים עשו את עצמם שאינם מבינים את שפתו.

הטיסה בת השעה היוותה סיוט. לשאלות הנוסעים הציגו עצמם חלק מהשחקנים הגבוהים והבהירי העור לשחקני הנבחרת ה...פינית ולאבאן מרסר הוצג כשחקן החיזוק. בשדה התעופה של אתונה נשמו כולם לרווחה ורק אז החלו להבין את המשמעות החמורה של עלייתם למטוס שיעדו הסופי היה לדמשק. מעניין מה היה קורה אם אחד מחברי ארגוני המחבלים (יש סיכוי סביר שהיו בטיסה זו גם מחבלים) היה מגלה איזה "מטמון" נפל לידיו, או מה היה קורה במקרה של שביתה בשדה התעופה של אתונה.

"שערוריה" כך מגדיר יורם אוברקוביץ' את הטיסה לדמשק וטוען, כי אם הוא היה שם – סביר להניח שהנבחרת לא היתה עולה על טיסה זו.

זוהר כהן ממשרד "שגיא טורס" טוען כי חברת "אל־על" היתה אחראית על טיסה זו והוא לא ידע שהיעד הסופי הוא לדמשק. לטענתו, גם שרותי הבטחון היו צריכים להתערב מראש ולאסור את הטיסה. "המסלול אושר ע"י כל הגורמים המתאימים ואיש לא שם לב לעובדה שמדובר בטיסה שהיעד שלה הוא דמשק". זוהר כהן גילה לאחר בדיקה כי כל הטיסות של חברת "בלקן" מסופיה לאתונה מבסיכות לאחר נחיתת ביניים לאחת ממדינות ערב.

יורם אוברקוביץ' לי לא היה קורה

"תאמין לי שכל ארגון הנסיעה לבולגריה עלה לי בהרבה בריאות ואחרי שנודע לי על הטיסה לדמשק לא יכולתי לישון כמה לילות", הוא מציין.

על העובדה שהיו מחדלים בנסיעה זו אין עוררין. כעת צריך לראות מי ישלם את המחיר ומה יהיו הלקחים בעתיד.

אין ויזות

עם נחיתת המטוס בשדה התעופה של סופיה התברר כי אין אשרות כניסה למשלחת הישראלית. הבולגרים טענו כי הם היו צריכים לקבל טלקס נוסף המאשר באופן סופי את בוא המשלחות ואז היו ה"ויזות" נמסרות ללא המתנה של קרוב לשעתיים בחום היוקד. עוד טענו הבולגרים, כי אם היה מגיע נציג ישראלי לסופיה כמה ימים לפני פתיחת הטורניר הכל היה מוסדר ואי־ההבנות היו נמנעות.

לטענת ראש המשלחת לבולגריה, משה קובר, ההמתנה הממושכת נבעה בגלל העובדה שלא נמצא בשדה התעופה איש מבין המקומיים הדובר אנגלית ורק לאחר שנמצא ה"גואל" נמסרו ה"ויזות". יורם אוברקוביץ' טוען, כי איגוד הכדורסל הבולגרי שלח טלקס המאשר את בוא המשלחת הישראלית ומודיע על קבלת אישורי הכניסה הדרושים. מעניין מדוע המשלחות מפינלנד ויוגוסלביה לא נתקלו בקשיים בסופיה.

עד כמה חסרו הישראלים אפילו ידע מינימאלי על העשה בבולגריה, תעיד העובדה שהם הגיעו לסופיה עם לבוש חורפי ובשדה התעופה הם נאלצו "להתגולל" באחת הפינות כדי להחליף את הבגדים החמים בבגדי קיץ.

מישקה לפרדין בבוקר לפולין

בכך לא תמו התלאות בשדה התעופה הקטן של סופיה. התברר, כי המזוודה של הארווי לאסוף לא הגיעה לסופיה ועקב כך הוא נאלץ להחמיץ את אימוניה הראשונים של הנבחרת. קבוצות רבות באירופה נוהגות לצאת לטורנירים קצרים רק עם תיק צד, כדי להמנע מסיכונים של איבודי מזוודות. יורם אוברקוביץ' אומר, כי בעתיד הדבר ישקל בנסיעות קצרות של הנבחרת הישראלית.

המפגש הראשון של השחקנים עם העיר הבולגרית פלאבן הכניס את כולם להלם. בתחילה הכל נראה בבולגן וכדי למצוא כמה בקבוקי "קוקה־קולה" נאלצו ראשי המשלחת לעמול קשה. דבר זה מחזק את הטענה, כי נציג ישראלי חייב היה להגיע לבולגריה קודם־לכן כדי להבין את כל הסידורים הדרושים.

הכרו מזכרות

בשביל רוב השחקנים הבולגרים היה המפגש עם הישראלים בבחינת היכרות ראשונה. הם שמעו עלינו רבות ובאופן טבעי הם ביקשו דגלונים למזכרת, אבל המספר המועט של הדגלונים והמזכרות שהביאו איתם ראשי המשלחת אילץ את הישראלים לסרב לבקשותיהם הנרובות של הבולגרים. אוברקוביץ' מודה, כי היה זה מחדל של יחסי ציבור והיה צורך לחשוב גם על נקודה זו. צריך לזכור שישראל שיחקה במדינה עויינת שתושביה אינם מורגלים לראות ישראלים לעיתים תכופות.

במשך היום שקדם למשחקה של ישראל מול פינלנד היתה השיחה המרכזית במחנה הישראלי על "פרשת התשלומים". חלק מהשחקנים הרגישו כי לאחר העליה לדרג א' (שנראתה להם כמובטחת) יעשה החשבון הסופי עם איגוד הכדורסל. המעניין הוא כי לאבאן מרסר, שבגללו כביכול פרץ הסכסוך, נראה מאוד מבודד והוא הירבה להעסיק את עצמו בקריאת ספרים. משה ויינקרנץ הביע את תקוותו, יום לפני משחק הפתיחה מול פינלנד, שפרשה זו לא תשפיע על הנבחרת הישראלית במשחקה הראשון. לדעתי, בעת המשחק היה ראשם של השחקנים נתון רק במשחק, אבל בעת אימוני ההכנה ראשם היה נתון גם לעגל הזהב.

במשחק השני של הטורניר מול בולגריה נשכח כבר העניין הכספי והשחקנים נלחמו בחירוף נפשם לכעו כבודם. במהלך המחצית השניה נפגע לאבאן מרסר בגבו והוא נאלץ לנטוש את המגרש. המעטה של הנבחרת לא הבין מה קרה למרסר, שפונה לבדיקות בבית החולים המקומי. אין ספק, כי רופא היה מסוגל להבין מייד כי לא היה מדובר בפגיעה רצינית והיו שטענו, כי מרסר שהמצטיין עד לפגיעתו היה חוזר לשחק ואז ישראל היתה גוברת על בולגריה בהפרש נקודות גבוה. הדבר היה מבטיח למעשה את עלייתה לדרג א'.

בירושלים מאמינים ביכולתם להיות ה"סוס השחור"

מאת אלי גרונר

יתכן שראינו במחזור הפתיחה של הליגה הלאומית בכדורסל את הסוס השחור – הפועל ירושלים. על־פי משחקה מול מכבי נתניה נראה שלפחות שחקני עיר היהלומים יאלצו להיאבק נגד הירידה לליגה הארצית.

הנתנייתים שיחקו ברוב שלבי המשחק עם שישה אמריקאים ובאולמם הביתי הם יהוו קרוב לודאי אגוז קשה לפיצוח. לנתניה יש בעיה מתחת לסלים ועובדה זו עלולה לעלות לה לא אחת ביוקר רב.

ה"קפטן" הנתנייתי, קרטק, אומר באנגלית שוטפת: "היינו צמודים לכל אורך המשחק, אבל התמוטטנו בדקות הסיום. אין דבר, ננצח אותם אצלנו".

הפועל ירושלים גרמה לאוהדיה הרבים קורת רוח. זוהי קבוצה עם פוטנציאל רב, המסוגלת להפתיע אפילו את "אריות" הליגה.

אין ספק שהרכש בדמותם של ארז חזן וקיט בנס מתחיל להוכיח את עצמו ויחד עם שני השחקנים הזרים של הקבוצה צפוי לה עתיד ורוד.

ארז חזן עדיין לא מרוצה מיכולת קבוצתו: "יש מקום לשיפור אבל הקבוצה רצה היטב", הוא מציין. גם קיט בנס נשמע אופטימי: "בסיבוב הראשון נהיה את הפתעת הליגה ובסיבוב השני כבר כולם ילמדו להיזהר מפנינו".

בירושלים מקווים שהפצועים יהיו כשירים לקראת משחק הליגה הקרוב נגד האלופה, מכבי ת"א. ריקי בראון סובל ממים בברכו מזה זמן רב וארז חזן סובל מפגיעה ברגלו.

הערב המחזור ה־3 בארצית

מאת משה כהן

המשחקים בין אליצור קרית־אונו והפועל גבעתיים בדרום והפועל איתן גבת להפועל נהריה בצפון, יעמדו הערב במוקד משחקי המחזור השלישי בליגה הארצית בכדורסל.

● מחוז דרום: אס"א ת"א – הפועל באר־שבע, מכבי ראשל"צ – אליצור ת"א, מכבי חולון – הפועל אשקלון/קרית־גת, גבעת־שמואל – הפועל בען, הפועל ר"ג – מכבי דרום ת"א.

● מחוז צפון: הפועל כנרת – הפועל עידדור/כפר־תבור, אליצור קרית־אתא – הפועל קרית־שמונה, מכבי מגדלים – הפועל גן־שמואל, מכבי חדרה – הפועל בית־שאן, מכבי כרמיאל – מכבי קרית־מוצקין.

תובע לפזר את מוסדות הפועל

מאת ג.אשר

הרצל חגי, חבר מזכירות מרכז הפועל, עתר לאליהו נאווי, יו"ר רשות השיפוט בהסתדרות, בגין חריגות חמורות, לדבריו, בהרכב ותיפקוד מרכז הפועל.

חגי מדגיש, כי מליאת מרכז הפועל אמורה למנות על־פי התקנון 100 חברים, אולם בפועל היא מונה 134 חברים. יתר על־כן, אומר חגי בעתירתו, מזכירות מרכז הפועל אמורה למנות לא יותר מ־27 חברים, אולם בפועל היא מונה 48 חברים.

כן כותב חגי, כי על־פי התקנון המנין החוקי לישיבות המזכירות והמרכז אמור להיות 50 אחוז ממספר חבריהן. בפועל מתקיימות ישיבות ומתקבלות החלטות כשמספר המשתתפים קטן מהמספר המתחייב בתקנון.

חגי מבקש מרשות השיפוט להורות על פיזור המוסדות האלה או לפסול את ההחלטות, שהתקבלו שלא בהתאם לתקנון, או להילופין לתת צו הצהרתי, שהמוסדות האלה בלתי חוקיים.

• מזכירות הפועל תל־אביב בחרה בסוף השבוע את הנהלת האגודה, הכוללת 9 חברים בלבד: אלי מילר, משה ולדמן, עוזי כהן, דוד טכת, יוסף יצחקוב, איסר היימן, שמואל קרייזברג, אברהם מזרחי ואשר גולדשלגר.

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

"תכנית מס' חפ/1024 ד' – הרחבת בית הקברות חיפה" המהווה שינוי להתכנית חפ/229 – תכנית כהאר של העיר חיפה, ומשפיע על תכניות:

חפ/1024 ד' – הרחבת בית הקברות היהודי, שינויים בקשר להתוויית דרך שירה.

חפ/1714 – ביטול דרך ליד בית העלמין היהודי.

מקום התכנית: המורדות המערביים של הר הכרמל.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3373 התשמ"ו, עמוד 2974.

השינוי האמור, בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים, ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

כ"ז באב התשמ"ז
21 באוגוסט 1987

בבית משפט השלום בחיפה

בענין: יעקב רשלה בוטשטיין ע"י ב"כ עוה"ד ש. אלקון ו/או ר. לוי מרח' ירושלים 15 חיפה 33132

נגד

הנתבעת: עזבון המנוחה

אלה שוחר ז"ל

שכתובתה כיום אינה ידועה

הזמנה לדין

אל הנתבעת הנ"ל. הואיל והתובעים הגישו לבימ"ש השלום בחיפה תובענה נגדך כמפורט ובכתב התביעה שהעתקו ממנו שמור עבורך בבימ"ש זה, הנך מוזמנת להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו. הידוע לך שאם תגישי כתב הגנה ולא תתייצבי למשפט, יינתן באותו יום פס"ד שלא בפניך. אך אם לא תגישי כתב הגנה במועד שנקבע לכך, יינתן פס"ד שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט וההזמנה להתייצב תבוטל.

י. בוק
מזכיר ראשי

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

בית התלמוד ומתיבתא תורת אמת הגישו בקשה להקלה ואת מס' 953 לקיים גן ילדים בקומת א' רח' בבית מגורים ברחוב רבנו תם 5 גוש 6122 חלקה 213, באזור ג'.

וזה לא בהתאם להיתר הבניה שהוצא לבניין הנ"ל. כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה להוספת לאחוזי בניה 6%, ברחוב רב מסמריץ מס' 17 גוש 7047 חלקה 127.

תיק בנין 058–5/3674

בקשה מס' 878998

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום בתאריך פרסום מודעה זו והתבאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. ספפי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

בת 23 נרצחה בביתה בנתניה ביום כיפור – בדקירות סכין

בקריית מוצקין נרצח גבר בן 42 כנראה על רקע סכסוך כספי

מאת חנה מאר, כתבת „דבר" בשרון

ירדנה חמו, צעירה בת 23 מנתניה, נרצחה ביום כיפור בדקירות סכין.

הרצח אירע בשעה 5.30 לפנות־בוקר ברחוב שמורק 61, בשכונת אזורים בדרום נתניה. מביתה של משפחה המתגוררת בקומה הרביעית נשמעו צעקות. בדירה נמצאה בת המשפחה, ירדנה חמו, כשהיא פצועה קשה מדקירות סכין. היא הועברה כמצב אנוש לבית־החולים לניאדו בנתניה, שם נפטרה לאחר מכן.

כחשודים בביצוע המעשה נעצרו אמה של הנרצחת ושני אחיה.

רצח בקריית־מוצקין

יוסי ליברוביץ, כותב „דבר" בגליל המערבי, מוסר:

יוליק גיסמן, עובד לשעבר בעיריית קריית־מוצקין, בן 42, נרצח בליל חמישי כנראה בעת מריבה בין שני תושבי האיזור, בבני שלושים. הוא נדקר מספר פעמים בשברי בקבוקים וגולגלתו נחבטה כמה פעמים במכשיר קהה.

גופת הנרצח נמצאה בערב יום כיפורים בשעה 6.10 בבוקר בחורבה עזובה ברחוב יעל 5 בקריית־מוצקין על־ידי עובר־אורח, עטופה סדין לבן ובצידה השמאלה כתם דם גדול.

לזירת הרצח הגיעו מיד כוחות משטרה גדולים בפיקודו של מפקד תחנת זבולון, סנ"צ־ניצב יעקב בורובסקי. למקום הוזעקה גם ניידת לזיהוי פלילי והחוקרים החלו לאסוף ממצאים ראשונים בשטח.

שכנים סיפרו, כי במשך הלילה שמעו שברי בקבוקים שהתנפצו. לאחר שהתבררה זהות הנרצח גילו החוקרים, כי למנוח היתה דירה ברחוב יעל 12, כ־20 מטרים ממקום הימצאות הגופה. כשהתדפקו על הדלת גילו במקום שני צעירים שהכחישו כל קשר למעשה. הדירה היתה נקיה ושטופה, דבר שהגביר את חשד השוטרים. החוקרים המשיכו בחיפוש אחר ממצאים ולהפתעתם, גילו לא הרחק מן הדירה ערימה של שברי בקבוקים, שכנראה הושלכו מיד לאחר הרצח. השכנים העידו, כי שני הצעירים אכן שטפו את הדירה במשך הלילה.

יוליק גיסמן התגורר ברחוב החשמונאים בקריית־מוצקין יחד עם אמו הקשישה. השכנים ברחוב יעל 12 כמעט לא ידעו לספר על הנרצח דבר מלבד העובדה שבצעירותו, כנראה הסתבך בפלילים והיה מכור לטיפה המרה. המשטרה סבורה, כי גיסמן נרצח בעקבות סכסוך כספי עם הדיירים ברחוב 12, להם השכיר את דירתו.

עגל בעל שני ראשים נולד בקיבוץ מעגן

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

בקיבוץ מעגן שבעמק הירדן לא השתעממו ביום כיפור. את מרבית שעות היום עשו חברים רבים ברפת של המשק, שם צפו בלידה נדירה של עגל בעל שני ראשים. יצויין, כי אף שאין זו פעם ראשונה, הרי שלידת עגל בעל שני ראשים היא בבחינת תופעה נדירה.

העגל נולד כאחד משני עגלים תאומים. ראשיו מחוברים באמצעיתם ולפיכך יש לו שני פיות היונקים בעת ובעונה אחת, ארבע עיניים ושני אפים. יחד עם זאת, יש לו רק שתי אוזניים.

רפתנים מנוסים מהעמק שהגיעו לרפת של מעגן, הביעו את הפתעתם לנוכח העובדה שלמעלה מעשר שעות לאחר שיצא לאוויר העולם, עדיין נשם העגל בעל שני הראשים, אף שבדרך כלל נולדים עגלים כאלה כשהם מתים או מתים מיד לאחר מכן. נראה כי גם עגל זה לא יאריך ימים ובמעגן התלוצצו אתמול שהנה, סוף סוף נולד משהו עם ראש גדול בקיבוץ...

אין שידורים? יש וידיאו!

שעות אחדות לפני כניסת יום־כיפור ניתן היה למצוא את המוני בית־ישראל, מקטן ועד גדול, בספריות הווידיאו ובחנויות. (צילום: אילן אוסמדרייבר)

מנהלת הכנרת: זלזול ואדישות למשק המים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

הכנרת מתחילה את עונת החורף במפלס הנמוך למינוס 210 מטר ושבעים ס"מ ופירוש הדבר – עליה במטר אחד ושבעים ס"מ בהשוואה לאותה עונה בשנה שעברה. ממנהלת הכנרת נמסר כי בחורף האחרון ובעקבות הפשרת השלגים שלאחריו, עלה מפלס הכנרת בכשני מטרים.

יחד עם זאת, הביעו אנשי מנהלת הכנרת דאגה מהאדישות והזלזול שמגלים, לדבריהם, המוסדות הנוגעים בדבר והציבור הרחב באשר למצב משק המים בארץ ומצב הכנרת. „החורף האחרון השכיח מכולם את מצבו הבסיסי הקשה של משק המים בארץ ואל כולם חזרה השלווה והאדישות ואלה אינם כלל במקומם", אמר בסוף השבוע צבי אורטנברג, יו"ר מנהלת הכנרת. לדבריו, הגרעון במשק המים הארצי עדיין גדול ואינו מותיר שום מקום לאופטימיות.

במחצית הראשונה של השנה הנוכחית נשאבו מהכנרת למוביל הארצי מעל מאתיים מיליון מטר מעוקב מים וזוהי כמות הגדולה יותר מסך כל כמות המים שהוזרמה מהכנרת למוביל בכל שנת 1986.

מושב צפורי עיקל רכושו של תושב, נכה צה"ל

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

ועד מושב צפורי, שבגליל התחתון, עיקל את רכושו של תושב הכפר, בטענה כי האיש חייב לאגודה 100 אלף ש"ח.

יהושע ביאליקוב (אב לשלושה, יוצא קיבוץ בן 38, ונכה צה"ל שחלה בכליותיו במהלך שירותו הצבאי, ונזקק עתה לדיאליזה מדי יום ביומו), קנה משק בציפורי. מזכיר המושב טוען, שהזוג ביאליקוב התכוון למכור את הפרות ואת הציוד ולעזוב את המושב מבלי לפרוע את חובותיו הכבדים לאגודה.

המשפחה מכחישה בתוקף את דברי המזכיר וטוענת שמעולם לא התכוונה לעזוב את ציפורי. לדבריהם הם השקיעו במשק מאות־אלפי שקלים, וחלה טעות ברישום גובה החוב בהנהלת החשבונות של המושב.

בני הזוג אומרים, כי הם הגיעו „עד פת לחם" מאחר שהאגודה מסרבת לאפשר להם למשוך כספים על אף שהם העבירו להם את כל התוצר.

נמסר שהמושב עיקל גם את חשבונות הבנק של הזוג, הנאלץ לחיות עתה מהקיצבה המשולמת לראש המשפחה כנכה צה"ל.

הקבלן נחום קלקא נעצר ושוחרר בערבות 2 מיליון ש'

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

נחום קלקא, בן 56, קבלן הבניין שנמלט מהארץ בספטמבר 82 לאחר שנחשד בהברחת 5 מיליון דולר לחו"ל נעצר ביום שישי על־ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה ומס הכנסה, ושוחרר בערבות של 2 מיליון שקלים בבית־המשפט השלום בתל־אביב.

רב־פקד אשר שמיר, בארכות היחידה הארצית לחקירות הונאה במטה הארצי, ויוסף שבירו, נציג מחלקת החקירות במס ההכנסה, אמרו בבית־המשפט, כי נחום קלקא מנהל את פעילותו במסגרת מספר חברות שבכולן הוא בעל מניות ומנהל. בהתאם למידע שהגיע אליהם, נהג קלקא להבריח הון לשוויץ אשר הסתכם עד ספטמבר 1982 ביותר מ־5 מיליון דולארים המוחזקים בחשבונות בנקים והשקעות בניירות ערך בחו"ל. הון בהיקף זה איננו עומד בשום יחס להכנסותיו המוצהרות לשנת המס 1982, ולכן קיים חשד סביר שמקורו בהכנסות שהושמטו על־ידי החברות ובאמצעותן – שבשליטת קלקא.

כן עולה חשד כי קלקא עבר על חוק הפיקוח על המטבע בעת שהבריח את ההון לחו"ל, ועל כן יש לחקור אותו, כמקובל, דבר שנמנע מן המשטרה, בעת שנמלט לחו"ל.

שתי הרשויות הסכימו לשחררו בתנאי שיתייצב במשרדי פקיד השומה על־פי דרישה, שלא ייצא מהארץ עד סיום משפטו, שיפקיד את דרכונו לפני סיום המשפט במחלקת החקירות של מס ההכנסה ויפקיד ערבות עצמית של 500,000 שקלים וערבות צד ג' בסך 2,000,000 שקלים. שופט בית־המשפט השלום בתל־אביב, השופט יצחק בראון, הסכים לשחרר את קלקא על־פי הדרישה.

החקירה נגד נחום קלקא החלה לאחר שישראלי לשעבר, ישראל זילברברג, נעצר בנמל התעופה בן־גוריון, ובכיסו רשימת ישראלים בעלי חשבונות בנק בשוויץ. אחד מהם היה הקבלן ואיש העסקים נחום קלקא. הקבלן, ששהה באותה עת בחו"ל, החליט שלא לשוב לישראל כדי שלא ייעצר. משפחתו נשארה בישראל.

שובו של נחום קלקא התאפשר בעקבות מו"מ שהתנהל, בחשאיות, בין אברהם צרפתי, ראש מחלקת החקירות של מס ההכנסה בשיתוף עם אגף החקירות של משטרת ישראל ובין פרקליטו של קלקא, עורך־הדין יהושע גלברד (פרקליטו של „פשוש" מהשב"כ). קלקא ישב בתרוצת השנים האחרונות באירופה.

בן־ישראל: על מועצות פועלים גדולות להרחיב הסיוע לשכונות

מתפקידם של הארגונים לשכונות במועצות הפועלים הגדולות, להעמיק ולהרחיב את הפעילות בשכונות – אמר גדעון בן־ישראל יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים בסיור בשכונת כפר־שלם בתל־אביב, ערב יום כיפור.

בן־ישראל שסייר, יחד עם פלטיאל סגל, ראש מחלקת השכונות והפעולה הקהילתית בהסתדרות, נפגש עם ראשי ועדי השכונות בכפר שלם וביצרון, ושמע מהם על בעיות השכונות ועל יחסי עיריית תל־אביב ומועצת פועלי תל־אביב אליהן.

ראשי הוועדים וכן ראשי קבוצת הכדורגל הפועל כפר־שלם, התלוננו על כך שגם העירייה וגם מועצת הפועלים אינן מעניקות את תשומת הלב הראויה לקבוצה שכונתית המשחקת בליגה ב', ועל כך שאין מקציבים תקציב לשיפוץ ותיקונים במועדון ההסתדרותי המקומי כדי לאפשר הרחבת הפעילות התרבותית במקום. אל המסיירים נלווה גם צדוק קעידה מזכיר מועצת פועלי תל־אביב.

סיור זה היה השלישי במסגרת סיורים, בעת האחרונה, של גדעון בן־ישראל בשכונות בתל־אביב.

יו"ר האגף לארגון ולמועצות הפועלים הודיע, שיתבע ממועצות פועלים גדולות קידום הפעולה בשכונות.

„אל־על" עשויה לרכוש עוד 2 מטוסים כדי לעמוד בעומס – ג'מבו ובואינג

מאת אריה אגיר, סופר „דבר"

„אל־על" עשויה לרכוש שני מטוסים נוספים במהלך השנה הבאה במחיר כולל של 146 מיליון דולר כדי לעמוד בעומס התנועה הצפוי בשנת ה־40 של המדינה. שני המטוסים החדשים יגדילו את כושר ההטסה של החברה ב־12 אחוז. בחודש אוגוסט השיגה „אל־על" שיא חדש בהובלת נוסעים ומטען בכל תקופת קיומה.

שני המטוסים הם ג'מבו ו„בואינג 757". רכישת הג'מבו כבר אושרה על־ידי המפרק עמרם בלום, הממלא את תפקיד יו"ר מועצת־המנהלים. מטוס זה ייכנס לשירות מיבצעי ב־1 במאי 1988 ויאפשר להאריך את עונת השיא עד אמצע מאי במקום עד מארס עד כה.

רכישת ה„בואינג 757" עדיין לא אושרה סופית. אם תאושר, אמור המטוס להיכנס לשירות מיבצעי בחודש יוני. זה יהיה המטוס השלישי מדגם זה בשירות „אל־על". המטוס הראשון יימסר ל„אל־על" בסוף החודש הבא והשני כעבור חודש. ה„בואינג 757" יחליף את מטוסי ה„בואינג 707" הישנים, ששימשו בשמי אירופה ותיאסר טיסתם תוך שנתיים. בבריטניה ייכנס האיסור לתוקפו כבר בעוד שלושה חודשים. המטוס החדש נצרך לקווים אירופיים, שבהם אין אפשרות להשיג תפוסה רווחית למטוסי „בואינג 767".

ל„אל־על" שישה מטוסי „בואינג 707". עם קליטת המטוסים החדשים יוצאו מן השירות בשנה הבאה 3־4 ממטוסים אלה.

על־פי התחזיות, יגדל מספר נוסעיה של „אל־על" בשנה הבאה ב־8.5 אחוזים, לאחר שבשמונת החודשים הראשונים של השנה חל גידול של 16 אחוזים, בהשוואה לגידול שנתי של 5 אחוזים שצופה איגוד חברות התעופה הבינלאומי יאט"א. התפוסה בטיסות „אל־על" הגיעה בשמונת החודשים הראשונים של השנה ל־76 אחוזים בהשוואה ל־73 אחוזים בתקופה המקבילה אשתקד. בחודש שעבר השיגה „אל־על" שיא של כל הזמנים בתולדותיה, בגידול מספר הנוסעים ב־12 אחוזים ואילו מספר הטיסות גדל ב־4.5 אחוזים בלבד. התפוסה הגיעה באוגוסט ל־87 אחוז, בהשוואה ל־85 אחוזים באותו החודש בשנה שעברה.

הפרקליטות קוראת לבג"ץ לדחות עתירת צוקר על האיצטדיון בי־ם

(ע). – פרקליטות המדינה קוראת לבג"ץ לדחות על הסף את עתירתו של ח"כ דדי צוקר, שביקש מבג"ץ להורות לראש הממשלה, המחזיק את תיק הפנים, לאשר לאלתר את תוכנית האיצטדיון בשכונת מלחה בירושלים.

הפרקליטות קובעת בהודעה שהוגשה ביום ו' לבג"ץ, כי עתירתו של ח"כ דדי צוקר מוקדמת והוגשה בטרם מוצו כל ההליכים הנדרשים על־פי חוקי התכנון והבניה. בהודעה נטען, כי התוכנית הועברה לשר הפנים ביום ה־28 ביולי השנה ועם קבלת התוכנית התברר שהיא חורגת מהוראות תוכנית מתאר ארצית. לצורך כך הוגשה תוכנית מתוקנת ב־21 באוגוסט השנה. העתירה הוגשה עוד בטרם הגישו למשרד הפנים תוכניות מתוקנות.

עובדה זו, שהעתירה הוגשה מוקדם מדי, נטען בהודעה מציבה סימני שאלה באשר למניעי העותרים.

עוד נאמר בהודעה, כי כל עוד לא מוצו ההליכים המינהליים ולא התקבלה החלטה סופית, לא ניתן כלל לדון בעתירה בבג"ץ ויש לדחותה על הסף.

באשר לטענת העותרים, כאילו חייב היה שר הפנים להחליט בתוך 15 יום, טוענת המדינה, כי אין כל אפשרות מעשית לערוך בדיקה רצינית ועניינית של התוכנית בתוך 15 יום, מה גם שמבחינה משפטית אין הוראה בחוק המקציבה זמן למתן החלטתו של שר הפנים.

איגוד חברות הביטוח – למבצע נגד תאונות

מאת מאיר תרמור, סופר „דבר" לענייני כלכלה

איגוד חברות הביטוח יזם מבצע מלווה בפרסים שייקרא „אין תאונה בלתי־נמנעת". כל בעל רכב יקבל עם חידוש פוליסת הביטוח טופס הרשמה לתחרות שהשתתפות בה תעלה 20 ש"ח. פעם בחודש תוגרל בין כל המשתתפים מכונית שתימסר לזוכה אם לא עבר עבירות תנועה במהלך שנה – על כך מסרו שלושה ראשי איגוד חברות הביטוח במסיבת עיתונאים שנערכה בבית סוקולוב בתל־אביב.

על־פי הערכה ישתתפו במבצע כ־58 אחוז מכלל 700 אלף בעלי הפוליסות ומכאן שצפויה הכנסה של כשבעה מיליון ש"ח. גם חברות הביטוח ישתתפו בסכומים שונים במבצע.

אם אתה מכיר את חוקי התנועה האזן לגלי צה"ל בסוכות וזכה בפרסים.

בכביש הייה ~~צודק~~ חכם!

הסנה מציעה שתנהג בחוכמה

קבלת מודעות 24 שעות ב דחף

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל

הלוח הכללי דבר

מתקבלות 24 שעות ביממה

ב' דחף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 239952 248518

אם ברשותך מניות בנקאיות חסומות, כדאי שתזכור כי בסוף אוקטובר 1989 תקבל תמורתן סכום בשקלים השווה ל־134 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

שמורה לך גם הזכות לפדיון מוקדם של המניות שברשותך. אם תנצל זכות זו ותודיע על כך לבנק עד 20 באוקטובר 1987, תקבל בסוף אוקטובר סכום בשקלים השווה ל־112 דולר לכל 100 דולר מניות שהיו לך ב־1983.

אולם, לפני שתחליט מתי לפדות את המניות, כדאי שתדע כי עכשיו נוספו למניות שברשותך יתרונות חשובים ההופכים אותן להשקעה שהיא ייחודית בתכונותיה בשוק ההון הישראלי.

אם תבחר בהשקעה זו תיהנה מ:

■ **בטחון**
פדיון המניות מובטח בהתחייבות הממשלה.

■ **תשואה גבוהה פטורה ממס**
בעת הפדיון הסופי תקבל 134 דולר המבטיחים תשואה דולרית של 9.4% לשנה בשנתיים הקרובות.

■ **הגנת הצמדה**
בתקופה שבין אוקטובר 1987 לאוקטובר 1989 תקבל הצמדה לדולר בצירוף תשואה של 9.4% כאמור, או הצמדה למדד, לפי הסכום הגבוה.

■ **נזילות**
ב־1.11.87 תירשמנה המניות למסחר בבורסה לני"ע בת"א. כך יהיה בידך למעשה נכס כספי אותו תוכל לממש בכל עת ע"י מכירה בבורסה.

עכשיו, כשאתה כבר מכיר את כל היתרונות, תוכל לשקול בעצמך ולהחליט מה הטוב ביותר עבורך. אם תעדיף שלא לפדות את המניות עכשיו וליהנות מהתנאים המשופרים - **פשוט על תעשה דבר!** התנאים המשופרים יחולו אוטומטית על כל המניות שבעליהן לא יודיעו אחרת לבנק.

על כן, אל תפדה את המניות הבנקאיות לפני שבדקת מה טוב בשבילך

✂ גזור ושמור לעיון לפני החלטה

משרד האוצר

לשכת הפרסום הממשלתית

לחברנו משה פרי
אתך באבלך במות אביך
חיים ז"ל
יאיר כהן
וצוות עובדי חברת
מפעלי תרבות וחינוך

על מותו של **משה חובב** ז"ל
מתאבלים
הנהלת קול־ישראל וחבר העובדים

במלאת שנתיים לפטירתו של יקירנו
משה גולדשטיין ז"ל
סגן ראש עיריית תל־אביב לשעבר.
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
מחר יום שני י"ב תשרי תשמ"ח 5.10.87
בשעה 3.45 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בתיים
אוטובוס יצא בשעה 3 אחה"צ, מרח' ויצמן 21 תל־אביב.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על מותו של
קרבצ'יק שלמה ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום ראשון י"א תשרי תשמ"ח 4.10.87
בשעה 14.30 בכפר סמיר, אוטובוס יצא מרחוב הפועל 14 א'
חיפה בשעה 13.45.
המתאבלים:
אשתו – אלקה
בניו – גרשון ואביחי קרבצ'יק
בתו – נעמה סוארי ומשפחתה
אחיו, אחיותיו, נכדיו, ונכדותיו

אנו אבלים על מותו של
בנימין זכאי
היקר לכולנו
אשתו – בתיה זכאי
בתו וחתנו – רחל ומשה לוין
בתו וחתנו – נורית ושמעון שפרינצי
כלתו – מירה זכאי
הנכדים והנינים
ההלויה היום בשעה 16.00 בקיבוץ נצר סרני.

יקירנו
יצחק פרבר
איננו
ההלויה תתקיים ביום ב' י"ב תשרי תשמ"ח
5.10.87 בשעה 14.00, בבית העלמין בקריית שאול.
המשפחה

מזג האויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	1 – 12	בהיר
אמסטרדם	5 – 15	בהיר
בואנוס איירס	12 – 20	גשום
הלסינקי	3 – 11	בהיר
הונג קונג	24 – 27	מעונן
וינה	5 – 14	מעונן
ז'נבה	6 – 14	בהיר
טוקיו	17 – 21	גשום
טורונטו	17 – 23	מעונן
יוהנסבורג	4 – 21	בהיר
לונדון	11 – 17	מעונן
ליסבון	18 – 25	בהיר
מאדריד	12 – 27	בהיר
מונטריאול	11 – 26	מעונן
ניו יורק	17 – 26	מעונן
סאן פאולו	14 לא	נמסר
פאריס	8 – 15	בהיר
פרנקפורט	3 – 12	בהיר
ציריך	6 – 12	בהיר
ריו דה ז'נרו	17 – 27	בהיר
שטוקהולם	4 – 11	בהיר
שיקאגו	14 – 20	מעונן

swissair